Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 219

Poznań, wtorek dnia 13 maja 1930

Rok XXV

O program gospodarczy państwa

Przemówienie min. przemysłu i handlu p. Kwiatkowskiego wygłoszone zostało w ostatnich dniach czterolecia rządów pomajowych, w okresie wyraźnego zaniku popularności tych rządów, które sprzykrzyły się już gruntownie społeczeństwu. O przyczynach tego stanu rzeczy od strony moralnej i politycznej pisaliśmy wczoraj, dziś pragniemy skupić uwagę wyłącznie na płaszczyźnie gospodarczej.

Min. Kwiatkowski stwierdza, że przeżywamy kryzys o dwojakim charakterze: strukturalnym i konjunkturalnym. Zastanawiając się nad przyczynami tego szerszego, organicznego i strukturalnego przesilenia, min. Kwiatkowski widzi tylko procesy niezależne od naszej woli, jak nadmiar rąk do pracy, zniszczenia wojenne, zrastanie się trzech dzielnic i odcięcie od naturalnych rynków zbytu, natomiast nie dostrzega, czy nie chce dostrzec tych źródeł kryzysu, które opierają się o ustrój i działalność aparatu państwowego, którym przecież od lat czterech kierują czynniki pomajowe w warunkach znacznie ułatwiających realizację zamierzeń rządowych.

Tych zagadnień dotyka on tylko od strony pozytywnej, dającej się zapisać na konto zasług rządu, wspominając o przeprowadzeniu stabilizacji waluty i urzeczywistnieniu zasady równowagi budżetowej. I bez rządów majowych te podstawowe postulaty normalnego życia gospodarczego byłyby realizowane po smutnych doświadczeniach okresu inflacyjnego. Rządy pomajowe nie mogą sobie przypisywać autorstwa programu, zapoczątkowanego częściowo przez Wł. Grabskiego, a w pełni i z całą świadomością celów przez Zdziechowskiego; były one tylko wykonawcami programu wcześniej ustalonego i przyjętego przez całe niemal społeczeństwo jako dogmat nienaruszalny.

Pod wpływem pomyślnej konjunktury, datującej się od połowy 1926 r. do 1928 r. rząd zapomniał o istotnych warunkach i możliwościach finansowych naszego gospodarstwa narodowego, rozdymał budżet i nakładał coraz to nowe ciężary na sfery gospodarcze, które umożliwiały przeprowadzenie wielkich i kosztownych inwestycyj, rozbudowę sieci przedsiębiorstw państwowych, wypieranie inicjatywy prywatnej, rzekomo tak nieudolnej, że ją zastępować musiała działalność gospodarcza państwa.

W tym okresie niewątpliwej, choć przemijającej pomyślności, rząd zaniedbał przeprowadzenia rozsądnej reformy systemu podatkowego, stanowiącego przeżytek okresu inflacyjnego i będącego przejawem tendencyj socjalizujących. A przecież długo będziemy musieli czekać na nowe natężenie konjunkturalne o tak znacznej rozpiętości i o takim efekcie finansowym dla skarbu państwa, któreby pozwoliło dokonać gruntownej przebudowy naszego wadliwego ustroju podatkowego.

Podobnie również i w dziedzinie ustawodawstwa społecznego i stworzonego przez nie aparatu — nietylko został zachowany status quo, ale nawet poszliśmy w tym kierunku znacznie dalej, nakładając nowe ciężary na produkcję. I tutaj rząd nie liczył się z wytrzymałością finansową społeczeństwa, które nie dorosło jeszcze do tak kosztownych, przytem notorycznie źle funkcjonujących, a więc marnotrawiących grosz publiczny urządzeń.

Jeśli zatem p. min. Kwiatkowski stwierdza, że zasadniczym celem polityki gospodarczej rządu jest ochrona produkcji, prowadząca do wzrostu dobrobytu człowieka pracującego, oddającego się pracy wytwórczej lub pracy w handlu, jeśli dalej stwierdza, że jesteśmy państwem kapitalistycznem, które zapewnia swobodę działalności gospodarczej i które uznaje, że celem wysiłku gospodarczego jest jego rentowność, że podstawą tego wysiłku jest inicjatywa prywatna, to brzmi to dosyć nieszczerze i nie znajduje potwierdzenia w rzeczywistej działalności rządu. Przeciętny obywatel jest dzisiaj bardziej skrępowany w swej działalności gospodarczej i pracuje z coraz mniejszą pewnością, że praca zapewni jego warsztatowi rentowność.

Politykę gospodarczą rządów pomajowych charakteryzuje ubóstwo myśli — za jednym wyjątkiem — szerokiego realizowania haseł kapitalizmu państwowego — inaczej etatyzmu, jakkolwiek niektórzy ministrowie, m. i. pp. Czechowicz i Kwiatkowski niekiedy od etatyzmu, dość blado zresztą, się odżegnywali.

I czyż to nie jest dziwne, że kapitał międzynarodowy nie poznał się dotąd na rzekomo „niezłomnej" zasadzie naszego ustroju kapitalistycznego, że tak od nas stroni?

Samemi słowami niczego się nie zmieni, nie przełamie się też tej depresji psychicznej, o której wspomniał p. min. Kwiatkowski. Nie ulega dziś już wątpliwości, że sfery gospodarcze patrzą trzeźwo na deklaracje rządowe, że oczekują nie słów, lecz czynów. Zresztą, jak już powiedzieliśmy, program pracy gospodarczej rządu przedstawia się ubogo, nie zapowiada on zasadniczego odwrotu od doktryn socjalistycznych czy kapitalizmu państwowego. Gdy zmarnowany został najcenniejszy okres zwyżkowej konjunktury ,czegóż można spodziewać się po działalności rządu w obecnych trudnych czasach? Najwyżej półśrodków, które sytuacji naprawdę nie poprawią. I tylko o tych półśrodkach była mowa w enuncjacji min. Kwiatkowskiego.

Ks. biskup Lisiecki nie żyje

Z Katowic nadeszła dziś wstrząsająca wiadomość: Biskup śląski, ks. dr. Arkadjusz Lisiecki, zmarł dziś nad ranem nagle na udar serca. Jest to bolesny cios nietylko dla diecezji śląskiej, która traci nagle Ojca najtroskliwszego, dla Episkopatu polskiego, któremu ubywa członek światły, młody, pełen inicjatywy. Ale cios ten bolesny godzi i w Wielkopolskę, z której wyrósł, której poświęcił najpiękniejsze lata swego życia, należąc do mężów jej czołowych i współtwórców historji jej u zmierzchu niewoli i narodzin wolności i niepodległości.

Śp. ks. biskup Lisiecki rozstał się z tym światem w kwiecie wieku męskiego, w pełni sił, planów szerokich, nadziei wielkich i wśród pracy żywotnej.

Urodził się bowiem w r. 1880 w Poznaniu. Uczęszczał pierwotnie do gimnazjum św. Marji Magdaleny, następnie, mając zamiar poświęcić się życiu zakonnemu, wyjechał do Belgji, później do Rzymu do klasztoru Braci Zmartwychwstańców. Ostatecznie jednak powrócił do Poznania, by zdać maturę i wstąpić do tutejszego Seminarjum Duchownego. W r. 1904 otrzymuje święcenia kapłańskie i wikarjat w Ostrowie. Ostrów grał wtedy niezwykłą w swoich dziejach rolę. Kipiało w niem życie organizacyjne i oświatowe, rodziły się hasła, idące na całą Wielkopolskę, a nawet poza jej granice. Dotyczy to szczególnie organizacji ruchu oświatowego na terenie Tow. Czytelni Ludowych. Wśród tej gorącej pracy ks. Lisiecki wybija się na czoło, nadając jej nowego rozmachu i pogłębiając jej nurt.

W r. 1910, powołany na kanonikat kolegjaty św. Marji Magdaleny w Poznaniu, obejmuje kierownictwo Związku Katol. Robotników Polskich, oraz redakcję „Robotnika" i „Stowarzyszenia", miesięcznika, przeznaczonego do pogłębienia w dziedzinie pracy społecznej. Następnie przejściowo obejmuje redakcję „Przewodnika Katolickiego". Niezależnie od tego myśl jego żywotna i praca zaznacza się we wszelkich dziedzinach ruchu narodowego w Wielkopolsce. Gdzie zachodziła sprawa żywotna, ogół polski obchodząca, gdzie szło o ratowanie polskości przed naporem niemczyzny, gdzie zachodziła potrzeba walki stanowczej i zdecydowanej, wszędzia tam był ks. Lisiecki. Stał w samym ośrodku ruchu narodowego Wielkopolski. Dzięki temu też społeczeństwo powierzyło mu mandat poselski na Sejm pruski w czasie wojny światowej.

W r. 1916 władza kościelna powołuje go na probostwo bnińskie, a jednocześnie na dziekanat średzki. Tu, obok wybitnej pracy duszpasterskiej, społecznej i oświatowej, poświęca się poważnym studjom naukowym w zakresie zaczątków Kościoła Chrystusowego. To też w uznaniu tego ks. Kardynał - Prymas Dalbor mianuje go profesorem w Arcyb. Seminarjum Duchownem w Gnieźnie. I tu naukowiec z powołania rozwinął znowuż pełnię swego talentu i wiedzy, zdobywając sobie chlubną kartę jako pierwszorzędny znawca i tłumacz pism Ojców Kościoła — pierwszy w Polsce.

Nastał wreszcie rok 1926. Wtedy to Ojciec św. dokonał dwóch ważnych nominacyj. Mianowicie ówczesnego biskupa śląskiego ks. dr. Hlonda przesunął na arcybiskupstwo gnieźnieńsko-poznańskie, a ks. prof. Lisieckiego zamianował biskupem śląskim. Ks. biskup Lisiecki objął swoją diecezję w październiku r. 1926, witany entuzjastycznie przez cały Śląsk, który pamiętał jego wybitną działalność z czasów wielkopolskich.

Niedawny to czas — czas wielkich nadziei i postanowień. Lecz zanim zdołał je zrealizować, już śmierć nieubłagana przecięła pasmo pracowitego jego żywota. Pod ogromem tego ciosu pochylamy głowy w głębokiej żałobie: Do Chwały Niebieskiej przeniósł się jeden z najlepszych mężów na przełomie dziejów Polski.

Wojewoda Grażyński w Warszawie

Warszawa, 13. 5. (PAT). Przybył do Warszawy w sprawach służbowych wojewoda śląski dr. Grażyński.

Zbrojenia wojenne Niemiec

W Genewie Niemcy są wielkimi propagatorami ogólnego rozbrojenia. Prawdopodobnie również na obecnej sesji Rady Ligi Narodów podniosą alarm z powodu odroczenia ze względu na trudności francusko - włoskie sesji przygotowawczej komisji rozbrojeniowej do dnia 3 listopada. Ten pacyfizm stoi w zupełnej sprzeczności z praktyką niemiecką. O tem, że Niemcy się zbroją w sposób jawny i ukryty, wszyscy są najgłębiej przekonani. Ale niedawna dyskusja nad budżetem Reichswehry w komisji parlamentu niemieckiego dostarczyła nowych, obciążających materjałów, tym razem już ze strony niemieckiej. Ze względów partyjnych i z niechęci do prawicowego rządu kanclerza Brüninga ugrupowania socjalistyczne i demokratyczne w Reichstagu przeprowadziły atak na ministerstwo Reichswehry, z którego wiele można skorzystać.

Silne zwłaszcza wrażenie wywołał artykuł „Berliner Tageblattu", z którego dowiedzieliśmy się następujących danych: Budżet niemiecki wynosi w tym roku 788 miljonów marek, czyli o 50 miljonów marek więcej niż w roku zeszłym. Samo utrzymanie wojska, liczącego 100 tys. ludzi, kosztowało 515 miljnoów marek. Obecna armja niemiecka kosztuje więc więcej niż przed wojną. Utrzymanie jednego żołnierza kosztuje obecnie 2.880 marek, gdy tymczasem przed wojną pozycja ta wynosiła 1.200 marek. Budżet przewiduje 21 miljonów marek na utrzymanie zbrojeń, z czego 5 miljonów na utrzymanie uzbrojenia ręcznego, co wynosi ponad 51 marek na broń. Cena karabinu obliczana jest na 154 marek, gdy tymczasem zagranicą cena ta wynosi poniżej 100 marek. Przed wojną Prusy na utrzymanie zbrojeń dla swej wielkiej armji poświęcały 2 miljony 200 tys. marek, a obecnie pozycja ta wynosi 21 miljonów marek. Utrzymanie armat i miotaczy min, obliczone na 7.800.000 marek, kosztuje tyle, co przed wojną dla wielkiej armji pruskiej. Produkcja i utrzymanie amunicji ma kosztować 32 milj. marek, gdy przed wojną, pozycja ta wynosiła 14 milj. marek. Wreszcie należy dodać, że w tym roku przewidziano 2 milj. 250 tys. na budowę fortyfikacyj na wchodzie. Ogółem przystosowanie urządzeń strategicznych do granicy polsko-niemieckiej ma kosztować 30 milj. marek.

„Berliner Tageblatt", podając te cyfry, zapytuje, czem tłomaczyć stały wzrost budżetu wojennego, oraz fakt, że stutysięczna armja niemiecka kosztuje dziś więcej, niż wielka armja w zmilitaryzowanem państwie Wilhelma II. Dla nas kwestja ta nie przedstawia żadnych trudności. Jest rzeczą jasną, że pozycje w budżecie niemieckim są naumyślnie wyśrubowane, by można było ukryć fundusze na zbrojenia tajne. Gen. Groener, jako minister Reichswehry bronił swego budżetu, dowodząc, że został on ustalony jeszcze za czasów rządu socjalistycznego kanclerza Müllera. Potwierdza to tylko fakty, że całe Niemcy ogarnięte są w dalszym ciągu duchem militaryzmu i odwetu. Trzeba dużego cynizmu ze strony Niemiec, aby, mając tego rodzaju budżet, jednocześnie odgrywać w Genewie rolę szermierza idei rozbrojenia, a na konferencjach finasowych i związanych z odszkodowaniami dowodzić, iż Niemcy nie mają pieniędzy i nie są zdolne uiszczać swoich zobowiązań. Przecież Berlin kwestjonuje nawet zredukowane raty planu Younga.

Państwa, które w takiej chwili i wobec takich zbrojeń niemieckich postanawiają przeprowadzić ewakuację Nadrenji, biorą na siebie wielką odpowiedzialność, a na sąsiadów Niemiec, zwłaszcza na Polskę, spada obowiązek zorganizowania istotnej obrony państwa i umocnienia granicy z Niemcami. Czy wszystko pod tym względem u nas zrobiono?

CUKIER 1 zł ZA

DAJE CZŁOWIEKOWI TYLE SIŁY (KALORJI) ILE

SŁONINA ZA 2

MASŁO " 3

MIĘSO " 4

nw 11258

Przemówienie posła W. Trąmpczyńskiego

na zebraniu przedwyborczem w Gnieźnie w dniu 11 maja

Smutne ekonomiczne położenie Polski tylko częściowo jest skutkiem ogólnej depresji europejskiej. Głównie zaś jest ono rezultatem pustej blagi rządów pomajowych, które, opierając się na wyjątkowej konjunkturze r. 1926/27, połączonej ze strajkiem angielskim, popchnęły kraj obiecankami znacznych kredytów do niezliczonych nowych przedsiębiorstw. Kredyt zagraniczny unika Polski, gdy widzi, że ludzie, będący u steru, wyrażają się z pogardą o prawie.

Polska polityka skarbowa cierpi na tem, że brak sprawiedliwości podatkowej, i na tem, że, gdy były w skarbie pieniądze, szafowano niemi bezmyślnie. Klub Narodowy walczył ciągle, choć daremnie, o reformę podatku obrotowego.

W polityce zagranicznej rządy pomajowe przyczyniły się mocno do obniżenia powagi i wpływu Polski. Przed majem 1926 Niemcy nie byliby śmieli zaproponować takiego traktatu, jaki dziś rząd polski miał zamiar przyjąć.

Program Klubu Narodowego, to nie obrona jakichkolwiek stanowych interesów, ale strzeżenie interesów wszystkich klas wedle zasad sprawiedliwości. Bo doświadczenie uczy, że w rozsądnem pojęciu niema rzeczywistego nierozwiązalnego antagonizmu, np. między interesem kamienicznika a lokatora, wierzyciela a dłużnika, pracodawcy a pracobiorcy, wreszcie producenta żywności a konsumenta. Stałą korzyść daje tylko powodzenie drugiej strony: fabrykantowi np. nie może się dobrze powodzić, gdy robotnik cierpi biedę, a robotnikowi, gdy fabrykantowi się źle powodzi.

Następnie marsz. Trąmpczyński przedstawił zebranym historję ostatnich przesileń, poczynając od grudnia 1929. Sejm w ostatnim czasie udowodnił, że lepiej pracuje od rządu. W grudniu 1929 przedstawiły stronnictwa, reprezentujące razem przygniatającą większość Sejmu, p. Prezydentowi Rzplitej szereg żądań, które każdy uczciwy człowiek mógłby podpisać. Ten Sejm, oskarżany ciągle przez piłsudczyznę o partyjnictwo, wymagał zgodnie jedynie powrotu do prawa, które w Polsce ciągle jest naruszane. Niczego więcej!

W odpowiedzi wysunięto rząd p. Bartla, który starał się o zachowanie pozorów praworządności, a został przez mafię pułkowników tylko na to wysunięty, aby uzyskać od Sejmu budżet państwowy.

Po zawotowaniu przez Sejm niezaufania ministrowi Prystorowi, oskarżonemu o wielokrotne łamanie prawa, rozpoczęła się tragifarsa tworzenia nowego gabinetu. Wysunięto nasamprzód zupełnie niepoważne kandydatury marszałka Senatu p. Szymańskiego i p. Jana Piłsudskiego. Celem tej komedji było zyskanie na czasie, t. j., aby Sejm w braku rządu nie mógł odbywać regularnych posiedzeń i nie zdążył się już zająć różnemi sprawami bardzo nieprzyjemnemi, np. sprawą Czechowicza i zabraniem ze skarbu 8 miljonów na wybory B. B. Rzeczywiście chwilowo się intryga udała; bo nadszedł 31 marca, i Sejm, uchwaliwszy budżet, został natychmiast zamknięty.

Wtedy wypłynął rząd pułkowników pod batutą p. Sławka, — rząd, który jest prowokacją opinji publicznej. Mówca zajął się następnie osobami pp. Sławka, Czerwińskiego, Cara i Prystora i skonstatował, że nominacja p. Prystora ponownie — pomimo otrzymanego votum niezaufania — sprzeciwia się konstytucji. Gdy w podobnym wypadku we wrześniu 1926 p. Prezydent zamianował p. Sujkowskiego, mówca zwrócił mu wyraźnie na to uwagę.

Za jednego z największych szkodników w nowym gabinecie, mówca uważa p. Cara, który prawo chce zastąpić „zwyczajami". Ale przy takiej „interpretacji" pojęcia prawa, mógłby ktoś dojść do wniosku absurdalnego, że złodziej, który dwa lub trzy razy ukradł bezkarnie, nabył prawo do dalszych kradzieży.

Uderza też w rządach pomajowych brak poczucia przyzwoitości u różnych świeżo upieczonych dygnitarzy. Ludzie, którzy przed zamachem często pewnie nie posiadali drugiej pary spodni, szukają zaspokojenia swej ambicji w zadawaniu szyku za pieniądze państwowe. Mówca stwierdza, że zamach majowy, chociaż się chwilowo udał, i nadal uważać będzie za zbrodnię; bo już jako dziecko uczył się wiersza Antoniego Góreckiego pod tytułem „Śmierć zdrajcy ojczyzny", wiersza, kończącego się słowami: „Niema, niema przebaczenia dla tego, co przelał krew braci!"

Wprawdzie imiennik owego poety w dniu 31. 5. 1926 miał odwagę meldować pomnikowi Józefa Poniatowskiego o zwycięstwie Piłsudskiego w zgromadzeniu narodowem. Zapomniał on widocznia, że Józef Poniatowski w r. 1792 na propozycję stryja swego, króla St. Augusta, aby przeszedł do Targowicy, t. j. aby złamał przysięgę, złożoną na Konstytucję 3 Maja, odpowiedział: „Żołnierz ma tylko jedno słowo, a poczciwy człowiek jedną przysięgę".

Stronnictwom centrowym, z któremi walczymy w okręgu gnieźnieńskim, nie odmawiamy poczucia narodowego, ale musimy im zarzucić, że w owym feralnym dniu 31. 5. 1926 stchórzyły, głosując na człowieka, który dwa dni przedtem śmiał narodowi polskiemu grozić batem.

Pomimo rezultatu tego tchórzostwa, t. j. faktu, iż p. Piłsudski został przez większość zgromadzenia narodowego wybrany Prezydentem, zbrodnia zamachu majowego nie przestała być zbrodnią. Tak samo zbrodnia podziału Polski nie przestała być zbrodnią, pomimo, że Sejm Polski w r. 1773 stchórzył w swej większości i rozbiór zaakceptował.

Mówca przechodzi do omówienia listu p. Piłsudskiego z dn. 19. 3. 1930. P. Piłsudski imaginuje dziś sobie, że, gdyby nie był chciał, nie potrzebował Sejmu w r. 1919 zwoływać. Twierdzenie to jest objawem zaniku pamięci. Wówczas, gdy p. Piłsudski zatwierdzał w Warszawie jedynego przedstawiciela zagranicy, Niemca hr. Kesslera, nie miał żadnego oparcia w społeczeństwie; był bardzo rad przyjazdowi Paderewskiego, który go wybawił z bardzo przykrej sytuacji.

Nieprzyzwoite wycieczki i wyzwiska, skierowane przeciwko Sejmowi i posłom, byłyby zrozumiałe, gdyby były skierowane tylko przeciw posłom, którzy nie dorośli do swego stanowiska. Ale p. Piłsudski czuje nienawiść do każdego Sejmu, bo nie chce dopuścić do kontroli swej gospodarki. Taka kontrola będzie obowiązkiem każdego Sejmu, także nad gospodarką w wojsku. Kraj chętnie płaci więcej, niż miljard, na armję, która jest jego ukochanem dzieckiem, ale ma prawo się dowiedzieć, co się dzieje z temi pieniędzmi. Sejm raczej za mało zajmował się tą kontrolą. Np. powinien się zapytać o to, czy dla przygotowania obrony kraju jest potrzebne, aby p. Piłsudski utrzymywał kosztem skarbu aż kilka luksusowych samochodów.

„Ja osobiście, o ile sobie przypominam, nigdy w życiu nie potrafiłem naruszyć granic honoru", pisze p. Piłsudski. W związku z tem stwierdził mówca, że na własne oczy czytał list z r. 1929, w którym p. Piłsudski, bez zrozumiałego powodu ciężko obraziwszy pewnego generała, bardzo szanowanego, oświadczył, że świadków jego nie przyjmie.

Mnie samemu — mówił marsz. Trąmpczyński — zarzucił p. Piłsudski w r. 1925, że jako marszałek Sejmu, tak samo jak cały Sejm, w r. 1920 stałem na żołdzie ententy. Gdy na me żądanie p. Piłsudski deklaracji co do tego twierdzenia odmówił, przedstawiłem jako marszałek Senatu sprawę konwentowi senjorów w Senacie, zapowiadając, że zamierzam napiętnować z trybuny Senatu czyn p. Piłsudskiego jako oszczerstwo z palca wyssane. Konwent senjorów jednak, chcąc uniknąć skandalu europejskiego, uprosił mnie jednomyślnie, abym wobec faktu, że p. Piłsudski nie podtrzymuje twierdzenia i wobec bezsensowności zarzutu, uważał sprawę za załatwioną.

A, gdy p. Piłsudski w r. 1928 postawił w komisji senackiej twierdzenie, że poprzednicy jego marnowali fundusze budżetu wojskowego na rozpustę („wesołe budżety"), Sejm postanowił zawezwać urzędowo p. Piłsudskiego, aby objaśnił, jakie osobistości miał na myśli. Do tego żądania przyłączył się generał Szeptycki, b. minister spraw wojskowych. Co wtedy zrobił p. Piłsudski? Postarał się szybko o to, aby Sejm został zamknięty, — i w ten sposób uchylił się od odpowiedzi na zarzuty, które też były z palca wyssane.

Mówca konstatuje, że sam nigdy w Sejmie nieprzyzwoitem wyzwiskiem nikogo nie obraził, — jeśli zaś, wypełniając obowiązek poselski, twierdził o kimś coś ubliżającego, to natychmiast ofiarował na swe twierdzenie dowody. Mówca zarzucił był np. p. Piłsudskiemu, że uchronił winowajców, którzy napadli p. Zdziechowskiego, od kary — niewątpliwie ciężki zarzut czynu, podlegającego kodeksowi karnemu, — ale mówca ofiarował był dowody na swe twierdzenie, poczem nic już nie było o sprawie słychać!

Tylko mimochodem wspomniał mówca o dyskusji, którą w swem piśmie rozpoczął p. Piłsudski w kwestji wydzielin ludzkich. Mówca podziela zdanie sen. Kulerskiego, że to jest zagadnienie dla lekarzy.

W końcu mówca wspomniał o rozmowach, jakie prowadził p. Piłsudski w kwestji zastrzelenia kilku posłów, p. i. posła Trąmpczyńskiego. „Jeśli to miała być pogróżka w moim kierunku — oświadcza mówca, — to mogę p. Piłsudskiego zapewnić, że będzie bezskuteczna, — bo postępowania swego nie zmienię. Dożyłem wieku, który uchodzi za bliski kresu życia; nie mam więc wiele do stracenia. Życie moje jest w ręku Boga. Ale, jeśli mi jest przeznaczonem zginąć z ręki zbirów, to pociechą mi jest, że śmiercią moją przyniosę korzyść krajowi. Bo naród się ocknie. Nie wątpię, że zostałbym pomszczony!"

Marszałek Trąmpczyński zakończył: Wybory powinny się odbyć pod hasłem: precz z piłsudczyzną! precz z bezprawiem!

Rząd Rzeszy zgodził się na traktat handl. z Polską

Berlin, 13. 5. (PAT) W rozmowie z przedstawicielami prasy w Frankfurcie n/M. minister Treviranus oświadczył m. in., że rząd Rzeszy zgodził się na parafowanie traktatu handlowego między Niemcami a Polską. Nie należy oczekiwać odrzucenia traktatu handlowego z Polską, ponieważ ciężka sytuacja, w jakiej obecnie znajduje się rolnictwo niemieckie, prawdopodobnie po nowych zbiorach ulegnie takiemu odprężeniu, iż grożący z tej strony opór przeciwko podpisaniu traktatu handlowego polsko - niemieckiego nie byłby pod względem rzeczowym uzasadniony.

POPIERAJCIE OŚWIATĘ POLSKĄ wspomagając TCL w jego obecnym roku jubileuszowym!

1 dolara za każdą żywą pluskwę

znalezioną po przeprowadzeniu dezynfekcji preparatem „FUMIGATORE CIMEX" wypłacimy natychmiast. „FUMIGATORE CIMEX" jest świecą dezynfekcyjną tępiącą radykalnie w ciągu 5 godzin wszelkie insekty (pluskwy, wszy, mole, karaluchy) i mikroby chorobotwórcze. Posiadamy pochwalne orzeczenia rozlicznych instytucyj rządowych i komunalnych. Zakłady Chemiczno-Dezynfekcyjne „Salvator" Katowice Teatralna 10. Tel. 29-01. Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach. Hurtownie: R. Barcikowski S. A., Poznań. Tw 1 90

Konkurs

na posady nauczycieli w konserwatorjum Towarzystwa Muzycznego w Krakowie, a to:

1. nauczyciela (lki) gry na skrzypcach kursów wyższych,
2. nauczyciela (lki) gry na skrzypcach kursów niższych,
3. nauczyciela (lki) gimnastyki rytmicznej.

Udokumentowane podania wraz z dokładnym życiorysem należy wnosić do dnia 25 maja 1930 r. do

Sekretarjatu Towarzystwa Muzycznego w Krakowie, pl. Szczepański L. 1.

Prezes Tow. Muz.: Dr. Gawroński m. p.

KUPUJ TYLKO TOWAR KRAJOWY!

Tem zapewnisz Państwu rozkwit, a sobie lepszy byt.

ZWIĄZEK OBRONY PRZEMYSŁU POLSKIEGO w POZNANIU, ULICA RZECZYPOSPOLITEJ 1 — TELEFON nr. 25-95.

Wynik wyborów do Sejmu śląskiego

Opozycja narodowa 16 mandatów, socjalistyczna 4 mandaty — wobec 10 mandatów „sanacyjnych", Niemcy włącznie z niem. socjalistami 16 mandatów — Głosów padło na listy polskie 66 proc., na niemieckie 34 proc.

Podajemy poniżej tabelkę porównawczą wyniku obecnych wyborów śląskich z wynikiem wyborów do Sejmu śląskiego w roku 1922 pod względem rozdziału mandatów. W pośrodku zaś znajdą Czytelnicy liczby obrazujące skład partyjny Sejmu śląskiego w chwili jego rozwiązania w roku 1928, po wypadkach majowych bowiem „sanacja" zdołała oderwać 6 posłów od śląskiej Ch. D. Korfantego, 2 posłów od N. P. R., czyli razem 8, a ponadto 3 posłów od P. P. S. na rzecz B. B. S., tak, że „sanatorów" było w roku 1928 ogółem 11. Teraz będzie ich tylko 10. Oto tabelka porównawcza:

	1922	1928	1930
Śląska Ch. D. Korfantego (niezawisła od ogólnej Ch. D.)	18	12	13
N. P. R.	7	5	3
„Piast"	1	—	—
P. P. S.	8	5	4
„sanacja" burż.	—	8	10
„sanacja" B. B. S.	—	3	—
Niemcy burż.	11	11	15
Niemcy socj.	3	3	1
Komuniści	—	—	2
Dzicy	—	1	—
razem	48	48	48

Stwierdzamy przeto raz jeszcze to, co zaznaczyliśmy wczoraj, a mianowicie, że Niemcy zyskali 4 mandaty burżoazyjne, a stracili 2 socjalistyczne, co w rezultacie oznacza poważną zdobycz.

Na szczęście porównanie liczb głosów oddanych obecnie, z głosami, oddanemi przy ostatnich wyborach, jakie się wogóle odbyły, t. zn. przy wyborach do Sejmu warszawskiego, nie wypada tak niekorzystnie pod względem narodowym. W roku 1928 padło około 176.000 głosów niemiecko-burżoazyjnych, obecnie zaś około 180.000. W tych warunkach potwierdza się, że Niemcy zawdzięczają przyrost 4 mandatów niemiecko-burżoazyjnych rozbiciu społeczeństwa polskiego. A głosów niemiecko-socjalistycznych padło obecnie tylko 25.500.

„Sanacja" włącznie B. B. S. straciła przeszło około 40.000 głosów, nawet, jeżeli się na jej rzecz policzy różne mniejsze listy, politycznie niewyraźne.

Centrum katolicko-narodowe, zbliżone do Stronnictwa Narodowego, nie mogło zdobyć poważniejszej liczby głosów, zważywszy, że jego akcja była zaimprowizowana w ostatniej chwili, nie mając poza sobą żadnej jeszcze szerszej pracy organizacyjnej, ani nie mając żadnego oparcia w prasie codziennej W takich warunkach nie można zwyciężać, można tylko zapoczątkowywać pracę.

Warszawa, 13. 5. (Tel. wł.). Ostateczny wynik wyborów do Sejmu śląskiego we wszystkich 3 okręgach przedstawia się następująco: Lista nr. 1 Katolicki Blok Ludowy (Korfanty) uzyskał 136,701 głosów i 13 mandatów, N. P. R. 41,396 i 3 mandaty, drobne listy opozycyjne narodowe zblokowane otrzymały 12,289. W ten sposób opozycja narodowa ogółem uzyskała 190,386 głosów oraz 16 mandatów. Do tego należy dodać 7.000 z list ludowych w Cieszyńskiem, które nie uzyskały mandatu.

P. P. S. uzyskała 52,260 głosów i 4 mandaty, komuniści 27,457 głosów i 2 mandaty, socjaliści niemieccy 25,489 głosów i 1 mandat, Niemcy 179,853 głosy i 15 mandatów. Sanacja razem z B. B. S. i kilku drobnemi listami pomimo nacisku i niesłychanego teroru uzyskała 115,738 głosów i 10 mandatów.

Na listy polskie padło 65,85 proc., na niemieckie 34,13. Wskutek podziału mandatów w nowej radzie wojewódzkiej nastąpią zmiany. Niemcy zyskają jeszcze 1 mandat i będą mieli wobec tego 2 mandaty na 5 członków rady. Mandat ten straci P. P. S.

Prasa niemiecka na Śląsku rozpisuje się szeroko o wyniku wyborów i naturalnie triumfuje na całej linji. „Kattowitzer Zeitung" pisze: „Sanacja, która po raz pierwszy jako partja wchodzi w skład sejmu, poniosła klęskę katastrofalną, rażącą zresztą wobec siły, którą rzekomo posiada i reprezentuje".

„Oberschlesischer Kurier" komentując wyniki stwierdza: „Radykalizację związków robotniczych należy zapisać na konto sanacji moralnej i zgubnej gospodarki sanacyjnej".

Nawet socjalistyczna „Volkswille" zauważa, że p. wojewoda Grażyński posiada bezsprzecznie tę zasługę, że wskutek jego polityki gospodarczej wchodzi do Sejmu 2 komunistów.

W sanacyjnej prasie warszawskiej sanacja uderzyła w ton zwycięski. Podobnie w ton zwycięski uderzył prezes sanacyjnego Związku Powstańców Kornke, świeżo wybrany na posła sejmowego. Jego zdaniem sanacja odniosła skutek, a to dlatego, że w poprzednim Sejmie miała 8 posłów a teraz ma 10. Faktu spadku głosów w porównaniu z r. 1928 przy wyborach sejmowych Kornke nie uwzględnia. Wzrost głosów niemieckich oraz komunistycznych Kornke przypisuje kryzysowi gospodarczemu. (w)

Niemcy o swojem powodzeniu

Berlin, 13. 5. (Tel. wł.) „Berliner Tageblatt" donosi z zadowoleniem o mandatach zdobytych przez Niemców, przyczem podkreśla w tytule depeszy z Katowic „Klęskę Grażyńskiego", podnosząc, że 80 procent wyborców wypowiedziało się przeciw jego polityce. Sukces Niemców tłumaczy „Berl. Tageblatt" ich karnością i zwartością. Gdyby socjaliści niemieccy głosowali razem z „Deutsche Wahlgemeinschaft" — to Niemcy zdobyliby jeszcze jeden mandat więcej.

Dwa mandaty zdobyli komuniści kosztem socjalistów polskich i niemieckich.

W dalszym ciągu pisze „Berl. Tgbl." o „fiasku" obozu „sanacji", chociaż wojew. Grażyński dążył za wszelką cenę do zdobycia większości. Blokowi Korfantego przybyło wiele głosów zwłaszcza w okręgach: Pszczyna, Rybnik, Bielsko i Cieszyn, głównie dzięki poparciu duchowieństwa.

Niemcy okazali przeważającą siłę w okręgach: Katowice-Ruda, Królewska Huta, Lubliniec, Tarnowskie Góry, chociaż właśnie tam działała najenergiczniej „sanacja". Zaznaczył się przybytek głosów na listy niemieckie również nad granicą Śląska niemieckiego wśród górników, którzy mieszkając w Polsce, jeżdżą do pracy na Śląsk niemiecki.

Z Rady Ligi Narodów

Niemieckie cła a konwencja genewska — Rozmowy Curtiusa z Zaleskim

Genewa, 13. 5. (PAT) Rada Ligi Narodów przyjęła raport ministra Curtiusa w sprawie ostatniej konferencji t. zw. rozejmu celnego, postanowiła zaprosić państwa, które nie podpisały konwencji handlowej z 24 kwietnia do wzięcia udziału w konferencjach ekonomicznych i finansowych Ligi Narodów, odroczyła posiedzenie doradczego komitetu ekonomicznego, wyznaczyła datę 20 sierpnia jako ostatni termin składania dokumentów ratyfikacyjnych protokułu o rewizji statutu międzynarodowego Trybunału Rozjemczego, odesłała do zgromadzenia Ligi Narodów sprawozdanie komisji, uzgadniającej pakt Ligi z paktem Kellogga, zamieściła na porządku dziennym obecnej sesji sprawę Palestyny i sprawę zniesienia komitetu kontroli Węgier, wreszcie usunęła z porządku obrad obecnej sesji sprawę optantów węgierskich.

Berlin, 13. 5. (PAT) Cała prasa niemiecka podkreśla znaczenie, jakie posiadać będą rozmowy między ministrami Zaleskim i Curtiusem. „Deutsche Tages Zeitung" wzywa niemieckiego ministra spr. zagr., ażeby wytłumaczył przedstawicielowi Polski, że niemieckie zarządzenia agrarne są w celnej konwencji genewskiej wyraźnie przewidziane i dozwolone. Wszelkie represje ze strony Polski byłyby — zdaniem dziennika — niedopuszczalne. „Kreutz Zeitung" utrzymuje, że dr. Curtius będzie to mógł tem łatwiej uczynić, gdyż jest referentem spraw gospodarczych z ramienia Ligi Narodów. „Frankfurter Zeitung" wyraża przypuszczenie, że w Genewie nie dojdzie do głębszych rozważań na temat umowy rozejmu celnego, ponieważ dyskusja nad tą umową przekazana została specjalnej komisji. Mimo to spodziewć się należy, że dr. Curtius będzie miał okazję do uzasadnienia stanowiska niemieckiego w tej sprawie. „Berliner Tageblatt" uważa również za rzecz konieczną poruszenie tej trudnej kwestji w rozmowach między ministrami.

Protesty wyborcze

Warszawa, 13. 5. (PAT) Sąd najwyższy rozpatrywał protest przeciw wyborom do Sejmu w okręgu 23, obejmującym miasto Wilno i powiat wileński. Skarga protestacyjna została odrzucona. Równocześnie sąd powziął decyzję co do skargi przeciw wyborom do Sejmu w okręgu 60, obejmującym Pińsk, Łuniniec i Sarny, rozpatrywany już w zeszły poniedziałek. — Sąd postanowił zażądać dowodów od prezesa sądu okręgowego w Równem i od wojewody poleskiego, dotyczących aresztowań w czasie wyborów. — W przyszły poniedziałek rozpatrywany będzie protest wyborczy przeciw wyborom okręgu 25, obejmującym Białą Podlaską.

Głos „Deutsche Rundschau"

Bydgoszcz, 13 .5. (Tel. wł.) Bydgoska „Deutsche Rundschau in Polen" organ oficjalny niemieckiego klubu w Sejmie — daje tytuł depeszy z Katowic: „Zwycięstwo niemieckie na G. Śląsku", przyczem powołuje się na opinję polską na Śląsku, przyznającą, że Niemcy odnieśli duży sukces i wchodzą do Sejmu śląskiego wzmocnieni.

Orędzie wicekróla.

Londyn, 13. 5. (Tel. wł.) Wczoraj zostało w Indjach brytyjskich ogłoszone orędzie wicekróla Indyj, lorda Irwinga. W orędziu jest zapowiedziana na 8 października konferencja w Londynie, która wraz z delegatami ludności indyjskiej ma uchwalić nową konstytucję dla Indyj.

W dalszym ciągu orędzie tłumaczy konieczność aresztowania Gandhigo, który sam sobie winien, gdyż odmówił narady z władzami brytyjskiemi i podżegał do buntu spokojną ludność.

Bank Międzynarodowy zaczął działać

Berlin, 13. 5. (PAT) Donoszą z Bazylei, że zgromadzenie konstytuujące Rady Administracyjnej Banku Wypłat Międzynarodowych trwało od godz. 3 do 4,45 pp. Ukonstytuowanie nastąpiło w formie jednogłośnego przyjęcia odnośnych rezolucyj. Następnie zebranie załatwiło kilka formalności drobnych, m. i. sprawę powiernictwa. O godz. 6 rozpoczęło się drugie posiedzenie Rady Administracyjnej, na którem omawiana była kwestja kapitału zakładowego Banku Międzynarodowego.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — zł 8.88 2/5. w Gdańsku na Warszawę — zł 8.88 1/2.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — zł 212.43 — 212.73, w gotówce — zł 212.63; za 100 guld. gd. w dewizach — zł 172.89 — 173.15, w gotówce — zł 172.55.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 13 maja 1930.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego był w dalszym ciągu ożywiony. Kursy naogół bez większych zmian.

Na rynku pap. procent. płacono za 5 proc. poż. konwers. po 55,75 proc., również płacono za 8 proc. listy zast. Zach. Pol. T-wa Kredyt. Miejsk. w Poznaniu 91,50 proc. oraz za 8 proc. obligacje Komunalnego Banku Kredytowego 91,50 proc. — 8 proc. listy dolarowe były w zaofiarowaniu po 95 proc. Poza tem ofiarowano bez notowania 5 proc. premj. dolarowe po 62,—, natomiast poszukiwano 6 proc. listy żytnie po 19,50.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych handlowano Bankiem Kwileckim po 60,— w transakcjach oraz poszukiwano Bank Polski po 173,— w płaceniu. Cegielski notował 49,— w transakcjach, natomiast był większy popyt na Herzfeldy po 29,—.

Cedula urzędowa z dnia 13 maja 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 55,75% P.
8% listy zastawne Zach. Pol. Tow. Kredyt. Miejsk. w Poznaniu 91,50% P.
8% oblig. Komun. Banku Kredyt. 91,50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95% O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ká I—II em. zł. 60,— +
Bank Polski I em. 173,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 49,— +
Herzfeld - Viktorius I—II em. zł. 29,— P.

Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 13. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,88½ sp.: 8,90½ kup.: 8,86½

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,88	359,78	357,98
Nowy Jork	8,90,9	8,92,9	8,88,9
Londyn	43,34	43,45	43,23
Paryż	34,98½	35,07	34,90
Praga	26,43	26,49½	26,36½
Szwajcarja	172,58	173,07	172,15
Sztokholm	238,62	239,22	238,02

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż inwest.	109,50	110,00
5% poż. premj. dol.	62,25	62.50
5% poż. kol. konw.		56,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—170,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00— 72,50
Częstocice	0,00— 82,50
W. T. F. Cukru	39,50— 37,00
Łazy	0,00— 4,00
W. T. Węgla	0,00— 52,50
Lilpop	28,00— 28,25
Norblin	0,00— 65,00
Rudzki	0,00— 24,50
Starachowice	21,00— 20,50
Haberbusch	0,00—111,25

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 13 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad.	283,00—285,00
Tendencja mocna.	
Żyto march od stacji załad.	162,00—170,00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march do stacji załad.	152,00—161,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarowy	190,00—202,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	173,00—186,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	31,50—40,00
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	23,25—26,00
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	09,25—09,50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	09,50—10,00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	24,50—30,00
Groch dr. jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—19,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—22,50
Łubin niebieski	15,00—16,00
Łubin żółty	20,00—22,50
Makuch rzepakowy	12,75—13,75
Makuch lniany	18,00—18,50
Wytłoki suche krajowe	08,20—08,70
Śrót Soya	13,60—14,20
Płatki ziemniaczane	14,40—15,30
Słoma żytnia pras. drut.	1,20— 1,40
Słoma pszenna pras. drut.	1,15— 1,30
Słoma owsiana pras. drut.	0,85— 0,95
Słoma jęczm. pras. drut.	0,85— 0,95
Słoma żytnia dł. wiąz.	1,20— 1,45
Słoma ytnia pras. sznur.	1,00— 1,25
Słoma pszenna pras. sznur.	0,90— 1,15
Sieczka	1,85— 1,95
Tendencja słaba.	
Siano zw. handl.	1,80— 2,00
Siano dr. I. pokos	2,20— 2,50
Tymoteusz luźny	3,40— 3,80
Siano konicz	3,30— 3,70

Siano pras. drut. 40 fg. wyżej notowania.
Tendencja spokojna.

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 13. 5. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,875—47,075
Noty wielkie	46,70—47,10

Jutro, w środę, dnia 14 maja o godzinie 20, w sali Ogrodu Zoologicznego odbędzie się rewelacyjny odczyt znakomitego pisarza i świetnego prelegenta

Adolfa Nowaczyńskiego pod tytułem „Gazy nad Warszawą".

Bilety wstępu w cenie 3 zł, 2 zł, 1,50 zł, 1 zł i 50 groszy nabyć można **jutro, w środę:** od godziny 9 do 15 w biurze Stronnictwa Narodowego przy św. Marcinie 65, w podwórzu na lewo I. piętro — od godziny 18 do 20 przy kasie u wejścia na salę Ogrodu Zoologicznego.

Konserwatyści z B. B. przeciw władzom Kościoła katolickiego

Zwrócenie się ks. arcybiskupa wileńskiego Jałbrzykowskiego do św. Kongregacji Obrzędowej w Rzymie z powodu zatargu, wywołanego żądaniem władz wojskowych w Wilnie miejsca honorowego w prezbiterjum dla inspektora armji gen. Dąb-Biernackiego, oraz odpowiedź św. Kongregacji, stwierdzająca, że byłoby to przeciwne przepisom kościelnym, czyli potwierdzająca w całości stanowisko ks. arcybiskupa, wywołało niebywałe wystąpienie ze strony konserwatystów z B. B.

Jest to w rzeczy samej wystąpienie konserwatystów wogóle, gdyż uwagi ogłoszone przez p. Cat-Mackiewicza w „Słowie" wileńskiem z 7 bm. powtórzył warszawski „Dzień Polski", pismo Janusza Radziwiłła i jego grupy, dnia 9 bm. w całości: W uwagach tych czyta się:

„Jako organ ludzi o poglądach konserwatywnych i katolickich, widzieliśmy dobre strony w tym zwyczaju, który wbrew kanonom u nas się przyjął, jak zresztą przyjął się we wszystkich państwach katolickich w całej Europie. Bo i w Hiszpanji kapitanowie generalni zasiadają za kratkami i w innych państwach także, a nikt już napewno żadnego króla podczas nabożeństwa zmieszanego z tłumem nie widział. Dobre strony tego zwyczaju polegały na podkreśleniu aktywnego stosunku państwa do kościoła... Nasz wojewoda, nasz starosta, nasz generał, nasz dowódca garnizonu, modlący się na oczach całego tłumu w kościele katolickim, podkreślał, uwydatniał, zaznaczał, stwierdzał tę katolickość naszego państwa... Uważaliśmy za tchórzostwo cywilne, aby w chwili tego zakończenia nie przedstawić biegu naszych myśli od chwili, kiedy dowiedzieliśmy się, że generał wojsk polskich nie może być dopuszczony za prezbiterjum. Wiemy dobrze, że ks. arcybiskup, nie dopuszczając za prezbiterjum przedstawiciela wojska, ponieważ mu na to kanony nie pozwalają, rozumie, że wojsko polskie na tych ziemiach jest obrońcą wiary katolickiej i że intencjom tym błogosławi. Gdyby nie wojsko, przedstawiciel wileńskiego Gubispolkomu napewnoby nietylko do prezbiterjum, lecz i do nawy kościelnej nie cisnął się".

Te uwagi, równie złośliwe w stronę duchownych, jak przewrotne, powinny zostać na długo w pamięci, jako świadectwo stanowiska konserwatystów z B. B.

Złośliwość ich, napastliwa i szydercza, szczególnie w zestawieniu z bolszewją, jest aż nadto widoczna, a przewrotność polega na wywoływaniu wrażenia, jakoby.... tylko i właśnie w prezbiterjum, wbrew przepisom kościelnym, mogli przedstawiciele wojskowości i innych władz godnie i widocznie uczestniczyć w nabożeństwie, co jest całkowitą nieprawdą, bo i poza prezbiterjum można mieć miejsca i zapewnione i widoczne.

Jest coś zdumiewającego w tym stałym poglądzie, że to dopiero jest właściwe, co gwałci lub omija istniejące przepisy.

Twierdzenie konserwatystów z B. B., że widok dygnitarzy wojskowych i innych w prezbiterjum działa budująco na ludność, ma wartość bardzo względną. Jeżeli są to ludzie, których życie i działalność nie są w sprzeczności z religją, to wszystko dobrze, ale, jeżeliby aż w prezbiterjum widziało się ludzi, którzy lekceważą swem życiem religję katolicką, widok taki dla ludności katolickiej niekoniecznie byłby budujący. Więc i tem twierdzeniem należałoby nieco ostrożniej wojować.

Powtarzamy: szydercza i przewrotna napaść konserwatystów z B. B. na władze duchowne godna jest długiej pamięci.

Echa zajść w Krakowie z racji „galówki"

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Kraków, 12 maja.

Dnia 9 maja jak już donosiliśmy, odbył się w Krakowie w sądzie grodzkim proces przeciwko 13 akademikom, oskarżonym o kolportaż, należenie do organizacji tajnej i podburzanie publiczności, oraz szerzenie wieści uwłaczających czci p. Piłsudskiego w dniach 18 i 19 marca 1930. Rozprawę prowadził radca Dembowski. — Oskarżenie popierał starszy funkcjonarjusz policji w Krakowie. Oskarżonych bronili mecenasi Pozowski i Zakulski.

13 oskarżonych stanęło w komplecie, a to pp. Kunza, Zakulski, Gajewski, Sobolewski, Mynsona, Dziobek, Krzemiński, mag. Stefanko, Joniec, Bibiela, Radwański, Hubicki i Bieżanek. Wszyscy słuchacze uniwersytetu. Na sali liczna młodzież — koledzy oskarżonych, oraz publiczność, wśród której zauważyliśmy między innymi b. kuratora Sikorę itd.

Po oświadczeniach oskarżonych, sąd przystąpił do badania świadków. Pierwszy zeznaje pułkownik Mond pod przysięgą. Na zapytanie sędziego, czy wznoszono okrzyki, jak „gdzie wolność konstytucyjna", „policja bije" odpowiada przecząco. Dalej zeznaje, że aresztowani w dniu 18 marca oporu biernego policji nie stawiali. Na zapytanie mec. Pozowskiego, czy młodzież była sprowokowana przez kogoś wewnątrz odwachu, oświadczył, że nic o tem nie wie.

Drugi zkolei zeznaje kpt. Pila, jako oficer, pełniący inspekcję garnizonu w dniu 18 marca. Ulotkę przyniósł płk. Mondowi na jego polecenie. Przypomina sobie jedynie, że treść ulotki rozpoczynała się od słów: „Rodacy!" Podobnie, jak pierwszy ze świadków, stwierdza, że oskarżeni nie rozrzucali ulotek.

Trzeci zkolei zeznaje podkomisarz Rożdżeński, za zgodą stron bez przysięgi. Kto rozrzucał ulotki, komisarz nie widział. Widział natomiast tylko dwóch akademików, prowadzonych za kolportaż jakoby ulotek. Na zapytanie jednak sędziego, ktoby to był, tego nie wie i osób nie poznałby, a w każdym razie wśród oskarżonych nie poznaje nikogo. Okrzyków żadnych nie słyszał. Zeznaje, że widział, jak posterunkowy Ziemla i wywiadowca Kuraś, prowadząc dwóch akademików aresztowanych na odwach, spotykali się z przeszkodami ze strony tłumu, który to tłum przeszkadzał wyżej wymienionym funkcjonarjuszom policji w pełnieniu ich czynności. Również widział, że przytrzymani opierali się policjantom. Wśród oskarżonych jednak nie rozpoznaje nikogo. Na krzyżowe pytania adwokatów miesza się, nie wiedząc, jak odpowiedzieć, czy w istocie aresztowani akademicy opierali się funkcjonarjuszom policji. Zeznania przodownika Podstolskiego i ppor. Nikiela nie wnoszą niczego konkretnego.

Następnie zeznaje agent policji śledczej Nowak, który w dniu 18 marca pełnił służbę pod województwem. Widział grupkę ludzi złożoną z pięciu osób, lecz nie może powiedzieć, by te osoby rozrzucały ulotki. Natomiast, śledząc trzech z pośród nich, udał się pod Barbakan, gdzie aresztował wraz z agentem Matyszakiem trzech akademików: Sobolewskiego, Jońca i Radwańskiego, na podstawie, że oskarżeni mieli rozrzucać ulotki przed autobusem, odchodzącym na Prędnik Czerwony. Który jednak z osobników rozrzucał, nie widział. Ulotek przy oskarżonych nie znalazł żadnych, jak również przytrzymani oporu żadnego nie stawiali.

Dalszy świadek również agent Matyszak zeznaje co do aresztowania oskarżonych Kunzy i Gajewskiego, że w godzinach porannych przed gimnazjum przytrzymał i zrewidował oskarżonych na żądanie uczniów gimnazjalnych, którzy wskazali na powyżej wymienionych, jako domniemanych sprawców kolportażu ulotek w gimnazjum. Opowiada, że ulotki były rozrzucone w kopertach niebieskich, jednak przy oskarżonych nic nie znalazł, jedynie tylko przy oskarżonym Kunzy znalazł większą kopertę, niepodobną do tych, w których były kolportowane ulotki, lecz również koloru niebieskiego.

Na zapytanie sędziego, kto badał w komisarjacie wymienionych, oświadcza, że byli indagowani przez wywiadowcę Mazura. Oskarżyciel publiczny zadaje świadkowi pytania, czy aresztowani rozdawali, czy też rozrzucali ulotki, odpowiada, że rozdawali.

Po nim zeznaje p. Czarnecki, słuchacz Uniw. Jag. pod przysięgą — mówi, że z całą pewnością poznaje magistra Stefankę, jako tego, który w dniu 19 marca rzucał wieczorem ulotki. Na zapytanie obrońcy, czy jest pewien, by Stefank rzucał, odpowiada, że tak.

Świadek Kuraś Michał aresztował pp. Niesnera i Stefankę na zasadzie, iż świadkowie Czarnecki i Wroński, wyraźnie wskazywali na nich, jako domniemanych kolporterów ulotek. Nadto świadek Kuraś z oburzeniem mówi, że p. Niesner w czasie odprowadzania go na odwach krzyknął: „Niech żyje Polska narodowa!"

Po skończonym przewodzie zabiera głos mec. Zakulski, charakteryzując na początku stosunki ogólne w Polsce. Twierdzi, że ulotka nie zawiera w swej treści nic obraźliwego. § 305 k. k. odnosi się do monarchy. — Ponieważ jednak p. Piłsudski nie jest cesarzem, lecz jedynie ministrem wojny, przeto oskarżenie z § 305 jest bezprzedmiotowe.

Dalej mówi, że ani sąd, ani oskarżyciel publiczny nie stwierdzili, by oskarżeni należeli do organizacji tajnej, gdyż posiadanie ulotek nic jeszcze nie mówi, by ktoś miał należeć do jakiejś organizacji. Obrońca twierdzi, że prawdopodobnie, była to prowokacja ze strony tych, którzy chcą zdyskredytować kierunek narodowy. Mec. Zakulski wierzy głęboko w niewinność oskarżonych i kończy swe przemówienie apelem do sądu o uwolnienie od winy i kary.

Po nim zabiera głos mec. Pozowski, który w silnych słowach podkreśla, że podczas gdy funkcjonarjusze policji, agenci i pułk. Mond ważą każde słowo w swych zeznaniach, i otwarcie nie mogą wskazać, iżby w istocie ktokolwiek z oskarżonych kolportował ulotkę, to rzeczą charakterystyczną jest, że kolega oskarżonych Czarnecki otwarcie pokazuje na tego, czy innego oskarżonego, mówiąc, że poznaje. Dlatego też mec. Pozowski jest skłonny widzieć w zeznaniach studenta Czarneckiego pobudkę polityczną. W dalszym ciągu mówi, że oskarżenie o przekroczenie z § 314 jest nieaktualne, gdyż zeznania świadków wogóle nic nie mówią o stawianiu oporu biernego. Przemówienie swe mec. Pozowski kończy prośbą do sądu o uwolnienie oskarżonych od winy i kary.

Rozprawa sądowa trwała około 6 godzin. Sąd ogłosił następujący wyrok:

Wyrok

Oskarżeni akademicy Uniw. Jag. Zakulski, Kubicki, Joniec, Radwański, Sobolewski oraz mgr. Stefanko za kolportaż ulotek z par. 23 austrjackiej ustawy drukowej skazani na 50 zł grzywny każdy.

Akademik Gajewski za nakłanianie do udziału w tajnej organizacji za występek z par. 285 i 287 U. K. na karę aresztu na 5 dni z zawieszeniem kary na przeciąg 1 roku.

W zupełności uwolnieni zostali studenci U. J.: Krzemiński, Bibiela, Dziobek i Mysona.

Oskarżyciel publiczny i oskarżeni postanowili apelować od wyroku. Należy zaznaczyć, że mecenasi Pozowski i Zakulski bezinteresownie bronili akademików - narodowców.

Katastrofa w kopalni

Katowice, 13. 5. (PAT) Uzupełniając wiadomości o katastrofie na kopalni „Concordia" pod Zabrzem, donosimy, że działalność ratunkowa zakończyła się po 6 godzinach. Wszystkich zaginionych robotników wydobyto. — Jednakże większość nie dawała już znaku życia. 9 górników poniosło śmierć a 3 jest ciężko rannych. Dotychczas nie udało się ustalić, czy była to eksplozja gazów czy też pyłu węglowego. Katastrofa nastąpiła w skutek zawalenia się filaru, poczem gazy węglowe eksplodowały. Wśród zabitych jest 7 górników z niem. G. Śląska a 2 z polskiego.

Finlandzki szef sztabu w Polsce

Warszawa, 13. 5. (Tel. wł.). W najbliższych dniach przybędzie do Polski szef sztabu armji finlandzkiej, pułkownik Walelius. (w)

Międzynarodowy zjazd górniczy

Kraków, 13. 5. (PAT) Rozpoczęły się tutaj obrady międzynarodowego kongresu górników. Zagaił je w południe prezydent międzynar. federacji górniczej p. Dejardin (Belgja). Do prezydjum kongresu weszli: Dejardin (Belgja), Rischardson (Anglja), Stańczyk (Polska), sekretarzem został generalny sekretarz Międzynarodówki górników poseł Delattre (Belgja).

Zjazd mularsko-ciesielski.

Warszawa, 13. 5. (PAT) W drugim dniu obrad zjazdu mistrzów mularskich i ciesielskich przyjęto wiele rezolucyj, poczem w sprawie ustawy o ochronie lokatorów zjazd stwierdził, że czas przystąpić do usunięcia ograniczeń prawnych, hamujących ruch budowlany i naruszających prawo własności, i że należy ustalić konieczność stopniowego likwidowania ustawy o ochronie lokatorów. Akcja ta winna być rozłożona na lat 10, podczas których nastąpiłoby wyrównanie komornego obecnego w domach korzystających z ochrony w sprawie komornego, pobieranego przed wojną, obliczonego w złocie. Równocześnie w powyższym okresie dziesięcioletnim konieczne jest zachowanie nieusuwalności lokatorów, płacących komorne oraz niewykraczających przeciw przepisom o zabieszkiwaniu. W sprawie kredytów zjazd wypowiedział się za stworzeniem kredytów budowlanych, opartych na kapitałach krajowych i zagranicznych. Te kredyty na tani procent i długi termin pozwolą finansować budownictwo mieszkalne, dając lokatę po cenach przystępnych dla ogółu społeczeństwa. Uchwalono utworzenie centrali związku cechów mularskich i ciesielskich i dokonano wyborów zarządu tej centrali. Na prezesa powołano p. Domaradzkiego.

Kobiety atakują magistrat

Warszawa, 13. 5. (Tel. wł.). Wczoraj w południe tłum kobiet złożony z kilkuset osób zaatakował lokal wydziału plantacyjnego magistratu w Łodzi. Kobiety domagały się zatrudnienia przy robotach sezonowych. Chciały zdemolować urządzenia biura, ale policja je usunęła. (w)

Okradziony lekarz

Warszawa, 13. 5. (Tel. wł.). Lekarz wrocławski prof. Georg Frank, który został wezwany do chorego warszawskiego lekarza dr. Wileńczyka, otrzymał jako honorarjum 1.000 marek niem. Na dworcu, gdy, dr. Frank wsiadał do pociągu wrocławskiego, został zupełnie okradziony, postradawszy także owe 1.000 marek. (w)

Codzienne używanie

mydełka do zębów Odol nie jest kosztowne, ponieważ jedno mydełko wystarcza na przeciąg kilku tygodni. Mydełko Odol jest do nabycia w aluminjowych pudełkach. Zapasowe mydełka są wszędzie w sprzedaży.

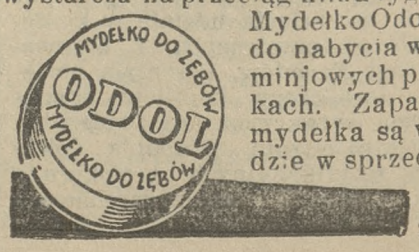

Tw 1490

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Problem świński

Hodowla trzody chlewnej w Polsce nadaje się znakomicie do zajęcia wybitnego miejsca w produkcji światowej zarówno ze względu na ustrój gospodarczy, jak i na organizację gospodarstw drobnych, jak wreszcie na bardzo znaczną ilość rąk roboczych w rolnictwie.

Jak wynika z ostatniego spisu inwentarza, Polska posiada około 1.200.000 sztuk trzody do konsumcji. Ilość ta wobec 760.679 sztuk macior mogłaby być z łatwością podwojona lub potrojona. Dotychczas rozwój taki, o jakim mówimy, nie odbywał się przedewszystkiem dlatego, że ceny na artykuły rolnicze, a w szczególności na trzodę chlewną wahały się w taki sposób, że produkcja trzody była raczej hazardem, aniżeli produkcją rolniczą, obawiającą się wstrząsów.

Do tych momentów, powodujących, że hodowla trzody nosi cechy gry na giełdzie, dochodzi ostatnio nowy moment niezwykle ważki: na myśli mamy wyraźne deklarowanie się głównych naszych odbiorców, Austrji i Czechosłowacji, za samowystarczalnością w zakresie hodowli trzody chlewnej.

Zdaniem fachowych kół czeskosłowackich przywóz świń z zagranicy będzie w niedługim czasie zbyteczny, — gdyż Czechosłowacja posiada wszelkie warunki dla samowystarczalności, zwłaszcza... jeśli zastosuje się odpowiednią ochronę celną. Pozatem materjał czeski, rzekomo, lepiej nadaje się do produkcji wędlin, aniżeli zagraniczny.

Podobne dążności widzimy w Austrji. Rolnicy austrjaccy, a w szczególności „Niederoesterreichische Landes - Landwirtschaftskammer", reprezentująca interesy sfer włościańskich, nie ustaje w zabiegach popierania rozwoju hodowli trzody w Austrji i wzmożenia dowozów krajowego żywca na targ wiedeński. Dla osiągnięcia tego celu wspomniana instytucja założyła wspólnie z okręgowemi bankami włościańskiemi w punktach centralnych stacje zbiórcze, w których większe transporty świń żywych odstawia się samochodami ciężarowemi na wiedeńską targowicę, co ułatwia rolnikom z dalszych okolic kraju lokowanie świń na centralnym rynku wiedeńskim.

Świadczy to, że dotychczasowe najważniejsze nasze rynki zbytu trzody mogą się w najbliższej już przyszłości skurczyć. A sprawa wywozu świń do Niemiec nadal jest niejasna. Co to wszystko znaczy dla naszego gospodarstwa krajowego, o tem pouczają nas następujące cyfry: do Austrji wywieźliśmy w r. ub. trzody chlewnej za 101 miljonów złotych, do Czechosłowacji za 93 miljony; udział Wielkopolski w ogólnym wywozie świń z Polski wynosi około 25 proc., czyli że bilans płatniczy naszego województwa został wzbogacony w ubiegłym roku o blisko 50 miljonów złotych z tytułu samego wywozu świń do Austrji i Czechosłowacji.

Co stanie się na wypadek zamknięcia tych 2 głównych rynków zbytu naszej nierogacizny?

Sytuację pogarsza dodatkowo zaraza, grasująca w naszem województwie z taką gwałtownością, że niebawem — nawet bez współudziału ze strony państw importujących — nie będziemy mogli wywieźć ani jednej sztuki z Wielkopolski.

Czas najwyższy, aby zabrać się do rozwiązania problemu świńskiego zarówno z punktu widzenia weterynaryjnego, jak i hodowlano - handlowego.

Krótkie informacje gospodarcze

— Dzisiaj rozpoczyna się w Genewie międzynarodowa konferencja w sprawie ujednostajnienia prawa wekslowego i czekowego. Konferencja ta odbywa się w następstwie zleceń konferencji brukselskiej z r. 1920.

— W Budapeszcie na zebraniu pod przewodnictwem hr. Bethlena w sprawie ceny zboża jednogłośnie zgodzono się, iż cena węgierskiej pszenicy nie powinna spaść poniżej parytetu światowego. Omawiano również poglądy w kwestji uregulowania handlu zbożem z punktu widzenia interwencji państwa.

— Komisja polityki socjalnej Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie wypowiedziała się na ostatnio odbytem posiedzeniu za koniecznością poczynienia starań o obniżenie wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych przez kasy chorych. Jak wiadomo kasy chorych dotychczas utrzymują stopę 24 proc

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	5. 5.	6. 5.	7. 5.	8. 5.	9. 5.	10. 5.
Pszenica						
Warszawa	43,00	43,00	—	43,00	43,00	—
Poznań	42,00	—	42,00	—	41,50	40,50
Lwów	37,75	—	—	—	—	—
Lublin	—	38,50	—	37,50	—	—
Żyto						
Warszawa	17,75	17,75	—	17,75	18,00	—
Poznań	18,75	—	19,35	—	18,70	18,50
Lwów	18,00	—	—	—	—	—
Lublin	—	16,00	—	15,00	—	—
Jęczmień						
Warszawa	21,00	21,00	—	21,00	21,00	—
Poznań	23,50	—	23,00	—	22,50	22,50
Lwów	17,25	—	—	—	—	—
Lublin	—	17,50	—	17,00	—	—
Owies						
Warszawa	18,50	18,50	—	18,50	18,50	—
Poznań	19,00	—	18,50	—	18,00	18,00
Lwów	17,25	—	—	—	—	—
Lublin	—	15,00	—	—	—	—

Powtarzające się z dnia na dzień notowania giełd zbożowych nasuwają szereg wniosków: stoimy ponownie w obliczu poważnej deruty cen żyta. Tendencja zwyżkowa dla żyta trwała niemal przez cały kwiecień bez poważniejszych odchyleń. — W ostatnich dniach kwietnia i pierwszych maja nastąpiła radykalna zmiana, zapanowała depresja i dotkliwe dla rolników potanienie żyta. Kiedy w połowie kwietnia cena kwintala żyta dochodziła do 25 zł na rynku warszawskim, to obecnie notuje się po 17,75 do 18,00 zł. — Należy jednak i to uwzględnić, że jest to cena giełdowa, gdy cena rynkowa w rzeczywistości jest niższa o 1,00 do 1,50 zł na kwintalu.

Korzystniej kształtuje się kurs pszenicy, choć i ona na giełdzie poznańskiej utraciła w ciągu ostatniego tygodnia sprawozdawczego 1,50 zł z poniedziałkowej ceny 42,00 zł za kwintal. Ruch zniżkowy cen nie oszczędza jęczmienia, który w Poznaniu potaniał w ciągu ostatnich dni o 1 zł na 100 kg., oraz owsa, który poniósł taką samą stratę ze swej pierwotnej ceny 19,00 złotych.

Władze organizacyj rolniczych bez przerwy zwracają uwagę kół miarodajnych na katastrofalne położenie rolników w związku ze złą konjunkturą na rynkach zbytu ziemiopłodów. Ostatnio znowu Komitet Zw. Polskich Organizacyj Rolniczych stwierdza w memorjale do rządu, że poprawa w rolnictwie nastanie tylko wtedy, jeśli w programie gospodarczym rządu znajdą uwzględnienie tak kardynalne zasady, jak należyte stosowanie polityki ceł przywozowych dla zbóż i przetworów zbożowych, ustalenie trwałych premij eksportowych, zależnych od poziomu cen zboża, podniesienie ceł ochronnych dla ochrony przed infiltracją zboża z obcych krajów i t. d. Wobec głoszonej zapowiedzi programowej polityki gospodarczej p. min. Kwiatkowskiego, postulaty powyższe nabierają szczególnej wagi.

Z dniem 1 maja upłynął termin przemjowania kontyngentowego eksportu mąki, której do tego czasu wywieziono w ilości ok. [illegible] tys. t. Reprezentacja przemysłu młynarskiego zabiega o przyznanie kontyngentu [illegible] tys. t. do 31 lipca b. r. Rząd przyznał [illegible] jedynie 2 tys. t.; o dalsze 8 tys. t. toczą się pertraktacje.

Manufaktura

W Łodzi, jak również w innych ośrodkach przemysłu włókienniczego, daje się odczuć pewne ożywienie w handlu wyrobami tego przemysłu. Jest to normalne, sezonowe ożywienie, które zresztą co do rozmiarów jest [illegible] kryzysu, przeżywanem potwierdzeniem. Zazwyczaj bowiem [illegible] przez cały kraj dochodzą do punktu [illegible] okresie obroty obecnie nie wykraczają [illegible] minacyjnego, gdy [illegible] za ramy skromnych obrotów.

Ceny wyrobów, pomimo pokaźnego podrożenia surowca zarówno [illegible] pawełnianego, szczególnie zaś wełnianego, naogół od zeszłorocznych [illegible] odbiegają wszelako całkiem niedwuznacznie [illegible] się już cja zwyżkowa. — Warunkiem [illegible] tendencja transakcyj jest bezwzględne [illegible] kowitego pokrycia gotówkowe [illegible] całkowitego najsolidniejszych odbiorców. [illegible] nawet od oczywiście hamująco na rozwój [illegible] obrotów.

Produkcja, według danych [illegible] nych, trzyma się na bardzo niskim [illegible] mie. Eksport wykazuje spadek [illegible] wy. Pierwsze miejsce wśród zagranicznych odbiorców zajmuje Rumunja.

Drzewo

Stan rynku nie uległ poprawie. Z powodu braku ożywienia w budownictwie nie dokonywuje się prawie wcale transakcyj materjałem obrobionym. Rynek został do reszty zdezorjentowany polityką wydatnych zniżek cen, stosowanych przez administrację lasów państwowych. Państwowe przedsiębiorstwo omija w swoich transakcjach przemysł i handel drzewny, handlując bezpośrednio z konsumentem. — Ceny sprzedaży wykazują bardzo duże wahania w granicach 20 do 40 proc., co przy jednoczesnem obniżeniu cennika stanowi bardzo poważną marżę i całkowicie uchyla prywatną konkurencję.

Z rynków zagranicznych zostaliśmy prawie zupełnie wyparci przez dumpingowy eksport sowiecki, nie uwzględniający w swoich kalkulacjach jakiejkolwiek rachuby kupieckiej.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Eksport masła wolny od podatku obrotowego.** Ministerstwo skarbu do czasu powołania organizacji reprezentującej eksport masła ze związków spółdzielczych, zezwala na rozciągnięcie zwolnienia od podatku przemysłowego od obrotu przewidzianego w art. 3 p. 15 ustawy z dnia 15-go lipca 1925 r. na transakcje eksportowe masłem, dokonywane przez spółdzielnie mleczarskie za pośrednictwem Hurtowni Mleczarsko-Jajczarskiej pod f-mą A. H. Malczewski w Warszawie. (c)

(p) **Przedawnienie prawa do wymiaru podatku spadkowego.** Ministerstwo skarbu wyjaśnia, że prawo władzy skarbowej do wymierzenia podatku od spadku po zaginionym, uznanym sądownie za zmarłego powstaje w dniu wydania prawomocnej decyzji sądowej, zawierającej takie orzeczenie, nie zaś w dniu prawdopodobnej śmierci zaginionego w tej dopiero decyzji przez domniemanie określonym. (c)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Silny wzrost protestów wekslowych w marcu.** Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zaprotestowano w marcu r. b. ogółem 529 128 sztuk weksli na sumę 131 280 tys. zł. wobec 453 298 sztuk wartości 112 105 tys. zł. w lutym r. b., a 446 731 sztuk na sumę 94 282 tys. w marcu 1929 r. Przeciętna suma weksla zaprotestowanego wynosiła w marcu r. b. 248 zł, w lutym 247 zł, a w marcu 1929 r. — 210 zł. Największa ilość protestów wekslowych jeśli idzie o wartość w złotych, przypada w marcu na woj. centralne — 325 354 sztuk na sumę 74 913 tys. zł, następnie na zachodnie — 59 685 i 23 472 tys., południowe — 79 399 i 21 070 tys., oraz wschodnie — 64 690 i 11 825 tys. zł. Według miast zaprotestowano w marcu pod względem wartości w złotych największą ilość weksli w Warszawie — 102 007 sztuk na sumę 28 589 tys., drugie miejsce zajmuje Łódź — 43 944 szt. i 11 332 tys. zł, następnie idą kolejno (pierwsza cyfra — ilość weksli, druga — wartość w tysiącach złotych): Poznań — 11 412 i 7 036, Lwów — 13 036 i 4 647, Kraków — 10 267 i 3 860, Lublin — 11 703 i 2 722, Bydgoszcz — 5 407 i 2 407, Wilno — 11 312 i 2 092, Sosnowiec — 6 950 i 1 590, Katowice — 4 455 i 1 533, Kielce — 6 546 i 1 252 Częstochowa — 6 437 i 1 204, Łuck — 4 069 i 966, Białystok — 6 295 i 928 Królewska Huta — 3 001 i 911, itd. Przeciętna suma weksla zaprotestowanego była największą w Poznaniu — 617 zł i w Bydgoszczy — 445 zł, najmniejsza zaś w Białymstoku — 147 zł i Żyrardowie — 148 zł.

(k) **Wkłady oszczędnościowe P. K. O. w kwietniu r. b.** Kwiecień r. b. wykazał dalszy znaczny wzrost zarówno kapitału oszczędnościowego, jak i liczby oszczędzających w P. K. O. Przyrost kapitału na rachunkach oszczędnościowych P. K. O. wynosił w kwietniu r. b. zł 7 793 357,59. Stan kapitału złożonego na książeczkach oszczędnościowych P. K. O. wynosił w dniu 30 kwietnia 1930 r. zł 175 746 701.83, zaś łącznie z wkładami pochodzącemi z waloryzacji zł 209 514 845.47. Równolegle z wydatnym wzrostem kapitału oszczędnościowego wzrosła znacznie liczba oszczędzających w P. K. O. W ciągu kwietnia r b. wydała P. K. O. 16 501 nowych książeczek oszczędnościowych, — co przy uwzględnieniu książeczek zlikwidowanych (4 025 sztuk) daje przyrost bezwzględny 12 476 sztuk książeczek. Ogólna ilość książeczek oszczędnościowych P. K. O., wydanych do dnia 30 kwietnia 1930 r., wynosiła 456 925, zaś łącznie z książeczkami pochodzącemi z waloryzacji — 499 310 sztuk.

(k) **Angielskie sprawozdanie o sytuacji gospodarczej w Polsce.** Agencja Reutera donosi: Departament handlu zamorskiego ogłosił interesujące sprawozdanie o sytuacji gospodarczej w Polsce. Sprawozdanie opracował radca handlowy ambasady brytyjskiej w Warszawie p. Kimens. W sprawozdaniu podano, że wskutek szeregu niekorzystnych czynników o charakterze międzynarodowym, na które Polska nie miała wpływu, rok 1929 nie był tak pomyślny, jak rok 1928. Autor sądzi, że poprawa sytuacji w przyszłości zależeć będzie głównie od stabilizacji wewnętrznej kraju i od pozyskania taniego kapitału inwestycyjnego dla przemysłu, handlu i rolnictwa. Radca Kimens uważa, że Wielka Brytanja nie wykorzystała dostatecznie możliwości, które daje rynek polski. Towary angielskie otrzymują w Polsce zazwyczaj wysoką cenę, ale odbiorcy polscy są zdania, że eksporterzy angielscy nie ujawniają tej samej skłonności do dostarczania Polsce towarów, odpowiadających wymaganiom miejscowym, co ich współzawodnicy w innych krajach zagranicznych. Autor sprawozdania sądzi, że firmy brytyjskie powinny mieć w Polsce swoich przedstawicieli - agentów. Wreszcie sprawozdanie zawiera ustępy, zachęcające turystów angielskich do zwiedzania Polski

Burmistrz m. Leszna zawieszony w urzędowaniu

Protest rady miejskiej.

Rozporządzeniem p. wojewody został 5 bm. I. burmistrz m. Leszna, p. Kowalski, zawieszony w urzędowaniu z równoczesnem obniżeniem pensji 50 proc. Dekret p. wojewody zarzuca p. burmistrzowi K. że: 1. w latach 1925, 1926, 1927, 1928, 1929 i 1930 pobrał dla siebie, zarządzając równocześnie wypłatę dla funkcjonarjuszów komunalnych m. Leszna z Kasy miejskiej jednorazowe zasiłki, 2. celem zwiedzenia P. W. K. pobrał on i inni pracownicy magistratu za wysokie djety, 3. umorzył 1.100 zł komornego za II. burmistrza, 4. zarządził z Kasy miejskiej wypłatę kosztów leczenia swej żony, 5. naraził na koszt miasto luksusowem wydawnictwem „Wiadomości miasta Leszna", 6. pobrał nieprawnie z Kasy Komunalnej 2.000 zł remuneracji, 7. nie dołożył należytej troski nad prawidłowem utrzymaniem akt tajnych, 8. nie troszczył się o prawidłowe zapisanie inwentarza miejskiego, 9. zachowaniem swem podkopał autorytet władzy.

Powyższa sprawa była rozpatrywana na posiedzeniu rady miejskiej dn. 9 bm. Przewodniczący p. Nowakowski podał zarządzenie p. wojewody do wiadomości, informując, że sprawy pod punktem 1, 3, 5 i 6 zostały każdorazowo w swoim czasie uchwalone przez radę miejską. Co do punktu 2 pobrało coprawda 12 członków magistratu 12 zł 36 gr djet więcej, aniżeli się należało. Stało się to jednak wskutek mylnego obliczenia rachmistrza. Dalej etatowi urzędnicy miejscy, którzy nie są w Kasie Chorych, mają prawo leczenia siebie i swych rodzin kosztem skarbu miejskiego, na co w budżecie przewidziane są 5.000 zł. W aktach tajnych było kilka ostatnich rozporządzeń władz przełożonych jeszcze nie wszytych. Sprawy inwentarza załatwiano corocznie przy końcu roku, o czem świadczą ubiegłe lata.

Po tych wyjaśnieniach przewodniczącego zabrał głos radny miasta, p. mecenas Wstawski, stwierdzając, że wbrew zarzutom podniesionym w dekrecie p. wojewody burmistrz K. nie popełnił żadnych malwersacyj, nie brał samowolnie cudzych pieniędzy i dlatego fakt zawieszenia go w jego urzędowaniu naraża na szwank powagę i interesy miasta. Mówca nadmienił, że powyższy fakt nastąpił właśnie w przededniu wyborów do rady miejskiej, które odbędą się 1. 6. r. b. i wyraził zdziwienie, że właśnie teraz władza nadzorcza zwróciła uwagę na rzekomo nieodpowiednią gospodarkę p. burmistrza, urzędującego już od r. 1925. Tylko tendencyjnie błędne informacje mogły zniewolić władzę nadzorczą do tego kroku.

Na słowa „informacje" podniósł się oburzony p. radny Krzyształowicz (B. B.), domagając się od przewodniczącego przywołania p. Wstawskiego do porządku. Temu żądaniu przewodniczący nie uczynił zadość, gdyż jest rzeczą oczywistą, że ktoś poinformował p. wojewodę. Przypomina się mimowoli przysłowie: „Uderz w stół, a nożyce się odezwą".

Po przemówieniach innych jeszcze radnych uchwalono, aby Stały Wydział wybrał delegację, która ma się udać do p. wojewody i poprosić, aby I. burmistrzowi jak najrychlej przywrócił sprawowanie swego urzędu.

J. K.

Z L. O. P. P.

W dniu 11 b. m. przy licznym udziale odbyła się w lokalu Polskiego Towarzystwa Łowieckiego konferencja prasowa, urządzona staraniem zarządu głównego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

W imieniu zarządu L. O. P. P. powitał przedstawicieli prasy wiceprezes zarządu głównego dr. Zenon Martynowicz, poczem zobrazował prace L. O. P. P. w dziedzinie obrony przeciwgazowej. Mówca podkreślił z zadowoleniem duże uświadomienie ludności w sprawach obrony przeciwgazowej, zaznaczając, że mamy już dzisiaj niektóre odkolice Rzeczypospolitej, gdzie każdy dorosły obywatel zna zasady użycia maski przeciwgazowej. Wyszkolenie ludności cywilnej przeniknęło do najszerszych warstw społeczeństwa.

Dyrektor Wł. Baliński, dając pokrótce sprawozdanie z działalności zarządu w r. ub. stwierdził, że w ciągu roku liczba członków L. O. P. P. wzrosła o 130 000 i obecnie przekroczyła pół miljona osób. — L. O. P. P. prowadzi szeroką propagandę we wszystkich dziedzinach, nie ustając w prowadzeniu i budowie szkół, lotnisk, hangarów, w popieraniu prac naukowych i twórczości, sportu lotniczego i t. d. — Na zakończenie referent zobrazował prace, związane z tygodniem Ligi Obrony Powietrznej Państwa, który niezadługo rozpocznie się na terenie całego państwa.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pięćdziesięciolecie twórczej pracy T. C. L.

Wielkie święto oświaty polskiej na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej

W dniu 18 i 19 maja cały patrjotyczny Poznań zademonstruje swe niczem niezachwiane przywiązanie i z serca płynące umiłowanie wielkiego czynu oświatowego, dokonanego upartym trudem Towarzystwa Czytelni Ludowych w okresie półwiecza swego istnienia. Wysiłek ogromny światłych i wielkich przewodników duchowych Dzielnicy Zachodniej nie poszedł na marne. Betonowym czynem, nie w poetyckiej przenośni, stworzono podwaliny pod przyszłą Polskę, niosąc „przed narodem oświaty kaganiec"!

Niechże tedy dzień 18 maja, pochodu manifestacyjnego oświaty polskiej zastanie wszystkich przejętych jedną wielką ideą, że do lepszej przyszłości pójdziemy drogą wytężonej oświatowej pracy. Dzień ten ma wykazać, że Dzielnica Zachodnia rozpoczyna nowy rozdział księgi czynu o wyzwolenie wolnej Polski z pęt ciemnoty.

Gdy zabrzmią donośnym głosem dzwony prastarego Tumu na wielkie święto Oświaty Polskiej, — niech prastara stolica kolebki Polski — Poznań jako zewnętrzny wyraz swego radosnego nastroju udekoruje jubileuszowemi nalepkami T. C. L. okna domów, przystrajając chorągwiami i iluminując odświetnie swe siedziby. Pochód kroczyć będzie ulicami: Chwaliszewem, Starym Rynkiem, Nową, Placem Wolności, Gwarną, Wjazdową do Auli Uniwersyteckiej.

Nalepki jubileuszowe nabywać można w Biurze Centralnem T. C. L. Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 16.

Tydzień L. O. P. P.

odbędzie się od dnia 17. do 25. b. m.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej przystępuje w tym roku do przeprowadzenia swego Tygodnia propagandy w czasie od 17 do 25 maja z następującym programem:

Przez cały tydzień konkurs okien wystawowych, prelekcje o znaczeniu L. O. P. P. w szkołach i uczelniach, jak również we formacjach wojskowych, kwesta zapomocą list po bankach i przedsiębiorstwach. W niedzielę, godz. 9: nabożeństwo w kościele farnym z udziałem przedstawicieli władz wojskowych i cywilnych, kwesta uliczna; godz. 16: loty pasażerskie i pokaz lotniczy w Ławicy, pochód przez miasto. Poniedziałek, godz. 17: poświęcenie i otwarcie ośrodka propagandy obrony przeciwgazowej przy św. Marcinie 66/67. Wtorek, godz. 17 do 19 koncert orkiestr wojskowych na Pl. Wolności. Sobota (24. b. m.), godzina 20: wielki bal wiosenny w Ogrodzie Zoologicznym. Niedziela (25. b. m.) kwesta uliczna, godz. 15 zabawa ludowa w ogrodzie strzeleckim w Szelągu, godz. 15 wyścigi motocyklowe na boisku Sokoła, godz. 15 wielki festyn dla dzieci, godz. 15 impreza samochodowa, godz. 16 loty pasażerskie w Ławicy, godz. 17: podwieczorek z występami artystycznemi w Palais Royal.

Poza tem przez cały tydzień odbywać się będą dostępne dla każdego zawody strzeleckie o nagrody L. O. P. P. w strzelnicy miejskiego komitetu przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego przy ul. Fr. Ratajczaka. Bliższe szczegóły, dotyczące poszczególnych imprez, ogłoszone będą w prasie i zapomocą plakatów.

Popierajcie L. O. P. P. przez gremjalne wzięcie udziału w imprezach.

Ujęcie bandytów

Przyznali się do napadu.

W sprawie napadu na Borunia i Ratajczaka z Pacholewa w pow. obornickim na szosie między Bolechowem a Owińskami (o czem pisaliśmy pokrótce rano) dowiadujemy się, że napadnięci rozpoznali aresztowanego 26-letniego Władysława Grocholę z Czerwonaka.

Podczas aresztowania Grocholi przez posterunkowego Abramkiewicza, bandyta stawił zacięty opór, sięgając do kieszeni, a gdy wezwanie wyciągnięcia ręki pod groźbą użycia broni nie poskutkowało, posterunkowy Abramkiewicz użył bagnetu i ukłuł Grocholę, raniąc go w lewe podramię.

Po nałożeniu opatrunku oraz odebraniu Grocholi noża odstawiono go do sołtysa, a podczas rewizji domowej znaleziono tam zrabowany Boruni rower, jednak rozebrany już w drobne części. Grochola i jego 27-letni towarzysz Kazimierz Korcz z Kozichgłów przyznali się do popełnienia napadu, nie chcą jednak wyjawić dalszych swoich towarzyszy, których było jeszcze dwóch. Bandytów odstawiono do więzienia sądowego w Poznaniu. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 13 maja 1930.
Słońce: wschód 4,01 — zachód 19,37 — długość dnia 15 godzin 36 min.
Księżyc: wschód 21,04 — zachód 4,04 — po pełni.
Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 9 st. C. Pochmurno Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 747 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 16 st. Cels., najniższa plus 9 st. Cels. Ilość opadu 5 milimetrów.
Kal. rz.-kat.: Serwacy — jutro Bonifacy M.
Kal. słow.: Cichosław — jutro Dobiesław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 45.
Wilda: Apteka „Fortuna", ul. Górna Wilda 96.
W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Egzamin sędziowski** przed komisją egzaminacyjną Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w dniu 9 bm. złożyli pp. Henryk Jesse, Zbigniew Radziszewski, Witold Staniewski i Lubomir Święcicki, wszyscy z Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Akademickiego Koła Misjologicznego.** Zebranie plenarne odbędzie się 15 bm. o godzinie 20 w sali 27 (II) w Collegium Minus. Sprawozdanie z Kongresu w Lowanjum „Ancam'u" wygłosi kol. Czesław Gogołkiewicz, a kol. Irena Dobrzycka wygłosi referat p. t. „Budda i Buddyzm".

— * **Tow. Pomocy Społecznej.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 15 b. m. o godzinie 17,30 w sali parafjalnej na Jeżycach.

— * **Z Tow. Polsko - czeskosłowackiego.** Walne zebranie odbędzie się w czwartek 15 bm. o godz. 5 po poł. w auli Wyższej Szkoły Handl., Aleje Marcinkowskiego 3, z następującym porządkiem obrad: 1) sprawozdanie zarządu, 2) sprawozdanie komisji rewizyjnej, 3 wybory nowego zarządu i 4) wolne głosy.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Zw. Tow. Gimn. „Sokół" — Okręg Pozn.** Nadzwyczajne walne zebranie sekcji lekkoatletycznej odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 20,15 na boisku Sokoła. — Wzywamy wszystkich członków sekcji do udziału w niem. Naczelnictwo Okr. Pozn.

— * **Wszystkim druhnom,** które uczestniczyły w kursie oświatowym, urządzonym przez Dzielnicowy Wydział Sokolic w dniach od 22 do 24 marca, podaje się do wiadomości, iż przew. Zw. Wydziału Sokolic druhna Holder - Eggerowa przesłała na ręce przew. druhny Rozmiarkowej serdeczne podziękowanie za nadesłany zbiorowy list oraz życzenia powodzenia w dalszej tak intensywnej pracy i wyrazy szczerej życzliwości i poważania dla wszystkich druhen, które ten wspólny list podpisały.

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" — Gniazdo XII — Poznań - Śródmieście.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dn. 14 maja o godz. 20 w sali „Restauracji Zamkowej" przy św. Marcinie 40. Na porządku obrad ważne sprawy, związane z obchodem rocznicy Gniazda. Obecność wszystkich druhen obowiązkowa. Sympatyków i gości zapraszamy.

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" XIII. Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadkowej, Górna Wilda 75.

— * **Gniazdo żeńskie Poznań XV (Śródka)** odbędzie plenarne zebranie w czwartek o godzinie 20 w salce Domu Katolickiego. M. i. referat p. Łyczywkowej.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kursy gospodarstwa domowego dla dziewcząt w Sampławie pow. lubawski i w Pawłowie pow. chojnicki** zostaną otwarte 15 bm. Kursy te trwać będą 5 miesięcy. Opłata jednorazowa za cały kurs wynosi 30 zł. przytem pobiera się jednorazowo 2 zł wpisowego i 10 zł na porządki. Utrzymanie i mieszkanie kosztować będzie od 40—45 zł miesięcznie w internacie, który znajduje się przy szkole. Wymagane świadectwa: 1) metryka chrztu, 2) świadectwo szkolne, 3) deklaracje rodziców, że opłatę za kurs opłacać będą, 4) świadectwo moralności. Zgłoszenia należy składać do Pomorskiej Izby Rolniczej, Toruń, Sienkiewicza 40.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Agencja poczt. - tel. Rojewice.** — Z dniem 1 czerwca 1930 r. wydziela się agencję pocztowo - telegraficzną Rojewice oraz pośrednictwo telegraficzne Osiek nadleśn. z okręgu Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy i wciela się je do okręgu Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Poznaniu, przydzielając je do pocztowego urzędu obrachunkowego Inowrocław 1.

— **Koło Senjorów** przypomina wycieczkę do Gdyni, którą urządza Tow. Młodych Przemysłowców w święta Zielonych Świąt. Zgłoszenia wraz z wpłatą 40 zł przyjmuje kol. skarbnik Tyczewski — Bank Kwilecki Potocki — jeszcze do 15 b. m.

— * **Pokaz gazowy.** Dnia 14 bm. o godzinie 17 odbędzie się w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15 pokaz gazowy z praktycznem gotowaniem do konkursu gazowego.

— * **Zamek zamknięty dla zwiedzających** od 14 do 21 maja.

— * **Linja nr. 8 tramwaju** z dniem 15 bm. kursować będzie przez Kaponierę, ul. Gwarną, pl. Wolności, Al. Marcinkowskiego, pl. Świętokrzyski do ul. Traugutta, na skutek uchwały Min. Komunikacji z dnia 1 maja 1930 r.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ciekawe wykłady.** Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie" zorganizowało popularny cykl wykładów o małżeństwie chrześcijańskiem, nad którym protektorat objął J. E. ks. kard. A. Hlond. W dniu wczorajszym, w poniedziałek, odbył się pierwszy wykład na sali 17 Coll. Minus. Ks. prof. dr. Kazimierz Kowalski mówił na temat „Małżeństwo jako związek i Sakrament". Czcigodny prelegent potraktował obrany temat bardzo głęboko, lecz dla każdego zrozumiale. Dość licznie (mogłoby być więcej) zebrani słuchacze z prawdziwem zadowoleniem słuchali wywodów mówcy. W nagrodę za świetną prelekcję nagrodzono go rzęsistemi oklaskami. — Przypomnieć należy, że dzisiaj (we wtorek) p. dr. Stanisław Sławski będzie mówił w tej samej sali n. t. „Prawo kanoniczne a przyszła kodyfikacja prawa małżeńskiego w Polsce". Dalszy program jest następujący: środa, 14 bm. ks. regens dr. Kazimierz Rolewski: „Obowiązki stanu małżeńskiego"; czwartek, 15 bm. Wacław Popiel: „Akcja obrony rodziny i katolickiego prawa małżeńskiego w Polsce". — Wszystkie powyższe wykłady odbywać się będą w Coll. Minus U. P. (sala 17) o godzinie 20. (tr)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadek samochodowy.** Przez samochód P Z nr. 46 854 została najechana zamieszkała przy Chwaliszewie nr. 66 p. Helena Rembalska. Z powodu pokaleczeń nogi i głowy przewieziono ją do lecznicy miejskiej. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Zaginął** od 10 bm. 28-letni Marjan Klimas, zamieszkały przy ul. Marszałka Focha 43. Jest on wzrostu 1,70 m, blondyn bez zarostu, o ciemnych oczach, ma bliznę na czole, ubrany był w granatowy garnitur, zielonawego koloru raglan, jasny kapelusz i czarne lakierki. (z)

— * **Przytrzymanie kwestarki.** Pod zarzutem nielegalnego zbierania składek na dzieci robotnicze z Wildy i przywłaszczanie następnie pieniędzy przytrzymano zamieszkałą przy Wierzbięcicach 39 a Cecylję Zakrzewską i odstawiono ją do dyspozycji władz sądowych. (z)

— * **Kradzież losów loteryjnych.** — Ostrzega się przed nabyciem następujących losów I klasy 21 Państwowej Loterji: 29 721 do 29 730, 49 011 do 49 020, 4547, 18 013, 18 014, 22 781, 22 785, 22 791, 22 800, 31 822, 31 831, 33 333, 47 788, 155 022. Losy te pochodzą z kradzieży. Osoby, któreby chciały zrealizować w jakikolwiek sposób losy o powyższych numerach, należy zatrzymać i oddać policji. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** P. Grysce Szczepanowi z Plewisk skradziono rower marki „Welt - Adler" nr. 3315, nr. rejestr. 6409. — P. Wojciechowskiemu Stanisławowi, ul. Wierzbięcice 39 a, skradziono kolczyk brylantowy wart. 650 zł. — P. Janowi Krawczykowi, W. Garbary 5, skradziono z mieszkania lornetkę. — P. Franciszkowi Gwoździowi, ul. Mickiewicza 34, skradziono w lokalu „Elite" przy Starym Rynku zegarek złoty z łańcuszkiem wart. 400 zł. (z)

— * **Czyja własność?** W Komisarjacie VI przy ul. Towarowej 3 jest płaszcz męski, siwy, nowy z paskiem, który dnia 3 bm. został skradziony w Domu Rzemieślniczym. — W Komisarjacie VII jest 12 kg. margaryny. — W Komisarjacie IV są trzy akcje Hurtowni Spółek Spożywców nr 01802—01804 i płaszcz damski koloru zielonego z podszewką jedwabną zieloną, kołnierzem i rękawami obszytemi futerkiem beżowem. — W Wydziale śledczym, pogotowie śledcze jest zegarek niklowy z łańcuszkiem, znaleziony przy przystanku tramwajowym w Gołęcinie. — Tamże, pokój 41, odebrana złodziejom bielizna osobista i stołowa, 10 nowych widelców i 9 nowych noży, srebrny serwis z wyrytym napisem „Rosse Marie" w niebieskim futerale, oraz kilkanaście rowerów, pochodzących z ostatnich kradzieży. Poszkodowani zechcą się zgłosić. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Pod zarzutem podpalenia.** W wyniku dochodzeń w sprawie pożaru u Maksymiljana Budnego w Panigrodzu (pow. wągrowiecki), zebrano szereg dowodów obciążających Budnego. W związku z tem Budnego aresztowano na zarządzenie prokuratury w Bydgoszczy i odstawiono do więzienia sądowego w Szubinie. (k)

— * **Pożar domu.** W Nowej Wsi (pow. strzeliński) spalił się dom mieszkalny własność Stanisława Saczkiewicza, zamieszkiwany przez Władysława Augustyniaka. Przyczyny powstania pożaru nie zdołano ustalić. (k)

— * **Włamanie do nauczyciela.** Przed kilku dniami włamano się do mieszkania nauczyciela Romana Kujawy w Rogowie (pow. wągrowiecki). Łupem włamywaczy padła garderoba i bielizna wartości około 800 zł. Jako podejrzanych ujęto Jana Głucha, Ignacego Mędrzaka, Antoniego Graczyka i Walentego Szczepańskiego, wszystkich bez stałego miejsca zamieszkania. (k)

— * **Włamanie w Uchowie** (pow. kościański). W nocy na 11 bm. nieznani złoczyńcy wtargnęli do składu Walentego Jackowskiego po wywa.eniu okiennic i wycięciu szyby w oknie, zabierając towar wartości około 1 700 zł. (k)

— * **Pożar stogów zboża.** Dnia 11 bm. po południu wybuchł pożar w majętności Słopanowo p. Kazimierza Turno. — Spłonęły dwa duże stogi pszenicy, wartości w przybliżeniu 10 000 złotych. Stratę pokrywa częściowo ubezpieczenie. — Krążą wersje, że pożar został podłożony ze zemsty. Dochodzenia za sprawcami pożaru prowadzi policja w Obrzycku. (os)

— * **Nagła śmierć.** Ciężki cios dotknął rodzinę kupca Bielawskiego w Tczewie. 19-letnia córka Elżbieta znajdowała się w Grudziądzu w hotelu p. Klarowskiego, gdzie uczyła się gotowania. Pewnego dnia Bielawska narzekała na ból głowy i udała się wcześniej do swego pokoju. Gdy następnego dnia w południe jeszcze jej nie widziano, otworzono drzwi i znaleziono nieszczęśliwą bez życia. Natychmiast przywołany lekarz stwierdził śmierć, która nastąpiła na udar serca. Cios ten jest bardzo bolesny dla rodziców, ponieważ w zeszłym roku jeden syn został ciężko okaleczony, tak że dotychczas jeszcze znajduje się w szpitalu wojskowym w Toruniu. (dt)

JARMARKI

— * **Mosina.** Jarmark odbędzie się dn. 15 bm. tylko na konie i towary kramne kupców miejscowych. Spęd bydła i świń z powodu pryszczycy niedozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Września.** (Obchód 3 Maja.) Dnia 2 bm., w rocznicę bitwy z r. 1848, wyruszył okazały pochód wojska, przedstawicieli władz, szkół i towarzystw w Sokołowie, aby uczcić spoczywających w wspólnej mogile bohaterów-powstańców. Po odśpiewaniu pieśni przez Tow. „Lutnia" i wygłoszeniu deklamacji przez p. Ma-

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego"

we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich **hotelach**

chyńskiego, przemówił od stóp pomnika ks. prof. Jernajczyk, poczem odprawił modlitwę za poległych. W święto 3 Maja odbyło się w kościele farnym nabożeństwo. Odprawił je ks. Kwiatkowski, a podniosłe kazanie wygłosił ks. prof. Jernajczyk, wskazując w pięknych słowach na znaczenie obchodzonego święta. Uroczystość odbyła się w dalszym ciągu na rynku, gdzie do licznych rzesz przemówił p. Wł. Kaliszewski. Popołudniu odbyła się z ramienia P. W. mała olimpjada na terenie boiska miejskiego, a wieczorem odegrało Stow. Młodzieży Polskiej piękny utwór sceniczny „Trzeci Maja".

— (Zaprzysiężenie rekruta.) W dniu 3 maja w godzinach rannych odbyło się na rynku zaprzysiężenie rekrutów 68 p. p. wobec przedstawicieli władz i wielkiej liczby publiczności. Po przysiędze urządzono defiladę. (y.)

— * **Łekno**, pow. wągrowiecki. (Obchód 3 Maja.) Staraniem specjalnego komitetu urządzono w naszej miejscowości uroczysty obchód Konstytucji 3 Maja. — Rano odbyła się uroczystość szkolna, która składała się z deklamacyj, śpiewu i przemowy, wygłoszonej przez kierownika szkoły p. Trojanowskiego. W tym czasie zebrały się na rynku stowarzyszenia i udały się do kościoła. Za niemi podążyła dziatwa szkolna z Łekna i okolicznych wiosek. Po nabożeństwie uformował się pochód z dziatwą szkolną na czele, który udał się na rynek. Tam wygłoszono kilka deklamacyj. Do zebranych przemówił kierownik szkoły, p. Kotecki z Rakowa. — Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Roty". Popołudniu odbyły się zawody członków miejscowego Stow. Młodzieży Polskiej. Na „Dar Narodowy 3 Maja" zebrano przeszło 70 zł.

— * **Wieleń** nad Notecią. (Uroczystość 3 Maja.) Święto Konstytucji 3 Maja obchodzono u nas nader uroczyście. Przy dźwiękach miejscowej orkiestry wyruszył rano imponujący pochód do kościoła parafjalnego na mszę św., po której ks. prob. Woschke wygłosił kazanie. Na Rynku burmistrz p. Szymon Wachowiak w pięknem przemówieniu przedstawił znaczenie Konstytucji 3 Maja dla narodu polskiego. Następnie pochód ruszył przez ozdobione ulice przed pomnik „Wdzięczności", aby tam złożyć hołd Królowej Korony Polskiej. Na zakończenie przedpołudniowych uroczystości odbyła się defilada miejscowych organizacyj P. W. Wieczorem urządzono w sali p. Cynajka akademję.

— (Pomnik „Wdzięczności".) Miłe wrażenie sprawia na każdym przechodniu piękne otoczenie parkowe przy pomniku Matki Boskiej, wzniesionym przed 3 laty przez mieszkańców ziemi wieleńskiej jako akt wdzięczności za oswobodzenie Polski. Gustowne skwery i odpowiednio zniwelowany teren przy brzegu Noteci, stanowią nadzwyczaj piękne tło dla pomnika. — Nabiera on dużo okazałości wieczorem, kiedy postać Matki Boskiej jaśnieje w świetle żarówek elektrycznych, rzucających harmonijne refleksy na fale Noteci. Zakątek ten, położony w centrum miasta, przyczynił się wielce do upiększenia naszego grodu. (kr.)

— * **Podrzewie** pow. Szamotuły. (Poświęcenie pomnika.) W dniu 3 maja obchodziło Tow. Powst. i Wojaków w Podrzewiu podniosłą uroczystość, mianowicie poświęcenie pomnika poległych powstańców. W kościele parafjalnym w Wilczynie odbyła się uroczysta msza św., a kazanie o Królowej Korony Polskiej i Konstytucji 3 Maja wygłosił ks. prob. Biały. Po nabożeństwie uformował się długi pochód, w którym brały udział Towarzystwa Powstańców i Wojaków, Hallerczyków, Sokoła inwalidów woj., straży pożarnej, Kółka rolnicze i inne z Podrzewia i okolicy. Na cmentarzu w Wilczynie nastąpiło uroczyste poświęcenie pomnika, postawionego staraniem Tow. Powstańców i Wojaków w Podrzewiu przy mogile, mieszczącej prochy bohaterów wielkopolskich, poległych w ostatniem powstaniu. Odpowiednie przemówienia wygłosili ks. prob. Biały i p. Janiszewski. Po oddaniu hołdu cieniom poległych i modlitwie oraz po złożeniu wieńców, wyruszył pochód do Podrzewia, gdzie przedefilował przed władzami. Przy wspólnym obiedzie w ogrodzie p. Wójtkiewiczowej wzniósł przedstawiciel Zw. Tow. Powst. i Woj. D. O. K. VII p. Kujawa z Poznania toast na cześć Rzeczypospolitej. Dalsze przemowy, nacechowane głęboką miłością Ojczyzny i czcią dla bohaterów narodowych, wygłosili ks. prob. Biały, sołtys Wieczorek, delegaci Müller, Nowakowski, Krupski i inni. Uroczyste posiedzenie zagaił prezes Tow. Powst. i Woj. w Podrzewiu, Antoni Bobrowski i zdał sprawę z dotychczasowej działalności organizacji. Po zabraniu głosu przez p. Kujawę z Poznania oraz prezesa Müllera z Szamotuł na temat walk powstańczych, udekorował przedstawiciel Zarządu Związku zasłużonych powstańców odznaką Powstania Zbrojnego. Jako ostatni przemówił wiceprezes Bol. Przybylski, poczem udano się na zabawę taneczną do ogrodu p. Wieczorka.

— * **Ostrów**. (Obchód Trzeciego Maja w Czytelni Kobiet.) Zarząd Czytelni Kobiet, organizacji skupiającej od 25 lat nasze panie w pracy patrjotycznej, urządził w własnem ognisku obchód Trzeciego Maja. Uroczystość zagaiła podkreśleniem ważniejszych momentów wiekopomnej rocznicy p. prezeska Nogalowa. Chór panien odśpiewał następnie pieśń „O święty kraju nasz", a p. Marja Fibiżanka deklamowała wiersz Konopnickiej p. t.: „Idziem do ciebie, ziemio, matko nasza". Zkolei p. Magdańska wygłosiła referat o znaczeniu Konstytucji Trzeciego Maja. W dalszym ciągu zaprodukowały panie chórową deklamację „Pobudka", a na zakończenie odśpiewano hymn narodowy.

— (Święto pułkowe.) Doroczne święto pułkowe 60 p. p. odbyło się dnia 4 b. m. Dnia poprzedniego odprawiono w kościele nabożeństwo żałobne za poległych; wieczorem zaś odbył się capstrzyk całego pułku, zakończony uroczystym apelem za poległych. Właściwe święto pułkowe zapoczątkowano z rana pobudką orkiestry, poczem odbyło się nabożeństwo wojskowe na dziedzińcu koszarowym i zaprzysiężenie rekrutów. W dalszym programie święta była defilada na Rynku, wspólny obiad żołnierski na dziedzińcu koszar, a po południu zawody sportowe i przedstawienie „Kościuszko pod Racławicami" na stadjonie.

— (Jubileusz.) Tow. Cyklistów i Motorzystów obchodzi dnia 1 czerwca r. b. 25-letni jubileusz swego istnienia.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Brać kurkowa urządziła w dniu święta narodowego po raz pierwszy strzelanie na nowej strzelnicy przy drodze Kaliskiej. Najlepszy strzał dał p. Stefan Tuchocki. Drugim z rzędu był p. Wojciechowski, a następnie p. Majewski. (n)

Poświęcenie chorągwi

Piękny dar dla kościoła w Puszczykowie.

Mały, lecz schludny i sympatyczny kościółek w Puszczykowie powstał niemal wyłącznie z ofiarności publicznej, jak niemniej i jego uposażenie wewnętrzne, aczkolwiek pozostawia ono jeszcze wiele do życzenia. I tak np. kościółek puszczykowski nie posiadał dotychczas ani jednej chorągwi kościelnej, która przewodziłaby pobożnym czy to podczas procesyj czy innych pochodów kościelnych. Obecnie zaradzono i temu brakowi i kościółek w Puszczykowie szczycić się może wspaniałą chorągwią, którą złożyli mu w darze pp. Stanisławostwo Młodożyńscy z Puszczykówka. Cenny ten dar, mający tło z jednej strony amarantowe, z drugiej zielone z artystycznie wykonanym wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej, prezentuje się okazale.

Uroczystego aktu poświęcenia chorągwi dokonał podczas nabożeństwa w ubiegłą niedzielę miejscowy duszpasterz ks. prob. Hoppe, który w wygłoszonem od ołtarza okolicznościowem przemówieniu złożył ofiarodawcom serdeczną podziękę za tak wspaniały dar. Tak zw. rodzicami chrzestnymi byli pp. d-rowa Rozmiarkowa z pobliskiej Nifki i lekarz-dentysta Musiał z Poznania, pani Morawska i p. Maksymiljan Knie z Poznania, panna Irena Młodożyńska i mistrz malarski p. Kasztelan z Poznania.

Obdarzenie kościoła puszczykowskiego w chorągiew przypadło w sam czas, gdyż w piątek przybywa do Puszczykowa J. Em. ks. biskup Dymek celem wizytacji parafji i udzielenia Sakramentu bierzmowania. (m. z.)

Zw. Pracowników Umysł. Ziem Zach. R. P. koło Poznań

Komunikat nr. 4/30

W czwartek, 15 bm. o godz. 7-mej odbędzie się na dużej sali p. Jarockiego w Poznaniu, ul. Masztalarska 8a (wysoki parter) nadzwyczajne walne zebranie.

Na porządku obrad zmiana statutu i bardzo ważne dla członków komunikaty zarządu.

Zgłoszenia nowych członków przyjmujemy w sekretarjacie lub na zebraniu.

Sekretarjat i Poradnia prawna czynne od godz. 9 — 1 i od 3 — 7, Poznań, ul. Masztalarska 8a, II. p. (Tel. 50 - 46).

Zarząd: (—) T. Barczewski, prezes, (—) K. Śmigielski, sekretarz.

KUPUJMY CEGIEŁKI NA BURSĘ RZEMIEŚLNICZĄ

SPORT

Hippika

Zawody konne na hippodromie poznańskim w dniu 11 bm. zorganizowane przez brygadę kawalerji Poznań ze współudziałem Wielkp. Kl. Jazdy Konnej. Wyniki były następujące:

W konk. powożenia zaprzęgów czterokonnych: 1. p. Ignacy Mielżyński z Iwna. — W konkursie podoficerskim brygady kawalerji: od 1 do 3 miejsca zajęli: wachmistrz Filipiak (na „Polo"), st. wachmistrz Jazgar (na „Murmaniu"), st. wachmistrz Wesołowski (na „Łucjanie"). — W konkursie władania białą bronią i lancą podoficerów podzielili nagrody: wachm. Szefler, ogniom. Gulczyński, wachm. Rajczak, st. wachm. Frąckowiak, wachm. Michalczyk, wachm. Kromolicki, kapral Grzeszczyk. W „Gymkhanie" zwyciężył zespół 7 dyonu artylerji konnej nad zespołem 7 pułku strzelców konnych w składzie: plut. Ćwikliński, plut. Zaremba, plut. Pyżalski, kapr. Łuczyński.

Lekka atletyka

Mistrzostwa okręgowe kl. B panów. Do naszego sprawozdania z powyższych zawodów zakradło się kilka błędów. I tak w biegu na 100 m.: 1. Tabaczyński (AZS), na 200 m. 3. Wojtkowiak (W), na 800 m. 3. Bełżyński (AZS), skok w wyż 3. Wesper (AZS) 160 cm., skok w dal 1. Zakrzewski (AZS). W biegu na 5.000 m.: 1. Jakubowski (S) 16:41.6, 2. Kościelniak (S), 3. Robiński (W). W rzucie oszczepem: 1. Tomaszewski (AZS) 49.83, 2. „Szulc" (AZS) 46.20, 3. Klimczak (W) 42.99.

Piłka nożna

W cyklu rozgrywek o puhar Europy środkowej dla amatorów, Austrja pokonała Czechosłowację 5:4, wysuwając się tem samem na czoło, gdyż posiada 6 pkt., przed Polską 5 pkt., Czechosłowacją 3 pkt. i Węgrami 2 pkt.

RADJO

Programy radjofoniczne

Środa, dnia 14 maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien. i zboż. -towarowej; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **14.30** „Kąt ziemianki" (komunikat); godz. **16.55** pogadanka francuska (wykł. p. Omer Neveux); godz. **17.15** audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia"; godzina *) **17.45** koncert zespołu instrumentalnego „Radja Poznańskiego". Program: 1. M. R. Pischke: Marche de „Sans - Filistes" (marsz poświęcony radjostacji poznańskiej), 2. Mendelssohn: „Grota Fingala" uwert., 3. Delibes: (tavan) Fant. z op. „Lakme", 4. Maillart: Uwertura do op. „Dzwonek Pustelnika" 5. Ketelbey: Chal Romano (Gipsy Lad); godz. **18.45** nadprogram; godzina **19.00** „Hupścik mówi"; godz. **19.10** „Silva rerum"; godz. **19.30** odczyt p. t. „Groby królewskie z Katedry Wawelskiej" (wygł. ks. dr. Kruszyński); godz. **19.50** kronika „Tygodnia Radjowego"; godz. **20.05** odczyt p. t. „Zagadnienia społeczno - wychowawcze" (p. J. Cybulska); godz. *) **20.30** koncert mistrzowskiej orkiestry 58 p. p. pod batutą kpt. Chmielewicza; godzina *) **21.30** koncert wokalny w wykonaniu p. Felicji Krysiewiczowej (sopran). Program: 1. Różycki: a) W mem sercu baśni, b) Wiosna Lednica, 2 Szopski: a) Dwa preludja, b) Barkarola, 3. Brzostowski: a) Dla kogo żyjemy, b) Przekląć — zapomnieć, c) Tam oby cisza już była na wieki, d) Ach gdybym teraz mógł pędzić jak wicher. Przy fortepianie prof. Brzostowski; godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. *) **22.15** muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka".

Pieśni Wieńczysława Brzostowskiego.

W dniu 14 bm. o godz. 21.30 wykonane zostaną obok utworów Różyckiego i Szopskiego niedawno wyszłe z druku pieśni Wieńczysława Brzostowskiego, profesora Wlkp. Szkoły muz. w Poznaniu. Pieśni te — napisane do słów Tetmajera — odznaczają się wielką koncentracją wyrazu muzycznego oraz bogatym w polifonję akompanjamentem; — odśpiewa je utalentowana tutejsza sopranistka p. Felicja Krysiewiczowa.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Chór kościelny pod wezw. św. Cecylji przy kościele Bożego Ciała.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 13 bm. o godzinie 8,15 wiecz. w ognisku parafjalnem.

— **Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego, Poznań - Łazarz** urządza w środę, dnia 14 bm. zebranie plenarne w lokalu Kasyno obywatelskie, ul. Marsz. Focha 81.

— **Sodalicja Panien Urzędniczek.** Adoracja wynagradzająca odbędzie się w środę, dnia 14 bm. o godz. 19,30 w kaplicy sodalicyjnej.

— **IV. Drużyna ratownicza P. C. K.** — Wykład odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 19 w lokalu „Pod szóstką", przy ulicy Wronieckiej 6.

— **Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie plenarne w środę, dnia 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8 a. Wykład p. Obera z fizyki.

— **Stow. Porządku Publ. Dzielnicy IV. Wilda.** Zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 15 bm. o godz. 7,30 wiecz. w lokalu p. Figla, Wierzbięcice 27.

— **Zw. Inw. Wojennych R. P. — Koło Okręg. Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 18 w sali Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego 1. Wstęp tylko za okazaniem legitymacji.

— **Tow. Przemysłowe Poznań - Rataje.** Zebranie odbędzie się dnia 17 bm. (w sobotę) o godzinie 20 w lokalu posiedzeń p. Przybeckiego w Ratajach. Na porządku obrad wykład p. Stenckiego, członka Koła Medyków Uniwersytetu Poznańskiego oraz referat p. Dekorde o kasie pogrzebowej organizacji „Doraźna Pomoc".

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Skoraczewska, Czajcza, 5 zł; — K. S. 5 zł; — K. K. z prośbą o zdrowie 2 zł; — Tadeusz M. 3,60 zł; — L. S. 3 zł; — Frąckowiakówna 2 zł; — J. Sobkowiak, Zbąszyń z prośbą o wysłuchanie, 5 zł; — A. B. Września z prośbą o zdrowie 10 zł; — K. Ł. Poznań za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł; — M. Wrociński 2 zł; — H. Szlagowska, Wełna p. Parkowo, zamiast wieńca na trumnę śp. ks. prałata Mayera 20 zł; — N. N. Śrem z prośbą o szczęśliwe zakończenie pewnej ważnej sprawy 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 1 421,09 zł.

Na chleb św. Antoniego: K. S. 10 zł; razem z poprzednio pokwitow. 95 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: M. K. z podziękowaniem za doznaną łaskę 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 335 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś we wtorek „Flis" i „Verbum nobile". W środę, 14 bm. pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Tannhäuser". W tytułowej partji wystąpi Kazimierz Czarnecki; partnerami znakomitego artysty będą pp. Bojar-Przemieniecka, Marynowicz, Gruszczyński, Karpacki, Raczkowski, Romanowicz i Urbanowicz. W czwartek, 15 b. m. „Frasquita".

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś krotochwilne widowisko „Przygody dobrego wojaka Szwejka", które zdobyło sobie wielkie powodzenie wśród bywalców teatralnych, a to dzięki wybornej grze całego zespołu oraz pomysłowym oraz arcykomicznym dekoracjom p. St. Jarockiego.

W piątek w Teatrze Polskim odbędzie się rzadka uroczystość. Znakomita artystka tego teatru p. Stanisława Wysocka obchodzić będzie 35-letni jubileusz pracy scenicznej. Wieczór wypełni głośna komedja Paillerona „Świat nudów", którą pieczołowicie przygotowuje sama Jubilatka, kreując równocześnie jedną z ról głównych.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś, we wtorek i jutro we środę „Cezar i Kleopatra" słynnego autora Bernarda Shaw'a z gościnnym występem mistrza scen polskich p. Junoszy-Stępowskiego w roli Cezara. Publiczność wypełniająca codziennie salę Teatru Nowego aż do ostatniego miejsca, przyjmuje naszego znakomitego gościa, świetną Halinę Cieszkowską w roli Kleopatry i cały zespół Teatru Nowego niemilknącemi oklaskami.

Dziś wieczorem wystąpi

CHÓR ŁOTEWSKI REJTERA

W ostatniej chwili przypominamy, że dziś wieczorem o godz. 8 w auli uniwersyteckiej wystąpi znakomity Chór Łotewski Rejtera, składający się z 70 osób. Wykonane zostaną utwory chórowe najznakomitszych kompozytorów łotewskich, u nas dotąd nieznane. Bilety w cenie 6 do 2 zł nabyć można w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, wieczorem od godz. 7 przy wejściu na aulę.

zp 23441

Teatr Wielki

DZIŚ — „Flis" i „Verbum nobile", opery Moniuszki.
Środa, 14. 5. „Tannhäuser", opera R. Wagnera. (Gośc. występ Kazimierza Czarneckiego.
Czwartek, 15. 5. „Frasquita", operetka Lehara.
Piątek, 16. 5. „Casanova", op. Różyckiego.
Sobota, 17. 5. „Tannhäuser", opera R. Wagnera. (Gośc. występ Kazimierza Czarneckiego).
Niedziela, 18. 5. „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Poniedziałek, 19. 5. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno.
Wtorek. 20. 5. „Frasquita", operetka Lehara.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Przygody dobrego wojaka Szwejka".
Środa, 14. 5. „Nad polskiem morzem".
Czwartek, 15. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwejka".
Piątek, 16. 5. „Świat nudów" — jubileusz 35-letniej pracy p. Stanisławy Wysockiej.
Sobota, 17. 5. „Świat nudów".
Niedziela, 18. 5. „Świat nudów".
Poniedziałek, 19. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwejka".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Cezar i Kleopatra" — B. Shawa. Gośc. występ Junoszy-Stępowskiego.
Środa, 14. 5. „Cezar i Kleopatra". Gośc. występ Junoszy - Stępowskiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NAUKA I DYLETANTYZM

Kiedy dostałem książkę dr. Zbigniewa Grabowskiego p. t. „Walter Pater"*), począłem ją przeglądać z wielką skwapliwością. Gdy jednak przypomniałem sobie, że to „do recenzji", zrobiło mi się, jakby to powiedzieć, niewyraźnie. Bo tu ma do gadania literat, to jest człowiek, mający najprymitywniejsze ustosunkowanie do książki, widzący w niej zawsze i przedewszystkiem wyraz pewnych dążności, pewnego artystycznego czy myślonego credo, coś co jest zupełnie wyraźną pozycją życiową, co prowokuje do odpowiedzi, co się przyjmuje, albo odrzuca, nienawidzi, lub kocha? — A przecież książka Grabowskiego — to książka naukowa i, chcąc być naprawdę na wysokości zadania, chcąc napisać o niej coś „serjo", trzebaby np. wykazać, że jakiś tam T. A. Smith czy B. W. Thompson, to nie jest wcale ten Smith i ten Thompson tylko zupełnie inny, taki, co „jak wiadomo" „jeszcze w połowie ubiegłego stulecia" i t. d. Otóż te wszystkie finezje są dla mnie owocem zakazanym. Pocieszam się myślą, że będą one napewno odpowiednio obszernie i dostojnie przez kogoś rozwinięte i dostarczą okazji do długich i niezmiernie doniosłych polemik.

Ale bądź co bądź — znowu się pocieszam — książka, to mimo wszystko jednak lektura, i poza kwestją prawidłowości układu wszystkich Smithów i wszystkich Thompsonów, stoi na własnych nogach, ma swój własny głos i mówi nam coś zupełnie swojego. Albo nie mówi. Gdyby ten ostatni zachodził wypadek, nie pisałbym o książce Grabowskiego. A jeśli zdecydowałem się o niej napisać, to właśnie dlatego, że jest to książka wyrazista.

Najprzód temat. Szeroka publiczność nasza mało wie o Paterze. Wprawdzie ukazał się przed kilkunastu laty krótki wybór z jego pism w przekładzie Lacka, ale po niefortunnych eksperymentach tegoż tłumacza ze Stendhalem znaczenie tego przekładu maleje już a priori i należałoby sobie życzyć, aby angliści wyjaśnili kwestję jego wartości. Książka o Paterze w czasach dzisiejszych ma w sobie coś ekscentrycznego. Żyjemy w epoce panowania człowieka „robuste", i to bez różnicy zabarwienia społecznego i ideologji. Jeśli ktoś się krzywi na brutalność urbanizmu i maszynoapologję, to jednak pamiętać musi, że i na przeciwnym biegunie panuje tak okazały i krwisty bóg jak K. G. Chesterton. Dzisiaj pisać o Paterze, dzisiaj zbliżać go do świadomości społeczeństwa, jest to bądź co bądź oddawać się pewnemu marzycielstwu. Dobrze zrobił Grabowski, że tą właśnie poszedł drogą. Niema przecież stanowisk całkowicie przemijających, są tylko stanowiska uciemiężone lub panujące. I w chwili triumfowania krwistości i twardej pięści wcale dobrze nam robi przypomnienie różnych bladolicych nastrojów. Zwłaszcza gdy są one w tak przednim gatunku, jak u Patera.

Grabowski obrał sobie trudny temat, trudny przez swoją niezwykłą zwiewność, bo cały urok pism Patera polega na ich niewyraźnym konturze. Niewyraźnym, ale nie mglistym. Satysfakcje estetyczne Patera w pewnych punktach przypominające liryzm Barresa, są natury niezwykle subtelnej, niema tu miejsca na t. zw. mocne akcenty, ale ta subtelność wie w każdej chwili, czego chce i wizja artystyczna świata, którą Pater miał przed oczyma, mimo swej lotności ma bardzo wyraźną konsystencję wewnętrzną. — Trudne to zadanie dla historyka literatury obejść się dobrze z tak delikatnem narzędziem. I to, co mnie najwięcej do książki Grabowskiego pociągnęło, to właśnie, że nie zagubił w swych poszukiwaniach konturu, że jego Pater choć sekcjonowany na każdej stronicy, choć obciążony niezliczonemi odsyłaczami, choć naświetlany nietylko poglądami własnemi autora, ale i innych uczonych, którzy o Paterze pisali — nie rozpłynął się w erudycji, lecz stale, od pierwszej do ostatniej stronicy, czujemy wyraźnie jego obecność. Grabowski wybrał pisarza, który go naprawdę interesuje, który dla niego osobiście coś znaczy. Jest to bardzo ważne. Mam wrażenie, że bezbarwność wielu rozpraw z historji literatury w znacznej części z tego wynika, że autorzy biorą za temat swych prac nie to, co ich szczerze pociąga, lecz to, o czem się da „coś nowego" powiedzieć. Grabowski z uznania godną precyzję zdołał oddać subtelnie zarchitektonizowany świat wenętrzny Patera. W tego rodzaju portrecie każde przesunięcie, każdy zbyt silny akcent groziłby szarżą. Bo i religijność Patera nie była zupełnie religijna ,i dobroć niezupełnie dobra, i helleńskość niezupełnie helleńska. Ale wszystkie te niedociągnięcia były czemś więcej niż zwykłemi niedociągnięciami — były wylotami ku jakiemuś nowemu światu, którego fizjognomja może niezupełnie ściśle wykrystalizowała się w pismach Patera, ale której rysy zdołał mimo to Grabowski uchwycić i przedstawić je z dużą sugestywnością.

Pater był dyletantem, — przeciwieństwem dyletanta jest uczony specjalista. Ale uczony specjalista staje się nim (najczęściej) dzięki temu, że potrafi coś powiedzieć o tym dyletancie — takiemi to zawiłemi drogami chadza sprawiedliwość! — Często, zbyt często niestety zdarza się, że ów specjalista traktuje przedmiot swoich studjów czysto opisowo, zewnętrznie i przez to daje nam niejako wiedzę o tem, co właściwie nikogo nie obchodzi. Główną i w moich oczach wybitną zaletą pracy Zbigniewa Grabowskiego jest to właśnie, że element erudycyjno-opisowy został tu niezwykle szczęśliwie skojarzony z pierwiastkiem excusez le mot — literackim.

Poznań. J. E. Skiwski.

*) Zbigniew Grabowski, Walter Pater. Poznań 1929. Nakł. Tow. Pozn. przyj. nauk.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Śląska ekspedycja archeologiczna. Donoszą nam z Krakowa: Studenci archeolcgji Uniwersytetu Jagiellońskiego urządzili wyprawę naukową, która przeprowadzała wstępne badanią terenowe i prehistoryczne na terytorjum Śląsku Górnego i Cieszyńskiego, od Rybnika po Cieszyn. Badania te, zorganizowane przez Województwo Śląskie, przy współudziale państwowego konserwatora zabytków prehistorycznych na Małopolskę i Śląsk dra Żurowskiego (docenta Uniw. Jag.) trwały przez 10 dni. Młodzi badacze, przy pomocy dokładnych map terenowych obchodzili grupami pola po świeżej orce, spisywali na miejscu protokóły badań, a znalezione ułamki i cząstki naczyń i innych przedmiotów pochodzenia prehistorycznego odsyłali do Muzeum Śląskiego. Wynikiem tej wyprawy było odkrycie kilkunastu stanowisk prehistorycznych, których szczegółowe opisy zostaną przygotowane. Materjał ten poparty gruntownym opisem badań znalezionych zabytków posłuży władzom śląskim do prowadzenia na wielką skalę rozkopów w miejscach, gdzie odkryto prehistoryczne stanowiska. (kr. p.)

Z Polsk. Tow. Psychologicznego. Oddział krakowski odbył zebranie naukowe z referatami: dr. Chłopickiego „Przypadki parkinsonizmu z zaburzeniami psychicznemi"; dr Drettlera: „Przypadek skombinowanego zaburzenia po śpiączce"; dr. Ślączki: „Przypadek halucynozy w przebiegu porażenia postępującego"; dr. Chłopickiego: „Z pobytu w Monachjum" i dr. Kirschnera: „O tzw. afazjach podkorowych". (nk)

Z Pol. Tow. Historycznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z odczytem dra O. Górki n. t. „Najstarsza historjografja rumuńska". (nl)

POLONICA WŁOSKIE

Konkurs na prace naukowe z zakresu kultury polskiej. Instytut A. Begeya przy uniwersytecie w Turynie ogłosił z końcem kwietnia konkurs, z trzema nagrodami po 1 000 lir, za prace z zakresu kultury polskiej, przyznając pierwszeństwo pracom na temat stosunków włosko-polskich w różnych dziedzinach kultury duchowej. — W konkursie mogą wziąć udział studenci wyższych szkół włoskich, narodowości włoskiej. Jedna nagroda jest zastrzeżona dla studentów turyńskich. W skład komisji oceniającej prace wchodzą: prezes Instytutu prof. Farinelli, prof. polonistyki w Rzymie Maver i trzech innych profesorów. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w czerwcu r. 1931. (P.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Pamiątka po Koperniku. W archiwum w Ferrane odnaleziono łaciński dokument, dotyczący studjów Mikołaja Kopernika w tem mieście. Jest to protokół wręczenia polskiemu uczonemu dyplomu doktorskiego z prawa kanonicznego oraz oznak obywatela Ferrany. Uroczystość ta odbyła się w pałacu biskupim, dnia 31 maja 1503 roku. (oz)

TEATR

Tragedja pod gołem niebem. Piszą nam z Rzymu: W amfiteatrze syrakuzańskim zaczęły się przedstawienia dramatu klasycznego. Organizuje je Instytut Dramatu Antycznego. Odegrano do tej pory Eurypidesa „Ifigenję w Aulis" i Eschylosa „Agamemnona". Przedstawienia rozpoczynają się o piątej po południu, zwiastowane odgłosem fanfar. Uczestniczą w wykonaniu wybitni aktorzy, dobrani zwłaszcza co do głosu i dykcji, aby byli na wolnem powietrzu dobrze słyszani. Krytyka wyróżnia te ich właściwości, np. o aktorce grającej Klitemnestrę pisze się: „pani Paoli o złocistym głosie". Dekoracje są realistyczne. Skomponował je Duilio Cambellotti, uczestniczy też szkoła tańca założona przez Rosjankę, używającą nazwiska czy pseudonimu„ Russkaja". Publiczność przybywa tłumnie, cudzoziemcy przedewszystkiem. (tw)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Idealne ognisko domowe". Wystawa zdobnictwa i rzemiosł w Sztokholmie — która w tych dniach będzie otwarta — skupi wśród swych eksponatów wszystkie wytwory sztuki stosowanej, które składają się na urządzenie i upiększenie „ogniska domowego". „Idealne ognisko" dla każdego" — to hasło Wystawy. Pokazana tu będzie współpraca artysty z przemysłem. Charakterystyczną cechą wystawy będą jednorodzinne domy mieszkalne, poczynając od całkiem skromnych, kończąc na luksusowych willach. Pokaz takich projektów urządzony będzie, jako specjalna dzielnica wśród ogrodów, będzie to jakoby idealne miasto - ogród. W ogrodach, otaczających domy, urządzona będzie artystyczna dekoracja kwietna, przyczem ogrody będą sztucznie nawadniane i ogrzewane elektrycznością. W innych działach wystawione będą różne części wewnętrznych urządzeń mieszkań, od najskromniejszych do luksusowych . Wysoki poziom artystyczny tej Wystawy szwedzkiej sztuki ozdobniczej, gwarantują nazwiska organizatorów. Generalnym komisarzem jest dr. G. Paulsson, dyr. Szwedzkiego Zw. Sztuki i Przemysłu Art. Działem architektury zajmuje się p. E. G. Asplund, jeden z wybitnych szwedzkich architektów, orjentujący się dobrze w najnowszych kierunkach architektury. Wystawa jest położona nad zatoką z widokiem na Sztokholm i na Skansen, sławne muzeum sztuki ludowej i przemysłu artystycznego, znajdujące się na otwartem powietrzu. Pawilony wystawowe utrzymane są w pięknych prostych linjach. Całość zapowiada się bardzo interesująco. (ps)

MUZYKA

Muzyka symfoniczna w Krakowie. Donoszą nam z Krakowa: Związek Zawodowych Muzyków urządził jedenasty i zarazem przedostatni w tym sezonie koncert symfoniczny. Orkiestrą dyrygował znakomity kapelmistrz Walerjan Berdiajew W programie była szósta symfonja H moll (patetyczna) Czajkowskiego, poemat symfoniczny Rimskiego-Korsakowa p. tyt. „Baśń o Carze Sołtanie" oraz piękny koncert wiolonczelowy Dworzaka, który odegrała młoda lauretka konserwatorjum Brukselskiego p. Zofja Adamska. Prof. dr. Zdzisław Jachimecki pisze o niej tak: „Koncert Dworzaka wypadł w wykonaniu p. Adamskiej — nie wahajmy się powiedzieć — rewelacyjnie. Mamy nową siłę artystyczną wysokiej kategorji, godną stać w jednym rzędzie z głośną już w świecie skrzypaczką polską, Ireną Dubiską". (kr. m.)

Poranek Beethovena w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Filharmonja po święciła poranek symfoniczny utworom Beethovena. Dyrygował Józef Ozimiński. Świetna śpiewaczka operowa, p. Matylda Polińska-Lewicka odśpiewała wielką arję koncertową z towarzyszeniem orkiestry p tyt. „Ah perfido..." zaś młody pianista, uczeń prof. Aleksandra Michałowskiego. Zygmunt Aronowicz odegrał piąty koncert fortepianowy G-dur. W części orkiestrowej były w programie uwertura do „Egmonta" oraz mniej znana i rzadko grywana czwarta symfonja B-dur. (w. m.)

Festivale muzyczne. Towarzystwo „Dom Beethovena" w Bonn organizuje w dniach od 25 do 29 maja rb. wielki festival muzyczny. W pierwszych dniach lipca odbędzie się w Wejmarze festival ku czci Liszta. Od 7 do 15 września rb. odbędzie się w Wenecji festival, poświęcony muzyce dawnej i nowoczesnej. (mr)

Książki nadesłane

„Czy lud rządzi w Rosji Sowieckiej". Warszawa 1930. Bibljoteczka społeczna. Nr. 3 Nakł. Wojsk. Inst. Nauk. - Wyd.

Kpt. S. Jesionek: „55 poznański pp.:: Warszawa 1928. Wojsk. Inst. Nauk. - Wyd.

Ppłk. S. Siuda: 56 p. piechoty". Warszawa 1928. Wojsk. Inst. Nauk. - Wyd.

Hofmokl - Ostrowski: „Forum". Komplet drugi. Warszawa. Nakł. własny.

ZAPISKI RECJONALNE

„FRANUSIOWA DOLA"

Wychodzi w Polsce skromne, niewielkie objętością ale ważne pisemko „Teatr Ludowy", miesięcznik Związku Teatrów Ludowych. Przeznaczony dla różnego gatunku zespołów amatorskich: wiejskich, robotniczych, szkolnych, miasteczkowych i żołnierskich, postawił sobie „Teatr Ludowy" za zadanie krzewić wśród nich rodzimość na tle folkloru. Idące nieraz w nieodpowiednich kierunkach aspiracje artystyczne kieruje na zbieranie i pielęgnowanie zwyczajów, pieśni, poezji i melodyj ludowych; dając im ujście zaleca jednocześnie pożyteczną i celową pracę — ileż bezcennych zabytków ludowości ocalić mogą od zagłady rozrzucone po całej Polsce zespoły amatorskie. Redakcja „Teatru Ludowego" spoczywa w rękach p. Jędrzeja Cierniaka, zasłużonego dla rozwoju teatrów ludowych działacza. Nadaje on kierunek ludowemu ruchowi teatralnemu, znajduje pomysłowe sposoby do zainteresowania zespołów amatorskich ludowością. Umie też niewielką ilość miejsca w piśmie pogodzić z dążeniem dostarczenia jak największej ilości materjału praktycznego, do codziennego użytku. Materjał podaje z reguły w pewnym celowym układzie i całości. Dwanaście numerów każdego rocznika pomieszcza zamknięty w sobie cykl. W latach ubiegłych było to: „Polski rok w zwyczaju i obrzędzie" i „Artystyczna uroda naszych regjonalnych ośrodków". W roku bieżącym idzie „calutki bieg życia człowieka wsiowego" pod ogólnym tytułem „Franusiowa dola". Cykl składa się z krótkich obrazków „prościutkich, ciepłych i przyścipnych, w tonie pogwarkowym szkicowanych". Każdy zespół otrzymuje w ten sposób temat wraz z komentarzem, i może go stosownie do własnych możności i potrzeb, opracować w formie widowiska. Schemat ten ma ramy elastyczne; chodzi o to, aby w tych ramach zmieściły się miejscowe ciekawostki ludowe: słowa i melodje pieśni, gwara, stroje, zwyczaje i obrzędy.

Mamy więc obrazek z najmłodszych lat Franusia: „Przy kołysce". „Jakoś na Boże Narodzenie Franusia „babka" przynieśli". Ubogo w chałupie u Franiusiowych ojców, ale zgodnie, dzieciaków dużo, ale wesoło. To jest temat. Komentarz podsuwa: piosenki śpiewane nad kołyską, zabawy dziecięce, śpiewy ludowe i tańce; same nasuwają się kolendy. Napomyka o dekoracji ścian obrazami i figurami Świętych Pańskich. Obrazek podaje ramy, — w nich stworzyć widowisko już nietrudno, zebrawszy odpowiednie osobliwości danej okolicy. Dalej mamy Franusia na pastwisku, uwzględniającego na własnoręcznie zmajstrowanych gęślach, dalej przygrywającego na weselu do tańca i do tradycyjnych przyśpiewek. I tak na tle życia Franusia rozsnuje się całe życie wsi, w różnych jego porach i okresach. Jest to pomysłowe i praktyczne. „Franusiowa dola" napewno osięgnie swój cel i przyczyni się do rozwoju naszych ludowych zespołów w najwłaściwszym kierunku.

T. Krasz.

Pisma nadesłane

„Teatr Ludowy". Nr. 1. Treść: Od Redakcji. — Stary Scepon: „Franusiowa dola". — Walny Zjazd Zw. Teatrów Ludowych". — J. Turowiczówna: „Zasady deklamacji chóralnej". — Praca w zespołach. — Z. Kwieciński: „Ciekawe wydawnictwa".

„Przyroda i Technika". Zesz. 5. Treść: Inż. M. Fiedler-Hüllowa: „Jak pracują Mościce". — Dr. med. St. Chrząszczewski: „O chorobie papuziej (Psittacosis)". — Dr. F. Burdecki: „O zastosowaniach komórki światłoczułej". — Sprawy bieżące. — Postępy i zdobycze wiedzy. — Rzeczy ciekawe. — Co się dzieje w Polsce. — Ruch naukowy i organizacyjny. — Książki, które warto czytać.

„Pamiętnik Warszawski". Zeszyt 2. Treść: K. Tymieniecki: „U źródeł cywilizacji polskiej". — T. Makowiecki: „Żywe kamienie, Berenta". — M. Pawlikowska: „Jabłka pustyni". „Mądrzy i głupi". — J. Liebert: „O deszczu majowym". — Z. Jabłońska: „Po nabożeństwie". „Sad w grudniu". — L. H. Morstin: „Curie Skłodowska". — J. Brzęczkowski: „Dźwigi" — M. Walicki: „Nike Chrześcijaństwa". — A. Heydel: „Z wierszy Jacka Malczewskiego" — A. Łysakowski: „Bibljoteka Narodowa". — M. Kuncewiczowa: „Dom kobiet - d m nawiedzony". = Krytyka. — Noty.

Felicja Krysiewiczowa, artystka-śpiewaczka, wykona po raz pierwszy na środowej audycji o godz. 21.30 w Radjo świeżo wydane pieśni Wieńczysława Brzostowskiego, które spotkały się z wielkiem uznaniem sfer muzycznych Poznania i Warszawy.

Zjazd rzemiosł budowlanych w Warszawie

(Od własnego korespondenta)

Warszawa, 11 maja.

Otwarcie i pierwszy dzień obrad

W niedzielę 11 bm. rozpoczął się w Warszawie „II Ogólnopolski Zjazd mistrzów mularskich i ciesielskich" w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej, ministra robót publicznych i premjera rządu p. Sławka.

Zjazd zgromadził około 700 przedstawicieli mistrzów mularskich i ciesielskich z całej Polski, poza tem licznych przedstawicieli organizacyj rzemieślniczych, Izb rzemieślniczych i działaczy społecznych.

Obrady zjazdu poprzedzone były uroczystem nabożeństwem w katedrze, celebrowanem przez ks. prał. Roczkowskiego i złożeniem wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza, gdzie udano się pochodem z 23 sztandarami cechów warszawskich i innych miast. Rozpoczęcie obrad wyznaczono na godz. 11,30 w sali rady miejskiej. Rozpoczęto je jednak dopiero o godz. 1, gdyż o tym dopiero czasie przybył na zjazd Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie premjera Sławka i ministra Matakiewicza.

Obrady zagaił starszy cechu mistrzów mularskich w Warszawie p. Zahrt, na przewodniczącego zaproszono p. Stefana Domaradzkiego, przewodniczącego komitetu wykonawczego I zjazdu mistrzów mularskich i ciesielskich. Do prezydjum powołany został m. in. p. Kaczmarek (Poznań) i p. Jakubowski (Grudziądz).

Po powitaniu Prezydenta Rzeczypospolitej i członków rządu przez przewodniczącego, wstąpił na trybunę dla powitania zjazdu w imieniu rządu minister robót publicznych prof. Matakiewicz. Poruszył sprawy kryzysu budowlanego i mieszkaniowego, „którego źródłem są: zaniedbania przedwojenne i zniszczenia wojny. Mało się obecnie buduje, ale niema też fachowców budowlanych i rozpowszechniło się spekulacyjne partactwo, a taka budowa jest zawsze najdroższa".

Następnie minister Matakiewicz oświadczył, że budżetowe kredyty budowlane będą wynosiły 100 miljonów złotych, czyli dwa i pół raza więcej, niż w roku zeszłym i te pozycje budżetu nie będą zmniejszone przy oszczędnościach. „Jednakże — oświadczył minister — dopiero nowa ustawa mieszkaniowa może uzdrowić w całej pełni ruch budowlany. Uchwalenie tej ustawy, nastąpi rychło, gdyż w całem społeczeństwie ugruntowało się już zrozumienie konieczności zreformowania obecnego ustawodawstwa mieszkaniowego". Na czem polegać ma ta ustawa i kto ma ją „rychło" wydać, rząd czy Sejm, minister nie powiedział.

Znamienne było też wystąpienie generała Góreckiego, prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego, który wystąpił w imieniu ministra skarbu Matuszewskiego. Zaczął od podkreślenia wielkiego znaczenia racjonalnej organizacji budownictwa dla całego życia gospodarczego kraju i obecnego kryzysu gospodarczego i powtórzył oświadczenie min. Matakiewicza, że rząd da w tym roku na kredyty budowlane tyle, ile w najlepszym roku. Następnie gen Górecki mówił o rzemiośle jako o „najmłodszym klijencie Banku Gospodarstwa Krajowego" i oświadczył, że jeśli chodzi o solidność kupiecką i obowiązkowość przy spłacaniu kredytów, rzemieślnicy, jako klienci Banku Gospodarstwa Krajowego. okazali się jednymi z najlepszych. Za kilka tygodni gen. Górecki spodziewa się otrzymać większe fundusze, głównie z umieszczenia zagranicą obligacyj, i wtedy będzie mógł rozszerzyć działalność kredytową dla rzemiosła wogóle a budowlanego w szczególności.

Po przemówieniach powitalnych prezydenta warszawskiej Izby rzemieślniczej Pieniążkiewicza i arch. Lilpopa w imieniu Koła Architektów przystąpiono do referatów.

Rzemiosło budowlane o przyczynach kryzysu w budownictwie

Pierwszy i najbardziej programowy referat wygłosił p. Skrzypek na temat „Stan budownictwa w Polsce i przyczyny kryzysu budowlanego". Jako przyczyny zastoju referent wymienia: wysoką stopę procentową kredytów, ucieczki kapitału prywatnego z budownictwa mieszkaniowego. zbyt wielką rożnicę między wysokością komornego w starych i nowych domach. Domy nowe, budowane w obecnych warunkach przy obliczeniu tylko 12—15 proc. oprocentowania kapitału, kosztów amortyzacji i administracji, kalkulują się po zł 120 za izbę miesięcznie, co przechodzi możliwości płatnicze szerokich sfer ludności. Od budowania odstręczają też pomysły dalszego rozszerzenia ustawy o ochronie lokatorów, wreszcie drożyznę budowy powodują w dużej mierze podatki i wysokie obciążenie socjalne.

Brak mieszkań w Polsce oblicza się obecnie na 500 tysięcy izb, a przyjmując program budowlany na 10 lat, trzeba doliczyć przyrost ludności, co daje 1.200.000 tysięcy izb do zbudowania, na co potrzeba jakichś 7 miljardów złotych, czyli po 700 miljonów rocznie. Dla uzdrowienia budownictwa mieszkaniowego referent stawia następujące postulaty:

Trzeba zmienić wykonywanie ustawy o rozbudowie miast w tym sensie. że wpływy na Fundusz Rozbudowy powinny być przeznaczane wyłącznie na potanienie kredytów budowlanych, a nie na same budownictwo, jak się to dzieje obecnie. Następnie trzeba stworzyć takie warunki, żeby kapitały prywatne mogły przystąpić do budowy, przez przywrócenie zaufania do lokat hipotecznych, do czego jest potrzebne ogłoszenie ze strony rządu, że wszystkie ustawy wyjątkowe w zakresie własności nieruchomej będą zniesione w czasie zgóry oznaczonym, np. w ciągu 10 lat, i uznana będzie zasada powrotu komornego do pełnej wartości przedwojennej. Następnie konieczne jest zmniejszenie podatków i zaprzestanie budownictwa nie-mieszkaniowego z dochodów podatkowych. Przez przeznaczenie Państwowego Funduszu Budowlanego wyłącznie na zmniejszenie oprocentowania kredytów można będzie otrzymać zagranicą około 500 miljonów kredytów rocznie zabezpieczonych na hipotekach prywatnych i około 50 miljonów z funduszów ubezpieczeń. Ustawa o rozbudowie powinna w pierwszym rzędzie popierać budownictwo prywatne, tańsze o 12 proc. od budownictwa samorządów i o 20 proc. od budownictwa spółdzielni. Oprocentowanie pożyczek budowlanych wraz z amortyzacją nie powinno przekraczać 4 proc. rocznie.

Dzisiejsze koszty budowy stanowią 140 procent przedwojennych a mogą być zmniejszone o 5 proc. przez ograniczenie świadczeń socjalnych, o 6 proc. przez skasowanie podatku obrotowego. o 5 proc. przez zastosowanie do budownictwa norm pracy sezonowej (pełne 8 godzin dziennie dla całego roku, zamiast obecnych 5 i pół). Racjonalna normalizacja budownictwa da 6 proc. zmniejszenia kosztów budowy. Poza tem należy na pewien czas złagodzić zbyt surowe przepisy techniczno-budowlane i uporządkować całe ustawodawstwo budowlane. Wszystko to da — zdaniem referenta — obniżenie kosztów budowy do zł 5.600 za izbę i zł 42 komornego miesięcznie.

Drugi referent p. Snopczyński mówił o prawnem położeniu rzemiosł budowlanych, domagając się uzupełnienia ustawy przemysłowej w tym sensie, żeby rzemiosła budowlane zaliczone były do rzemiosł koncesjonowanych, gdyż są o wiele ważniejsze, niż np. sortowanie szmat, zaliczone do zawodów koncesjonowanych, oraz żeby od wykonawców w budownictwie wymagane były ustalone kwalifikacje, gwarantujące fachowe i bezpieczne budownictwo.

Nauka zawodowa i organizacja rzemiosła

Po przerwie obiadowej wygłoszone zostały dalsze 2 referaty i 7 koreferatów do referatu pierwszego o stanie budownictwa w Polsce i środkach zaradczych.

Nauka rzemiosła w zawodzie budowlanym jest bardzo ważna dla rzemiosł budowlanych. Pomimo wielkiego zastoju w ruchu budowlanym odczuwa się już obecnie wielki brak fachowców. Kształcenie ich ma ważne znaczenie dla solidności i taniości nowych domów. Sprawą kształcenia zawodowego muszą się zajmować wszyscy mistrzowie budowlani, poza tem jednak rząd i społeczeństwo muszą ocenić ważność tej oświaty i poprzeć ją należycie.

Sprawa organizacji zawodowej rzemiosł budowlanycąh była jedynm z głównych celów zjazdu. Lepsze zorganizowanie się rzemiosł budowlanych jest konieczne wobec trudnej sytuacji gospodarczej i niezrozumienia interesów rzemiosła przez szeroki ogół. Organizacja taka musi objąć wszystkie cechy mistrzów mularskich i ciesielskich w centralnym związku tych cechów. Referent zgłosił wniosek, domagający się wybrania tymczasowego zarządu takiego związku, który objąć ma wszystkie cechy mularskie i ciesielskie chrześcijańskie. Legalizacja statutu ma być dokonana po uchwałach cechów z większości województw. Obecnie już jednak należy utworzyć biuro dla wykonywania zadań przyszłego związku.

Koreferaty obejmowały następujące sprawy: Świadczenia socjalne, podatki i obciążenia podrażające koszty budowy, sezonowość robót budowlanych i 8 godzinny dzień pracy, normalizacja elementów budowlanych. przejściowe złagodzenie przepisów budowlanych, reforma sądownictwa w zakresie budowlanym, ustawa o ochronie lokatorów i kredyty budowlane. Koreferaty te były szerszem uzasadnieniem postulatów pierwszego, streszczonego na początku referatu programowego.

W poniedziałek obradować będą komisje, a po skończeniu ich prac zebranie plenarne przedyskutuje i uchwali wnioski.

Obfita zdobycz

na morzach podbiegunowych

Norweski statek do łowienia wielorybów „Sir James Clarke Ross" o pojemności 17 tysięcy tonn, przybył w tych dniach do Nowego Jorku, mając na pokładzie ładunek 35 tysięcy beczek tranu, stanowiących połów minionego sezonu myśliwskiego na wieloryby. Polowania — jak wiadomo odbywały się na morzu Ross'a, w pobliżu kwater podbiegunowych wyprawy Byrda, której kilkakrotnie okręt wielorybi udzielił doraźnej pomocy. „Sir James Clarke" upolował, łącznie z kilkoma innemi okrętami należącemi do jednego przedsiębiorstwa, 450 wielorybów, z których najmniejsze miały 30 metrów długości i ważyły stodwadzieścia centnarów.

S. F.

Najprostszy środek przeciw zaziębieniu.

W okresie jesiennym i wiosennym przeziębienie się jest plagą nagminną. Wszyscy nieomal mu podlegają. Wszyscy noszą różne pastylki, cukierki itp. zazwyczaj dość drogie i przez to używane oszczędnie.

Pewna część tych pastylek zawiera istotnie olejki dezynfekujące drogi oddechowe przez t. zw. inhalację wewnętrzną, ale najmocniej działają one nie przez te substancje — tylko przez cukier w nich zawarty. Cukier daje bowiem organizmowi olbrzymią stosunkowo ilość ciepła. Pod tym względem nie może się z cukrem porównać żaden inny środek odżywczy. I to właśnie uodpornia organizm przeciwko zaziębieniu.

To też o wiele lepiej jest skonsumować kilka kawałków białego cukru, niż zaprawioną woniami jedną pastylkę.

Niestety nie wszyscy o tem wiedzą, a odbija się to nietylko na kieszeni, ale i na zdrowiu. Na kosztowne pastylki nie każdego stać, ale każdy może sobie przed wyjściem z domu, w czas zimny i słotny zjeść parę kostek białego cukru. Zaleca się to również, gdy w mieszkaniu jest zimno.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA
ARAGO ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
ODCISKI ŻĄDAĆ WSZĘDZIE
Pw 9682

Szczyt doskonałości ANITRA krem udelikatnia, matuje cerę. Niezrównany środek toaletowy. Konieczny po goleniu.
Laboratorjum St. Górski Warszawa

Sprzedaż Kurjera Poznańskiego na Riwierze Francuskiej uskutecznia Polskie Biuro Podróży „Francopol"
Nice, 14 rue Halévy
Biuro to zaopatruje w pismo nasze następujące miejscowości:
Nicea — Kioski gazetowe głównych ulic miasta
Cannes — Księgarnia Perrier. 4 rue d'Antibes
Juan-les-Pins — Księgarnia Gracias. Av. de la Gare
Monaco — Księgarnia 1 bis rue Grimaldi
Menton — Główny kiosk gazetowy.

Gdy twarz Cię zwykle po goleniu piecze, sprobuj używać nożyków z marką Gillette.
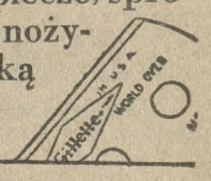
Gillette
nw 11 192

nw 10116

KTO ZDROWIE DZIECKA SZANUJE, TEN TYLKO
Kanoldy
KUPUJE • PRAWDZIWE KANOLDY ŚMIETANKOWE
dw 5 022

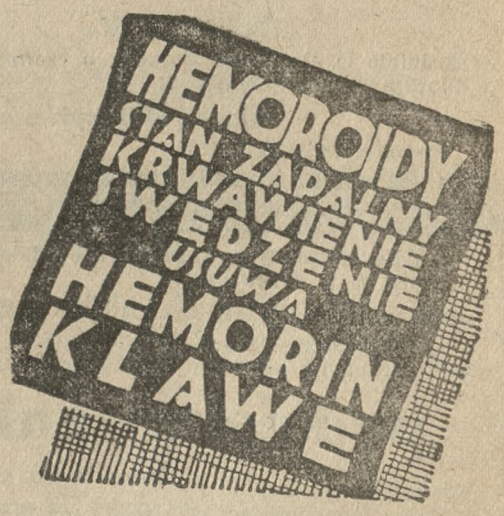

zw 10 248

Dnia 12 maja r. b., o godz. 4,15 rano, zasnął w Bogu, po długich ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój drogi mąż i syn, nasz ukochany brat i siostrzeniec, ś. p.

Jerzy Szymański

w 33 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 15 b. m., o godz. 6 po poł., z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

W smutku pogrążeni
żona, matka i rodzina.

Poznań, Łabiszyn. zw 23 531

Dnia 12 maja, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza kochana, najdroższa i najlepsza matka i żona, ś. p.

z Jałoszyńskich

Stanisława Grześkowiakowa.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Pogrzeb odbędzie się 14 maja, o godz. 6 po południu, z domu żałoby Garncarska 3. zw 23 532

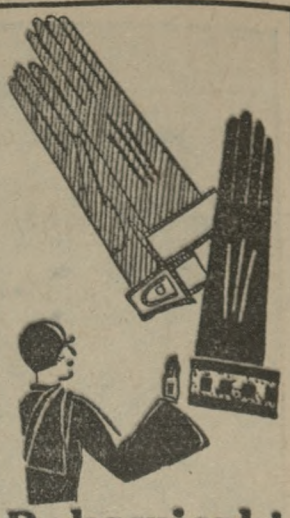

Rękawiczki
Pończochy
oraz wszelkie
Trykotaże
poleca
w największym wyborze i najniższych cenach
S. Kaczmarek
ul. 27 Grudnia nr. 20.
Pw 11 585-20,15

Dnia 12 maja 1930 r., o godzinie 20, zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, ojciec i dziadek, w 58 roku życia, ś. p.

Leon Wojciechowski

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, o godzinie 5 po poł., z domu żałoby na cmentarz parafjalny w Swarzędzu.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

nw 11 274

Dnia 12 maja 1930 r., o godz. 9,15 przed południem, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa matka, teściowa, babcia, bratowa, szwagierka i ciocia, ś. p.

Antonina z Nelków Chlebanowska

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 15 maja 1930 r., o godz. 5 po południu, z domu żałoby ul. Piotra Wawrzyniaka 12. Msza św. nazajutrz, o godz. 9, w kościele Najśw. Serca Jezus. na Jeżycach, o czem zawiadamia wszystkich Krewnych i Znajomych

w głębokim i nieutulonym smutku pogrążona
rodzina.

zw 23 542

Poznań, Chodzież, Jarocin, Berlin, Hamburg, Frankfurt n/Menem.

Trudny problem pluskiew jest definitywnie załatwiony
Stosowanie Nekronu w połączeniu z Tajfunem
w każdej drogerji do nabycia
Fabryka środków do zwalczania szkodników.
UNIVERSUM,
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.
Pw 11453/4-19,31/2

Dnia 9. 5. 1930, zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku, ś. p.

Stefan Linka

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 14. 5. 1930, o godz. 5, w Dębienku, pow. Poznań, o czem donosi

Firma Fr. Radomski
Fabryka Wyrobów Żelaznych
Poznań, ul. Dąbrowskiego 32.

zw 23 546

Wszystkim, którzy okazali nam tyle serca i życzliwości w naszym smutku i którzy oddali ostatnią posługę naszemu drogiemu Zmarłemu składamy z głębi serca

podziękowanie.

Marja Karolowa Nowicka
z dziećmi.

zw 23544

Żądać wszędzie!

Jedyny, prawdziwie skuteczny.
nw 10 521

Dnia 14 maja, jako w pierwszą rocznicę śmierci, ś. p.

Stanisława Szayny

odbędzie się w kościele Farnym o godz. 8,30

nabożeństwo żałobne

na które prosi przyjaciół Zmarłego zw 33529/30

Komitet Dzielnicy Zachodniej Młodych
Obozu Wielkiej Polski.

Wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę memu drogiemu mężowi, naszemu kochanemu ojcu i teściowi, ś. p.

Feliksowi Zielińskiemu

i wszystkim tym, którzy przesłali nam swe wyrazy serdecznego współczucia w tak wielkim dla nas smutku i złożyli na grobie Zmarłego wieńce, składa na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

Marta Zielińska i dzieci.

Kościan, w maju 1930. nw 11 273

KTO

nadeśle swój charakter pisma oraz imię, miesiąc i rok urodzenia

otrzyma los

po cenie nominalnej do I-ej klasy 21-ej Loterji Państwowej, wybrany zupełnie bezinteresownie przez słynnego astrologa Szyllera - Szkolnika na zasadzie obliczeń kabalistycznych i astrologji po uprzedniem wpłaceniu do P. K. O. za nr. 18 607 należności za ćwierć losu 10,— zł, pół losu 20,— zł, cały los 40,— zł. — Losy wysyłamy natychmiast po otrzymaniu gotówki. Główna wygrana 750 000 zł. Co drugi los wygrywa! Ciągnienie I-ej klasy już 17 i 19 maja 1930 r. **Uwaga!** Do każdego losu Kolektura dołącza własnoręczne potwierdzenie p. Szyllera-Szkolnika wybranego przezeń numeru. — Adresować:

Kolektura Loterji Państwowej Nr. 757
Warszawa, Marszałkowska 58. np 10588

W drugą bolesną rocznicę śmierci naszej najukochańszej żony i córki, ś. p.

Czesławy Nejczykowej

odbędzie się 15 maja, o godz. 9, za spokój Jej duszy

msza św.

w kościele O. O. Franciszkanów, o czem Krewnych i Znajomych zawiadamia

Maciej Nejczyk z matką.

Poznań, dnia 13. 5. 1930. zw 23 533

750.000,—
350.000,—
250.000,—
150.000,—
100.000,—
80.000,—
75.000,—
60.000,—
50.000,—
40.000,—
25.000,—
20.000,—
15.000,—
10.000,—
itd. itd.

można wygrać, **kupując los 21. Polskiej Państwowej Loterji Klasowej** w kolekturze

M. REJEWSKA

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 17.

Tel. nr. 27. P. K. O. 207 963. Godziny biurowe od 8-6

Ciągnienie już 17 i 19 maja

Cena losów w każdej klasie: 1/1 = 40 zł, 1/2 = 20 zł, 1/4 = 10 zł.

Pw 11586-63,289

BUCHALTERYJNE

„Współczesne Wykłady" Pailliera gwarantują wielodziedzinową samodzielność. r 1066

Warszawa, Nowogrodzka 43c
Zamiejscowi listownie.

Wszystkim tym, którzy brali udział w pogrzebie, ś. p. męża mego

pułkownika Władysława Grabowskiego

Duchowieństwu, Władzom Wojskowym, Delegacjom, Kolegom i Znajomym, składamy serdeczne

podziękowanie.

zw 23 544 **Żona z córeczką.**

Akademik

z tytułem doktora, kawaler, nienagannej przeszłości, mający trzydziestkę, przystojny mężczyzna, katolik, oficer w rezerwie, bezpośredni właściciel majątku, sięgającego miljona złotych, pozna odpowiednią partję. Panienki z sfer ziemiańskich lub przemysłowych, od 20 do 28 lat, o prawdziwej kulturze ducha, wysokie i wysmukłe, z majątkiem nie niżej 200 000 zł, dla pewnej równowagi materjalnej, którym zależy na założeniu własnego ogniska i na znalezieniu szczęścia domowego, zechcą się zwrócić pod zw 23 538 do Kurjera Poznańskiego. Pośrednictwo odziców lub krewnych pożądane. — Bezwzględna dyskrecja i zwrot fotografji słowem honoru zapewniona.

11-go MAJA odbył się w salonach „Palais-Royal“ **POKAZ MÓD** wykonanych z krajowych PERKALI i innych tanich materjałów.

12-ty MAJ był naszym DNIEM REKORDOWYM

Sprzedaliśmy kilkaset metrów przepięknych materjałów krajowych na SUKNIE LATOWE w cenie po **2,90, 3,20 i 3,50** zł za METR.

Oto wspaniały REZULTAT DEKORACJI naszych OKIEN WYSTAWOWYCH.

SPECJALNIE wybrane i przez nas ZASTRZEŻONE, najpiękniejsze NOWOŚCI drukowane polecają

Schubert Adamczewski

Poznań — Stary Rynek 85.

Panie okazujące przy zakupnie nasze zaproszenie otrzymają 5% rabatu.

Pw 11584-20,11

Szczęście

Stan. Jankowski

Kol. Loterji Państwowej

Bydgoszcz, ul. Długa nr. 1

P. K. O. 209 580.

uśmiecha się temu, **kto kupi los Loterji Państwowej** w mej kolekturze, jednej z najszczęśliwszych w Wielkopolsce i na Pomorzu.

Stale wysokie wygrane!

1/4 losu tylko 10, zł. 1/2 losu 20,— zł, cały los 40,— zł.

Główna wygrana 750.000 zł.

Co drugi los wygrywa. Ciągnienie I. kl. już 17 i 19 maja r. b. Zamówienia uskuteczniam odwrotnie dołączając do losu blankiet wpłaty na P. K. O.

Pw 10 791 63.217

Zwapnienie żył. Zdenerwowania. osłabienia. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 56.

DANCING-RESTAURACJA

JAZZ-PALAIS

SOŁACZ, SOŁACKA 1 TELEFON 38-27

WINIARNIE · PARKET · SEPARATKI

LOKAL CZYNNY BEZ PRZERWY

dw 5 047

Restauracja

bez konkurencji, z koncesją, **piekarnia, kolonjalka,** wszystko w pełnym biegu, w dużej wsi kościelnej, **zaraz na sprzedaż,** albo też **wymiana na gospodarstwo.** Wpłaty 25 000,— zł.

Wł. Łukasiewicz, Pleszew, ul. Polna 1.

zw 23 537

I. NAGRODĘ

w ogólnej klasyfikacji

I. NAGRODĘ

w swej kategorji otrzymała

TATRA

W KONKURSIE NA NAJMNIEJSZE ZUZYCIE PALIWA dnia 4. V. 1930 roku zużywając 4.90 l. na 100 klm.

TATRA-AUTO

Skład fabryczny Poznań, Kantaka 7. Tel. 40-24.

Pw 11276-62.287

Uchwaloną przez Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów Spółki naszej

dywidendę za rok 1929

w wysokości 12%

czyli 12 zł od jednej akcji 100 złotowej, wypłaca począwszy od 15 maja r. b., za kuponem akcyj złotowych za rok 1929 **Bank Związku Spółek Zarobkowych Centrala w Poznaniu, Plac Wolności 15.**

Centrala Rolników

Spółka Akcyjna.

zw 23539

Tabletki od Bólu Głowy z f. dla dorosłych „Kogutek-Migreno-Nervosin“ (20 x 0,5.) Na każdej oryginalnej tabletce jest wytłoczony napis „MIGRENO-NERVOSIN“ D.U.R.R.P. Nr 590-10441 - 1919 r. APTEKA MAG. A. GĄSECKIEGO, w WARSZAWIE.

Ostrzeżenie!

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać **ORYGINALNYCH** proszków z **„KOGUTKIEM“ — „MIGRENO NERVOSIN“ GĄSECKIEGO,** znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie UPORCZYWIE POLECANE naśladownictwa w łudząco podobnem do naszego opakowania. Osoby dla których użycie proszka przedstawia pewną trudność mogą przyjmować proszek „Kogutek Migreno Nervosin“ w formie tabletek (zamiast jednego proszku przyjmuje się 2 tabletki). Pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje zł 1.50. Żądać oryginalnych tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin“ Gąseckiego z „KOGUTKIEM“ nw 10 177

Potrzebny zdolny

fachowiec

do prowadzenia pralni chemicznej pracz-detacheur z dobremi świadectwami. Firma egzystuje 25 lat, właściciel fachowiec. Posada stała. Fabryka zmechanizowana. Oferty nadsyłać pod adresem:

Wacław Łabęcki,

Lublin, Farbiarska 4.

Tw 1498

A. Piasecki S. A.

FABRYKA CZEKOLADY, KRAKOW

zawiadamia niniejszem, że powierzyła reprezentację fabryki swej na Poznań i okolicę firmie:

DOM HANDLOWY

Edmund Langner i S-ka

posiadającej składy własne i sprzedaż hurtową

w Poznaniu przy ulicy Woźnej nr. 14.

Pw 11542-70,138

KNAKS

Knaks jest nigdy nie zawodzącym wygodnym środkiem do wytępienia karaluchów oraz innego robactwa, w kuchniach etc. W paczkach á **zł 1,** do nabycia w każdej drogerji.

Fabryka środków do zwalczania szkodników

UNIVERSUM,

Poznań, Fr. Ratajczaka 38.

Pw 11 212/3-17,133/4

Sportowe

Płaszcze Damskie

Garbardynowe od 55,— zł poleca gotowe, wykonuje miarowe, najtaniej

JÓZEF SZUSTER, POZNAŃ

Stary Rynek 76, I. ptr. (naprzeciw Odwachu).

zw 23 477

Wymagające naprawy samochody

różnych fabryk, między innemi: „Ford“, „Chevrolet“, „Stoewer“, „Protos“, „Benz“ i t. d. — **sprzedam po każdej możliwej cenie.** Najlepsza okazja dla warsztatów reparacyjnych.

E. STADIE-AUTOMOBILE

Telefony 16-02 i 21-63 — **Bydgoszcz** — Gdańska 160.

nw 10 604

Skład z kantorkiem

przy ul. Dąbrowskiego 4, z kompletnem urządzeniem wraz z towarem drogeryjnym, nadający się również na każde inne przedsiębiorstwo, jest zaraz do **odstąpienia wzgl. sprzedania.** Spieszne zgłoszenia przyjmuje **Stachowski, sądowy sekwestrator, ulica Krasińskiego 2, I. Tel. 6788.**

Pw 11580-19.164

Pw 11 578-12.18

Źle oddziaływa

na serce i system nerwowy kofeina, którą zawiera kawa ziarnista. Niepotrzebnie narażacie się na te niebezpieczeństwa. Istnieje wszak kawa Hag, prawdziwa kawa ziarnista bez kofeiny. Nie rezygnujecie z niczego, pijąc tę nieszkodliwą kawę Hag. Znakomity smak i dobre oddziaływanie na zdrowie!

KAWA HAG CHRONI SENE

Pryw. Szkoła Przygotowawcza

im. św. Teresy **na Wildzie**
poniżej kościoła OO. Zmartwychwstańców

przyjmuje zgłoszenia dzieci do wszystkich 4 klas.

Zofja Nowotna
kierowniczka i współwłaśc.

zw 23506

Lekcyj języka francuskiego

udzielam systemem nowoczesnym, posiadając poważne polecenia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 23454**

Jeszcze kilka dni

tylko, sprzedaję losy

1. klasy Loterji Państwowej

Kto jeszcze losu nie nabył w mojej kolekturze, winien to natychmiast uskutecznić. Przepowiednia głosi, że u mnie padną wielkie wygrane. zw 23526

A. KĘDZIORA

Najstarsza kolektura w Poznaniu, Sieroca 5/6, nar. Nowej.

Wystrzegać się naśladownictw

POT i NIEMIŁĄ WOŃ z RĄK NÓG i PACH
USUWA ZNANY i NIEZASTĄPIONY od 1/2 WIEKU
TAKŻE ZAPOBIEGA ODPARZANIU SIĘ
SUDORYN
w PUDEŁKU z SITKIEM
FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA

o podobnym brzmieniu.

np 10753

Samochód

6-cio osobowy „Opel", b. dobrze utrzymany, jak również 2 szafy żelazne, biurka, stoły i różne meble sprzeda

Poznańska Spółka Drzewna T. A.
Poznań, św. Marcin 52/53 zw 23525

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22
ma na składzie i poleca:

Figury Chrystusa Pana na krzyże przydrożne i cmentarne, metalowe, galwanizowane na bronz lub niklowane od 50 cm do 150 cm. **Figury Serca Jezusa, Matki Boskiej i Świętych Pańskich,** kamienne, powietrzotrwałe w różnych wielkościach po przystępnych cenach. zw 23541

Kosztorysy i fotografje na życzenie.

Zakład fotograficzny

z urządzeniem i 4-pokojowem mieszkaniem w dużem mieście w Poznańskiem, z powodu wyjazdu zagranicę, **zaraz na sprzedaż.** Oferty do eksped. Kurjera Pozn. pod nw 11 269 (Znaczek na odpowiedź).

MEBLE

tanio kupuje się w firmie

A. BARANOWSKI

Poznań, ul. Podgórna 13.

zw 23 540

Wspólnika

z kapitałem 30 000,— zł, dla mojej drogerji i wytwórni przemysłowej, w dobrem położeniu, w mieście powiatowem (25 000 mieszkańców), **poszukuję.** Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 497

Sekretarz

biegły w sprawach procesowych i notarjalnych, w Poznaniu, posiadający chlubne świadectwa i dłuższą praktykę, obeznany z obowiązującemi ustawami, **poszukuje stałej posady** w instytucjach, w adwokaturze lub w notarjacie. Zgłoszenia z podaniem warunków do eksp. Kurjera Poznańskiego **pod zw 23 510**

LOTERJA PAŃSTWOWA

Losy I. kl.

21 Loterji Państwowej Klasowej

Główna wygrana:

zł 750 000

pozatem wygrane po złotych **350 000, 250 000, 150 000, 100 000** itd. na ogólną sumę zł 32 000 000

Co drugi los wygrywa!

Ciągnienie 17 i 19 maja.

Ceny losów 1/1 zł 40.—, 1/2 zł 20.—, 1/4 zł 10.—

Kolektury moje — dzięki wyjątkowemu szczęściu — cieszą się w całej Polsce nadzwyczajnem powodzeniem

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą. nw 10183

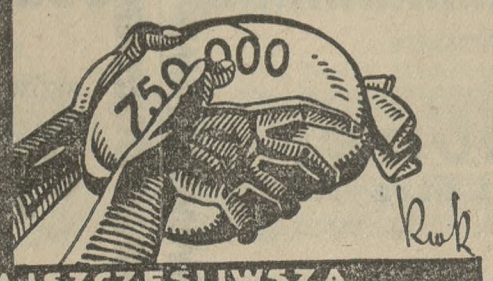

NAJSZCZĘŚLIWSZA KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWOWEJ
Juljana Langera
CENTRALA POZNAŃ WIELKA 5.
TEL. 1637 — P.K.O. 212-475.
ODDZIAŁY: WARSZAWA—GDYNIA

Ekspedjent - dekorator

ze znajomością pisania plakatów

ekspedjentki, kasjerki młodszej i ucznia

z ukończoną szkołą handlową, **poszukuje do składu bielizny w Poznaniu.** Siły dobrze polecone prosi się o złożenie szczegółowej oferty z fotografją i podaniem pretensyj do Biura Ogłoszeń **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod 19,176 Pw 11 552-19.176

Stenotypistka

z dłuższą praktyką, biegle stenografującą po polsku, o ile możności także po niemiecku i pisząca wprawnie maszyną **potrzebna** do wielkiej instytucji w Poznaniu. Zgłoszenia z życiorysem i podaniem żądanego wynagrodzenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod **dw 5045**

Książkowy

i korespondent polsko-niemiecki, inteligentny, sumienny, pracowity, **przyjmie posadę** za możliwem wynagrodzeniem. Zgłoszenia proszę do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 23 527

Ekspedjenta

do tutej. przedsiębiorstwa ekspedycyjno-transportowego, **zaraz poszuk.** Reflektuje się tylko na siłę, która zna branżę i może się jako samodz. tak jak w **polskiej** i w **niem.** korespondencji okazać. Dokł. of. z pod. pensji do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 23 534

Dnia 21 maja 1930 r., o godz. 17, odbędzie się na salce posiedzeń „VESTY" w Poznaniu, św. Marcin 61.

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

„VESTY" Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu. Porządek dzienny zebrania oraz warunki uczestnictwa zostały ogłoszone w „Monitorze Polskim" z dnia 6 maja r. b., nr. 104. Pw 11 583-20,16

Polecam do budowli

drzewo budowlane i stolarskie oraz materjał budowlany po bardzo niskich cenach i udzielam długoterminowego kredytu hipotecznego według ugody. dw 4837

WOJCIECH PAETZ,

Poznań, ul. Przemysłowa 28 b. Telefon 14-12.
Skład drzewa Filja w Swarzędzu, pow. Poznań. Telefon 50.

Mamy na sprzedaż używane lecz odrestaurowane:

kocioł parowy kornwalijski jednopłomienicowy, o pow. ogrz. 35 m² na 5½ atm. rob. ciśnienia,
kocioł jak wyżej, o pow. ogrz. 13 m² na 6 atm.,
kocioł rurkowy 93 m² na 9½ atm.,
kocioł-basen do nafty lub ropy leżący ze starego kotła parowego o pojem. około 22 000 litrów,
maszynę parową leżącą o sile około 50 KM, ze suwakiem tłoczkowym i regulatorem osiowym,
maszynę parową o sile około 35 KM.,
2 maszyny parowe o sile po około 15 do 20 KM.,
maszynę parową o sile około 7 KM.

Objekty znajdują się w dobrym stanie i są do obejrzenia w firmie nw 11 170

H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu na Wildzie,
przy ul. Strumykowej 12/13.

KONKURS

na opracowanie planu rozbudowy stoł. miasta Poznania, ogłoszony w dniu 12 kwietnia, uzupełnia się tem, że termin składania prac przedłużono do 31 marca 1931, godz. 18-ej.

Podkładki i warunki można otrzymać w Magistracie stoł. miasta Poznania, Nowy Ratusz, pokój 2, parter, po cenie 20,— zł.

Magistrat stoł. miasta Poznania
Wydział V.

nw 11 276

W myśl art. 40 rozp. Prez. z dnia 6. 3. 1928 r. (Dz. U. nr. 27) wyznaczam w porozumieniu z sędzią dla spraw zapobiegawczych, następujące terminy sprawdzenia wierzytelności Polskiego Banku Handlowego, podlegających postępowaniu układowemu, a mianowicie:

dla wierzycieli od A do H do dnia 28 maja r. b.
dla wierzycieli od H do R do dnia 10 czerwca r. b.
dla wierzycieli od R do Z do dnia 24 czerwca r. b.

Listy wierzycieli wyłożone będą na tydzień przed każdym odnośnym terminem w lokalu Polskiego Banku Handlowego, przy Placu Wolności 8, od godziny 9—12 każdego dnia nieświątecznego.

W myśl art. 42 rozp. z 6. 3. 1928 r. osoby interesowane mogą w terminie siedmiodniowym od wyłożenia listy postanowienia nadzorcy sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę, zaskarżyć do Sądu Powiatowego w Poznaniu.

Po upływie terminu sprawdzenia, nie później wszakże jak w ciągu następnych 3 miesięcy, mogą być wciągnięci tylko ci wierzyciele, którzy udowodnią, że nie zgłosili swojej pretensji w terminach oznaczonych z przyczyn ważnych, a od nich niezależnych (art. 45). Pw 11 572-19,185

Leon Mikołajczak
Nadzorca Sądowy
Polskiego Banku Handlowego.

Poznań, dnia 10 maja 1930 r.

2. N. 1/30. Firma Kostrzyńska Fabryka Pierników i Makaronów, Spółka z ogr. odp., dawniej A. Markiewicz w Kostrzynie, wniosła podanie o odroczenie wypłat na zasadzie rozporządz. Prezydenta Rzplitej z 6 marca 1928, o zapobieganiu upadłości (Dz. U. 27, poz. 244). Do rozpoznania sprawy wyznacza się termin na piątek, 30 maja 1930, o godz. 11 w gmachu niżej podpisanego Sądu, pokój 10. Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia sądowi wyjaśnień. Pobiedziska, dnia 9 maja 1930. **Sąd Powiatowy.** nw 10 921

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 14 b. m., o godz. 4 po południu, sprzedawać będę przy ul. Nowej 11, najwięcej dającemu za gotówkę: **kasę do pieniędzy i bufet składowy.**

nw 11 278 **Dawid,** kom. sąd., **Poznań,** Śniadeckich 26.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 14 b. m., o godzinie 3 po południu, sprzedawać będę przy Starym Rynku 41, najwięcej dającemu za gotówkę: **20 par spodni.** nw 11 279

Dawid, kom. sąd., **Poznań,** Śniadeckich 26.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 15 b. m., o godzinie 10 przed południem sprzedawać będę w firmie „Express", Małe Garbary 5, najwięcej dającemu za gotówkę: **50 ubrań męskich.** nw 11 280

Dawid, kom. sąd., **Poznań,** Śniadeckich 26.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 14 maja r. b., o godz. 10.15, sprzedam w Pobiedziskach najwięcej dającemu za gotówkę: **samochód ciężarowy „Chevrolet".** Zbiórka o godz. 10 w mojej kancelarji. **Br. Grzesiak,** kom. sąd. z pol., **Pobiedziska.**

nw 11 277

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 15 maja i w piątek, dnia 16 maja 1930, o godz. 10, na placu spedytora Z. Stachowskiego, przy ul. Małe Garbary 9, sprzedam w dalszym ciągu najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: nw 11 281

wszelkiego rodzaju porcelany, jak: talerze, filiżanki, miski, półmiski, serwisy obiadowe, do kawy, wyroby emaljowe, aluminjowe, wyroby szklane, jak: szkła, kieliszki, szklanki, następnie widelce, noże, wszelkiego rodzaju przybory kuchenne, a to w wielkich ilościach i wiele innych rzeczy prowadzonych w składzie porcelany. Przy końcu całe urządzenie składowe, jak: regały, stoły i t. p.

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.

Krawczyk, kom. sądowy, Dąbrówki 14.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 60 groszy**

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Folwarczek
120 morgowy sprzedam lub zamienię na dom: stawy rybne, budynki masywne, welbowane pod dachówką, inwentarze, obsiewy. Golez, Szklarka Myślniewska, poczta Chojnik, powiat Ostrzeszów. nw 11 270

Kuchnia
żelazna, emalja zaraz do sprzedania. Piasecki, Stary Rynek 18. rw 9 974

Drukarkę
biurową Elo, kiosk reprezentacyjny (Wystawowy) korzystnie sprzedam Babińskiego 6. zdw 52 768

Motocykl
Indian Scout 600 ccm z oświetl. elektr., na balonach, jak nowy, okazyjnie sprzedam. Męczkowski, Ostrów, Pozn., Kolejowa 34. dw 5044

Okazyjnie
do sprzedania dwie maszyny do korkowania i jedna „krankorkowpica". Wiadomość ul. Marsz. Focha 55. Paluszkiewicz. zdw 52 744

Bernardyny
młode ewtl. matkę sprzedam. — Olszewska, Śrem, Farna 6, zdw 52 772

Sprzedam
trzy budynki, pruski mur, szalowane, tynkowane Gdynia okazyjnie 28 pokoi, dochód miesięczny 1000 zł, placu 1 325 metr. kw. Cena 45 000 zł gotówką sprzedaż okazyjna. Zgłoszenia Gdynia, post. rest. Ostrowski. zdw 52 773

Płaszcz
wiosenny tanio do sprzedania. Zielona 2, I., prawo. zdw 52 479

Stołowy
czarny dębowy, kanapę sprzedam. Focha 53, II., lewo. zdw 52 476

Piekarnia
pełnym biegu natychmiast za zgodą gospodarza do sprzedania w Poznaniu. Adres Kurjer zdw 52 441

Dorożkę
Forda koncesję zegarem 6 000, zegar 250 złotych. Kurjer zdw 52 426

Domek
2 pokoje kuchnia, 2 morgi ziemi, chlew sprzedam, cena podług ugody. Adres Kurjer zdw 52 412

Kolonjalkę
z towarem, urządzeniem, 3 pokojowem mieszkaniem, kuchnia sprzedam. Eckert, Oborniki, Czarnkowska 14. zdw 51 265

Polecam
po niskich cenach praktyczne drążki do rolosów z mechanizmem sprężynowym i gumowanem płótnem lub bez płótna Pieczyński, Poznań Pocztowa 11. zdw 52 494

Pianino
czarne krzyżowe, mało używane tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 52 491

Maszyna
do pisania. Adres Kurjer zdw 52 423

Sprzedam
szafę żelazną 2×1. Informacje Kurjer Poznański dw 5043

Fortepian
tanio. 27 Grudnia 9. III. zdw 52 500

Ceny hurtowe
Płyty gramofonowe 4 zł
igły od 50 gr. Św. Marcin 11, I. p., tel. 2597. zdw 52 539

Kuchenka
gazowa do gotowania, przyrządy do światła gazowego tanio na sprzedaż. Ul. Jeżycka 22. zdw 52 600

Skład
delikatesowy 5 600 sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 52 694

Dorożkę samochód
koncesją, zegarem, dobrym stanie sprzedam lub zamienię na restaurację. Oferty Kurjer zdw 52 703

Introligatornię
ze składem art. pisemnych, dobrze zaprowadzoną sprzedam zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 706

Sypialnię
biała solidna, rzeźbioną sprzedam tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 52 664

Jadalnię
dębową bogato rzeźbioną bardzo tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 52 663

Gospodarstwo
86 mórg pszenno-buraczanej ziemi blisko Poznania, żywe martwe inwentarze, cena 40 000, wpłaty 20 000. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 52 586

Kamienica
2 składy, dobry punkt Poznania, skład z mieszkaniem wolne, cena 50 000, wpłata 30 000. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 52 585

Kamienica
handlowa centrum dochód 24 tysiące, cena 240 tys., wpłata 150 tys. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 52 584

Warsztaty kilimowe
2 i 1½ mtr. szerokie są na sprzedaż. Bliższe informacje na Mickiewicza 26, parter, między 1—3 i 7—8 wieczorem. Pw 11 582-54,344

Motocykl
A. J. S. 500 cm. O. H. v. w dobrym stanie mało używany, sprzedam korzystnie. Oferty do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 20,8. Pw 11579 20,8

Dywan
marki Corona pluszowy, dobrze utrzymany 2×3 m sprzedam. — Fontani, Staszica 9, II. jw 3891

Koncesję
zaraz oddam. „Piast", św. Marcin 47. zdw 52 562

Skład
mieszkaniem Poznaniu za dzierżawę. Centrala, św. Marcin 78. zdw 52 559

Meble
używane sprzeda Chwaliszewo 48 skład. zdw 52 545

Dla Zosi
najmilszy podarek Imieninowy to ślubna obrączka, pierścionek, kolczyki, zegarek, zastawy. Pamiątki dla maturzystów i do Komunji św. już od 10 do 100 zł poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 52 519

Parcele
różnych wielkości, wszystkich dzielnicach Poznania, bardzo dogodnych warunkach sprzedajemy. Zgłoszenia: Hodowaniak, Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, wysoki parter. zdw 52 612

Restauracja
z przyległym mieszkaniem przy głównej ulicy w pełnym biegu nadaje się na każdą branżę — spiesznies przedam. Cena 8 000. Chwaliszczewo 64. Restauracja. zdw 52 618

Samochody
używane w bardzo dobrym stanie „Dürkopp" otwarty 6 osobowy, „Fiat 501" otwarty 4 osobowy, „Rugby" reklamówka (furgon) 1 tonnowy, „Horch" ciężarówka 3 tonnowa, „De Dion Bouton" 4 osobwy limuzyna jako kupna okazyjne poleca „Autopol", Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 547-19.256

Młyn wodno-motorowy
7 tonn. kompl. nowe urządzenie, bardzo dobrze zaprowadzony, stacja kolejowa w miejscu, jest do wydzierżawienia. Tylko poważni reflektanci fachowcy, którzy mogą złożyć odpowiednią kaucję, raczą się zgłosić do Kurjera zdw 51 790

Samochód „Fiat 501"
prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę zaraz do sprzedania Giełda Handlowa, ul. Stawna 13, tel. 28-08 Pw 11 553-54.324

Dla pszczelarzy
lub początkujących ule normalne 20 sztuk, dach wspólny lub osobne, miodarki inne przybory pszczelarskie Ogród Traugutta 5 zdw 49 963

Samochód ciężarowy
3 tonnowy marki „Horch" platforma w bardzo dobrym stanie okazyjnie na sprzedaż wiadomość „Autopol", Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21. (Hotel Monopol). Pw 11 546-19.155

Sprzedam tanio
deski na podłogę, szalówkę, kantówkę, belki, papę, płótno na miechy tapicerów lub malarzy Pawilon Rolnictwa, za Wesołem Miasteczkiem. zdw 52 181

Jadalnia
w dobrem utrzymaniu korzystnie na sprzedaż. Wielkie Garbary 2, parter, lewo. zdw 52 311

Kanapy
leżanki, nakładki, wszelkie reparacje tanio. Pracownia tapicerska, Marsz. Focha 43. zdw 52 121

Fryzjerski
zakład (najlepsza dzielnica) korzystnie. Oferty Kurjer zdw 52 255

Meble - kuchenne
wszelkiego rodzaju kupisz najtaniej w stolarni ul. Piaskowa 3. Jan Koniecki zdw 45 576

Dorożkę
samochodową, z stałą koncesją sprzedam korzystnie. Poddany, Szamarzewskiego 34. zdw 49 481

Samochód
Citroen, otwarty, 4 osobowy, rocznik 25 gotów do jazdy za cenę zł 2.500. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 757

Meble
poleca Pluciński, Wodna 7, odstawiam własnym samochodem. zdw 51 976

Cyngle
Wolberg, Huthinson po 15 zł. — Rowery najlepszych fabryk po cenach najniższych. Sarnowski, Poznań - Jeżyce Staszica 1. zdpw 52 023

Skład
kolonjalny z towarem do objęcia. Zgłoszenia Litke, Wierzbięcice 37a, dom ogrodowy. zdw 52 568

Wózków
dziecięcych wybór. Światek dziecięcy, Kraszewskiego 11. zdw 52 553

Na św. Zofję 15. 5.
i na św. Helenę 22. 5. korzystaj ze sposobności i kup Podarki wprost w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 52 550

Pianino
tanio sprzedam. Prusa 20, IV. prawo. zdw 52 627

Sypialnię
angielską, bardzo dobrze utrzymaną sprzedam. Cena 500 złotych. Jurga, Mostowa 3. zdw 52 625

Samochód
Sprzedam dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo samochodowe — „Chevrolet" 6 osobowy. Miasto około 4.000 mieszkańców. 4 lekarzy, sąd, gimnazjum, kasa chorych itd. Oferty pod zdw 52 722 do Kurjera Poznańskiego.

Rzeźnictwo
Dom w Rawiczu w najlepszym porządku z urządzeniem, 4 lokatorami, wolne mieszkanie dla nabywcy, z powodu choroby sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 723

Dom z piekarnią
w małem mieście z 1 morga łąki i ogrodem warzywnym i owocowym zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do właściciela St. Gawlak, Rokietnica, pow. Poznań. Agenci wykluczeni. zdw 52 724

Sprzedam
restaurację i kolonjalkę wraz z rzeźnictwem i salą w bezkonkurencyjnej wiosce obok Gdyni, ogród zabawowy, owocowy i warzywny w Osowie, stacja kolejowa i światło elektryczne w miejscu, 8 mórg ziemi pszennoburaczanej nad jeziorem, budynki kompletne wraz z żywym i martwym inwentarzem, położone tuż przy głównej szosie, za cenę 35 tys. zł. Zgłoszenia Zawirski, Osowa, poczta Chwaszczyno, p. Morski. zdw 52 725

Sprzedaje
108 m p. walków olszowych suchych, 2 mtr długie, od 14 do 20 cm średnicy z zeszłorocznego cięcia, cena 20 złotych za 1 mp. z dostarczeniem do stacji kolejowej w Kikowie. Zgłoszenia nadesłać do Leśnictwa Białokosz, poczta Nojewo, pow. Międzychód zdw 52 727

Parasole od zł 3,90
W. Czysz, Poznań, ul. Szkolna 11. Własna pracownia. Pw 11 208-18,35

Pończochy
w wielkim wyborze kolorów hurt. i detalicznie poleca bardzo tanio Pracownia Pończoch, Przemysł Wełniany, Św. Marcin 56. I piętro. Pw 10397-15.26

Wełnę
i watę do kołder, dla krawców i tapicerów najtaniej hurtownie i detalicznie poleca Przemysł Wełniany, W. Olszański, św. Marcin 56. I. piętro. P 10 589-14.103

Fabryka powozów i samochodów
w centrum miasta, nadająca się na każde większe przedsiębiorstwo, wielkie podwórze, ubikacje hala wystawowa przy ulicy, z 5 dużemi oknami jest z powodu choroby natychmiast na sprzedaż Władysław Komorowski, ul. Dworcowa 15, Inowrocław. zdw 52 731

Ciężarówka
używana Chewrolet korzystnie natychmiast do sprzedania. Ign Tatarski, Gniezno, ul. Poznańska tel. 169. nw 11 263

Skład
sprzętów kuchennych, porcelany i szkła w najlepszem położeniu Gniezna sprzedam bardzo korzystnie. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn., Gniezno 192. nw 11 266

Sprzedam
piec piekarski, piersiowy, dobrze utrzymany bardzo korzystnie. — Oferty Antoni Kowalski, Wieleń n/Notecią. nw 11 261

Losy
I. kl. Lot. Państwowej po 10 zł za ćwiartkę są do nabycia w kolekturze Józefa Hlawskiego w Sosnowcu 3 Maja 23 Zamów — zapłacisz po otrzymaniu losu. nw 10 298

Meta
maszynki i paliwo. J. Gadebusch Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), tel. 16-38. dw 5015

Wyszynk
restauracje w lesie w Poznaniu zamienię na dom w małem mieście lub sprzedam Cena podług ugody, obrót poważny mieszkanie przytem. Zgłoszenia Olszański św. Marcin 22, w podwórzu lewo, nad Farmacją. zdw 52 658

Dobrą
Singera maszynę tanio sprzedam Grześkowiak, Kanałowa 15. zdw 52 642

Tanio
sypialnię dębową fornierowaną nową marmurami, lustrami sprzedam. Grobla 30, II lewo. zdw 52 649

Kiosk
dobrze prosperujący korzystnie sprzedam. Zgłoszenia 10—13 przed południem Kończak, Rybaki 8. zdw 52 639

Dom
piętrowy, skład mieszkanie wolne za 20.000, wpłaty 9.000. Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 52 628

Pianino
w dobrym stanie sprzedam — względnie zamienię na koncertowe z dopłatą. Bilski, Łakowa 10, telefon 50 47 zdw 52 616

Kapelusze
oraz płaszcze i suknie kupi Pani najtaniej w firmie P. Szczawińska i S-ka, Poznań, ul. Wodna 1. Pw 11 204/5-18.21/2

Używane
meble tanio Kozłowski, Szewska 15. zdw 52 508/9

80 mórg
ziemi pszennej w jednym planie, w tem 15 łąki, budynki masywne 3 konie, 12 sztuk bydła maszyneria kompletna, prywatne pow Jarocin. Cena 45 000 zł, wpłaty 35.000 zł, reszta na 5 lat. Zgłoszenia Otręba w Jarocinie, Kilińskiego 4. zdw 51 050/1

Garnki
kamienne od najmniejszych do największych basenów, doniczki donice, słoje do lodów nadeszło kilka wagonów po cenie fabryczny Hurt. - detal. Nowy Rynek 3. zdw 50 892/3

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klienteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9757

Kilka
beczek od śledzi do sprzedania. Św. Marcin 26, skład kolonjalny. zdw 52 578

Skład
pokój kuchnia 1 500 zł. „Piast" św. Marcin 47. zdw 52 565

Samochód
Niezwykła okazja, nowoczesny torpedo, otwarty, sprzedam tanio 3 900. Telefon 4076. zdw 52 399

Maszynę
do pisania w doskonałym stanie sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 52 394

Sprzedam
bufet peronowy na kółkach i aparat do piwa o 4 kurkach. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 049

Wyżymaczka
na sprzedaż Poznańska 58, III., prawo, zgłoszenia 3—5. zdw 52 370

Koncesję
samochodową sprzedam. Śniadeckich 23, Wrońska. zdw 52 369

Dom
4-piętrowy w Bydgoszczy przy pryncypalnej ulicy z 3 składami zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Poznań, ul. Marszałka Focha 72, apteka. zdw 52 367

Restauracja - kawiarnia
w Poznaniu z pełnym wyszynkiem na sprzedaż. Wskaże Kurjer zdw 52 361

Skład
kolonjalny na Jeżycach korzystnie sprzedam Adres wskaże Kurjer zdw 52 358

Elegancki
wózek dziecięcy, dobrze utrzymany, jak nowy, korzystnie na sprzedaż. Obejrzeć można od godziny 5, ul. Strzałowa 6, parter, na lewo. zdw 52 348

Łóżka
tanio sprzedam. Palacz, Ślusarska 4. zdw 52 340

Pianino
sprzedam. Św. Wojciech 2 a, III., prawo. zdw 52 329

Koncesję
na dorożkę samochodową sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 52 407

Fiat 501
karetkę oryginalną sprzedam niezwykle tanio szybko decydującemu. Kurjer zdw 52 405

Sprzedam
zaraz mieszkanie 3 pokojowe, kuchnię, kompletne urządzenie, umeblowanie oraz 3 ubikacje na pracownię lub składnicę Cena według umowy. Oferty Kurjer zdw 52 327

5 KUPNA

Brylanty
złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań, Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Platformę pudłową
mniejszą kupię. Kościński, Czartorja 1. zdw 52 392

Tokarnię
używaną, dobrze utrzymaną kupimy. Oferty z podaniem rozmiarów i ceny do Kurjera zdw 52 381

Kupię skład
mniejszy, nadający się na kolonjalny z mieszkaniem. Okolica obojętna. Adres Kurjer zdw 52 372

Kupię
lub wydzierżawię 3 do 6 pokoi z ogrodem blisko Poznania. Oferty tylko od właścicieli Kurjer zdw 52 353

Brylantowe
kolczyki 4 do 6 kar., czystej wody kupię. Oferty do Kurjera zdw 52 472

Poszukuję
próżnego składu mieszkaniem, ewentualnie 1 pokojem. Oferty do Kurjera zdw 52 469

Kupię
aparat radjowy 3—4 lampowy. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 52 458

Za gotówkę
kupię dom ogrodem wawrzywno-owocowym w lepszem mieście Zachodniej Polski. Oferty Kurjer zdw 52 440

Piłę taśmowę do drzewa
używaną kupię także motorek. Zgłoszenia z cena i wielkością W. Pniewski, Ostrów (Wlkp), ul. Przy Kolei 6 zdw 51 689

Parcelę
600 mtr. w okolicy Poznania blisko stacji kolejowej kupię, podanie ceny. Oferty Kurjer zdw 52 504

Willę
kilku pokojową w Poznaniu ewentualnie w pobliżu lub dom okazyjnie kupię za gotówkę. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera pod zdw 52 525

Poszukuję
kupna domku z składem na kościelnej wsi lub powiatowem mieście. — Zgłoszenia Kurjer zdw 52 591

Teszyng
używany dobrze utrzymany kupię. Oferty do Kurjera zdw 52 671

Brylant
czystej wody i kolczyki butony kupię. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 9962

Domek
z ogrodem w Poznaniu kupię. Oferty Kurjer rw 9960

6 KAMIENICE

Kamienicę
IV. ptr., centrum składami korzystnie sprzedam Czarnecki, Fr. Ratajczaka 13. zdw 52 246

Domek
2 pokoje kuchnia, murowany, morga ogrodu oowcowego, 3 morgi warzywnego, od Poznania 8 klm., cena 10 000, wpłaty 6 000, lub zamieni na dzierżawę gospodarstwa. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22 telefon 18-97. zdw 52 459/60

Administrację
domu przyjmie urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 467

Kamienica
nowoczesna w mniejszem mieście przy Poznaniu, jednopiętrowa, 2 składy, wjazd 1 morga ogrodu do sprzedania wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 52 410

Kamienicę
komfortową, wolne 5 pokoi, dochód 19 500, wpłaty 90 000 sprzeda Restauracja, Półwiejska 38 a, Poznań. zdw 52 497

Przyjmę
administrację domów, kaucja podług ugody. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 590

Kamienica
I. piętrowa w mieście w najlepszem położeniu, w rynku 3 pokojowe mieszkanie z dużym składem zaraz wolne korzystnie do sprzedania. Oferty do Kurjera Poznańskiego lub adres wskaże Kurjer zdw 52 719

7 PIENIĄDZ

6 000 dolarów
pożyczki dam na hipotekę kamienicy. Oferty Kurjer zdw 51 886

Korzystna
lokata gotówki poszukuje 30 tys. zł na I. hipotekę dużej kamienicy w Toruniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 557

7.000
wypożyczę, pożądana pewna gwarancja. Zgłoszenia „Fragur", Półwiejska 31. zdw 52 636

20 — 35 000
kamienicę w Poznaniu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 404

Pożyczki
30—50 000 na 15 % poszukuje, zabezpieczenie I hipoteka. Oferty Kurjer zdw 52 355

Wspólnika
inteligentnego 3—6 000. Mam niezwykłą okazję zrobienia dobrego interesu — 100 % w trzech miesiącach gwarantowane. Zajęcie po południowe. Kurjer zdw 52 406

Wspólnika
poszukuje gotówką do 6 000 na zakup towarów na aukcjach — Mam urządzony skład do dyspozycji. Adres Kurjer zdw 52 490

3.000
poszukuje na I. hipotekę procent według ugody. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 498

8—12.000 zł
poszukuję na I. hipotekę domu w Poznaniu za wysokim procentem. Oferty Kurjer zdw 52 691

Sprzedam
z powodu wojskowości dobrze prosperujące przedsiębiorstwo. — Objekt 9.000 zł. Oferty Kurjer zdw 52 669

1.700 dolarów
hipotekę płatną 5 miesięcy, 15 procent wszelkiemi zastrzeżeniami sprzedam Oferty Kurjer zdw 52 713

50—80.000 zł
na I-szą hipotekę wysokowartościowy, dobrze zagospodarowany majątek 300 mórg, poszukuję. — Oferty pod „Wysoki" do biura Ogłoszeń Iro, Bydgoszcz, Hermana Frankego 3. nw 11 267

8 DO WYNAJĘCIA

4 mieszkania
i 1 ubikację nadająca się dla krawca lub szewca do wynajęcia Adres Kurjer zdw 52 086

Dom
nowy za 3 000 złotych można mieć zaraz na własność. Białkowski, Wroniecka 18. rw 9939/40

4 umeblowane
pokoje z kuchnią, łazienką i telefonem w eleganckim domu, inteligentnej wdowy, stosowne dla lekarza, dentysty, małżeństwa lub biuro z mieszkaniem wynajmę Oferty do Kurjera zdw 50 880

Mieszkanie
pokój i kuchnia z kompletnem urządzeniem w pobliżu Poznania natychmiast na sprzedaż. Cena 500 zł wtem pół roku komorne zapłacone, miejscowość letnisko. Zgłoszenia Misiorny ul. Wrocławska 13, parter. zdw 52 637

2 pokoje
i kuchnię wraz ogródkiem w wspaniałej willi, blisko Solacza, za czynsz trzy lata zgóry odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 736

Pokój
kuchnia, wskaże „Piast", św. Marcin 47. zdw 52 564

3 pokojowe
mieszkanie frontowe elektryczność, wygody w Gnieźnie odstąpię częściowo z meblami, zgoda gospodarza. Oferty Kurjer zdw 52 197

Mieszkanie
próżne w Poznaniu, jeden duży pokój, 2 000 zł zgóry za 3 lata. — Oferty Kurjer zdw 52 396

Dwa pokoje
z kuchnią, centrum, z nowem urządzeniem kuchennem korzystnie oddam. Adres Kurjer zdw 52 373

Pokój
kuchnia meblami (Poznań-Wschód), słoneczne korzystnie sprzedam. Komunikacja dogodna. Oferty Kurjer zdw 52 480

2 pokoje
z kuchnią zaraz wynajmę. Petzen, Poznań-Główna, Gnieźnieńska 47. zdw 52 451

Próżny
pokój wynajmę Staszica 25, III., lewo. jw 3883

Mieszkanie
komfortowe, 6 pokoi, parter, przy parku Wilsona, objęcie 6 500, wtem czynsz zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 52 483

Wydzierżawię
pokój z kuchnią i próżny lub z meblami od gospodarza. Adres Kurjer zdw 52 364

Mieszkanie
3 pokojowe, kuchnię, łazienkę odstąpię za zgodą gospodarza. — Oferty Kurjer zdw 52 506

Czteropokojowe
mieszkanie przy Wierzbiecicach wskaże „Informator". Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 52 535

Pokój
kuchnię wynajmę zaraz. — A. Grześkowiak, Palacza 64. zdw 52 526

Mieszkania
1, 2 pokojowe kuchnię za dzierżawę wskaże Misiorny. św. Marcin 15, I. zdw 52 583

Pięciopokojowe
mieszkanie na I. piętrze wraz z meblami na Łazarzu z powodu śmierci w rodzinie zaraz do oddania. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 589

Mieszkanie
pokój kuchnia 800, 2 lata dzierżawa wskaże Szczepański. Kantaka 5, I. zdw 52 697

Mieszkanie
3 pokojowe cena 3 500, 1½ roku dzierżawy „Komis", Sew. Mielżyńskiego 25a. zdw 52 698

Mieszkanie
jedno, dwupokojowe poleci tanio Widziński, Małeckiego 15, podwórze. zdw 52 712

Mieszkania
2—7 pokojowe poleca Ziemianin, Pocztowa 30. zdw 52 707

Pokój
duży rok dzierżawy 1.400. Bukowski. Niska 18/20. zdw 52 677

Mieszkanie
6 pokojowe początek Jeżyc za roczną dzierżawę odda „Krakus" Pocztowa 30. zdw 52 662

Mieszkanie
2—3 pokoje, kuchnia, elektryczność, centrum miasteczka, 20 km od Poznania doskonała komunikacja, wydzierżawię. Dzierżawa 2 lata zgóry. Propozycje Kurjer zdw 52 647

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
4—6 pokojowego, słonecznego mieszkania w centrum. Łaskawe zgłoszenia skierować proszę w godz. 14—16 do Hotelu Monopol, pokój 81. zdw 52 211

Pokoju
lub zamienię pokój z kuchnią na 2 za wynagrodzeniem. Adres Kurjer zdw 52 699-700

Małżeństwo
poszukuje pokoju z kuchnią od gospodarza, dzierżawę zgóry — ewentl. umeblowanego z używaniem w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 52 641

Mieszkanie
3 pokojowe, słoneczne od gospodarza poszukuje. Dzierżawę płacę zgóry. Bilski, Łąkowa 10, telefon 50-47. zdw 52 617

Koncesję
na dorożkę samochodową odstąpię za mieszkanie 1 pokojowe z kuchnią, ewentualnie tylko duży ładny pokój. Może być na przedmieściu. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 52 389

Mieszkania
2 pokojowego od właściciela, czynsz 2 lata zgóry, poszukuje. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 52 383

Pokoju
próżnego ewentualnie z kuchnią za dzierżawę zgóry wprost od gospodarza zaraz poszukuję. Oferty Kurjer zdw 52 334

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje pokoju kuchni lub portjerstwa od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 52 411

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju i kuchni wprost od gospodarza, płaci 2 lata zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 484

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju kuchni, dam dzierżawę lub odstępne 800 zł wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 52 482

Dyrektor
poważnego przedsiębiorstwa poszukuje 3—5 pokojow. kuchni. Łaskawe oferty Kurjer zdw 52 582

Mieszkania
poszukuje młode małżeństwo od 1. 6. 30. 2 pokoi i kuchni wprost od gospodarza, czynsz płace zgóry. Oferty Kurjer zdw 52 683

Zgóry
kilkoletnią dzierżawę zapłacę za 3—5 pokojowe mieszkanie. Oferty Kurjer rw 9961

Mieszkań
od 1—3 pokojowych poszukuje Piast, św. Marcin 47. zdw 52 563

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
skład z mieszkaniem w Mosinie na mieszkanie w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 792

Warszawa
dwa małe pokoiki koło Belwederu zamienię na takie lub większe w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 52 711

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
używalność kuchni. Matejki 45, II., lewo. zdw 52 660

Elegancki
pokój niekrępujący balkonem. Drygalska. Ratajczaka 9, I. p. zdw 52 661

Frontowy
pokój inteligentom wynajmę. — Jackowskiego 9, wysoki parter, prawo. zdw 52 650

Pokój
dla dwóch panów lub małżeństwa do wynajęcia. Rybaki 10, skład. zdw 52 588

Panienkę
na pokój. Św. Marcin 63, podwórze, prawo II. zdw 52 592

Pokój
wspólny wynajmę panu. Grobla 6, podwórze, lewo, I., prawo. rw 9970

Pokój
dobrze umeblowany dla 1 lub 2 panów zaraz do wynajęcia, również pokój skromnie umeblowany dla jednej osoby do wynajęcia Kelmowa, Dąbrowskiego 15, II. rw 9968

Słoneczy
ładny pokój. Strzelecka 25, III., prawo. zdw 52 536

Słoneczny
pokój. Plac Nowomiejski 5, III. wejście w ogrodzie, II. lewo. zdw 52 546

Pokój z telefonem
oddam solidnemu panu. Matejki 2, II., prawo. zdw 52 605

Pokój
niekrępujący. Spokojna 27 I. zdw 52 608

Blisko
Uniwersytetu pokój dwuosobowy z utrzymaniem. Składowa 4, III. zdw 52 609

Pokój
umeblowany 2 osoby. Kopernika 2, II., prawo. zdw 52 598

Pokój
dwom lepszym panom zaraz. — Aleje Marcinkowskiego 1, II., prawo. zdw 52 681

Centrum
niekrępujący słoneczny, frontowy pokój do wynajęcia. Stary Rynek 43, II. prawo. zdw 52 672

Pokój
duży niekrępujący. Pocztowa 21, II. prawo. zdw 52 674

Pokoik
wynajmę. Górna Wilda 67, III. lewo. zdw 52 679

Pokój
umeblowany zaraz. Mostowa 15, III., Pikelowa zdw 52 657

Pokój
panu. Antkowiak Zielona 1. zdw 52 655

Pokój
dwuosobowy, duży słoneczny, osobne wejście, spokojny dom. od 15. bm. wydzierżawię. Kilińskiego 12, II., prawo. zdw 52 518

Skład
wspólny panu tanio wynajmę. — Małeckiego 31-32, II., lewo. zdw 52 579

Pokoik
umeblowany do wynajęcia. Poznańska 27a, I. piętro, prawo. zdw 52 569

Pokój
z klatki schodowej zaraz do wynajęcia. Strzelecka 31, II., prawo. zdw 52 620

Wspólny
pokój panu. Przemysłowa 34, III., prawo. zdw 52 614

Pokój
umeblowany, dwuosobowy wynajmę. Śniadeckich 17, III., lewo. zdw 52 619

Pokój
do wynajęcia zaraz. Strusia 2, II., prawo. zdw 52 613

Czysty
słoneczny dobrze umeblowany pokój inteligentnej osobie odstąpię. Półwiejska 24, mieszkanie 10. zdw 52 611

Pokój
miły, swobodny, panience od 1. 6. Wielka 2, I. rw 9964

Umeblowany
pokój wynajmę. Św. Marcin 52-53, II., lewo, drzwi wprost. zdw 52 692

Frontowy
wspólny pokój wynajmę panom. Gwizdaowa, Półwiejska 25, dom ogrodowy. zdw 52 685

Pokój balkonowy
słoneczny, elektryczność, 15. 5. wolny. Dąbrowskiego 34, ogród wprost, II., lewo. zdw 52 688

Kantaka 6
I. piętro, telefon, wynajmę frontowy pokój dwom osobom z utrzymaniem. zdw 52 524

Tanio
pokój wspólny panom. Kozia 19, III. podwórze, lewo. zdw 52 529

Pokój balkonowy
dla 1 lub 2 panów od 15. V. lub 1. VI. Marji Magdaleny 1. II., Ćwiklińska, na pl. Bernardyńskim. zdw 52 377

Pokój
umeblowany, frontowy, słoneczny dla solidnego, inteligentnego pana. Kramarska 19-20, II., prawo narożnik Masztalarskiej. zdw 52 555

Niekrępujący
pokój front. 15. 5. Półwiejska 32 ptr., lewo. zdw 52 522

Niekrępujący
pokój Matejki wynajmę. Adres Kurjer zdw 52 376

Elegancki
frontowy (fortepian), spokojnemu panu. Focha 38, II., prawo. zdw 52 371

Z klatki
schodowej pokój. Drzewiecka, Kolejowa 46. zdw 52 366

Pokój
małżeństwu. Graniczna 15, skład obuwia. zdw 52 350

Wspólny
pokój panience Szymańskiego 3, III., prawo zdw 52 337

Próżny
pokój, który służył za szwalnię, oddam za 2 letnią dzierżawę 100 zł. Oferty do Kurejra zdw 52 331

Mały
pokój. Śniadeckich 1. III. piętro lewo. zdw 52 475

Pokój
niekrępujący zaraz wynajmę. — Kraszewskiego 7, II., prawo. zdw 52 471

Pokój
dla dwóch panów zaraz do wynajęcia. Stroma 26, I., w podwórzu, prawo. zdw 52 425

Pokój
umeblowany wolny. Mostowa 37, II., prawo. zdw 52 436

Wspólny
pokój z panienką urzędniczką zaraz. Grudziński, plac Sapieżyński 5, I. zdw 52 435

Pokój
osobne wejście, 37 zł. Górna Wilda 65, IV. zdw 52 434

Eleganckie
2 pokoje, sypialnia, gabinet wynajmę. Pocztowa 21, I., prawo. zdw 52 432

Pokój
umeblowany tanio wynajmę. — Czempiński, Kraszewskiego 10. jw 3 885

Pokój
umeblowany zaraz z osobnem wejściem tylko dla pana Dąbrowskiego 70 II., prawo, II. wchód. zdw 52 422

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Staszica 24, III., lewo. zdw 52 496

Nobliwy
pokój panu 15 Wielkie Garbary 48, I., lewo. zdw 52 403

Pokój
dobrze umeblowany używanie kuchni, 2—3 osób wynajmę. — Wierzbięcice 37, II., lewo. zdw 52 393

Pokoje
w willi, elektryczność, wodociągi, centralne ogrzewanie do wynajęcia zaraz lub 1 czerwca. Wały Wazów 15, I. piętro. zdw 52 352

Pokój
Patrona Jackowskiego 29. Żurczak. zdw 52 131

Frontowy
słoneczny pokój, elektryczność. — Niegolewskich 2, I., lewo. zdw 52 576

Skarbowa 5
parter, prawo, pokój ładny, frontowy, duży, 2 łóżka, osobne wejście wydzierżawię. zdw 52 557

Pokój
elegancki dla pana, drugi wspólny od 15 maja do wynajęcia. — Marszałka Focha 80, I., lewo, telefon 6270. zdw 52 705

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Telefon w domu. Masztalarska 2, III., lewo. rw 9 972

Panu
pokój wspólny. Wielkie Garbary 35, podwórze I., lewo. rw 9958

Jeden
dwa umeblowane pokoje, małżeństwu, studentom, używaniem kuchni, na biuro. Wielkie Garbary 18, II., lewo. rw 9957

Pokój
słoneczny, czysty, frontowy, elektryczność, telefon, utrzymanie dla 2 osób wynajmę. Pocztowa 29, III. zdw 52 757

Pokój
jednoosobowy wynajmę. Wrocławska 33/3, III., Małecka. zdw 52 755

Niekrępujący
pokój telefon. Stranz, Stolarska 2, II. zdw 52 753

Pokój
umeblowany 15. maja. Bukowska 9, II. zdw 52 748

Pokój umeblowany
1—2 panom wynajmię od 15. V., pościel pożądana Plac Nowomiejski 10 b zdw 52 487

Słoneczny
pokój na 1 lub 2 osoby wolny zaraz lub później. Florczak, Strumykowa 7, III. wejście z Prądzyńskiego. zdw 52 541

2 pokoje
w śródmieściu na I. piętrze, z przynależytościami, centralnem ogrzewaniem, telefonem na biura lub składnicę do oddania. Oferty Kurjer zdw 52 547

Panią
na wspólny pokój przyjmę zaraz lub później. Dywelska, Ratajczaka 17. zdw 52 542

Gabinet
i sypialnia w centrum z telefonem, elegancko umeblowane, dobrze sytuowanemu panu zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 52 485

Pokój
wspólny, panie lub panowie. — Półwiejska 35, I. zdw 52 533

Pokój
elegancki. Kręta 7, II., lewo. zdw 52 534

Pokój
umeblowany inteligentnej osobie. Polna 1, III., prawo zdw 52 489

Pokój
frontowy, elektryczność solidnemu panu. Szkolna 11, I. lewo. zdw 52 511

Pokój
wspólny dla panienki Osińska, ul. Łąkowa 7 a. zdw 52 507

Pokój
na dwie osoby z utrzymaniem. Wały Jana III 11, II. lewo. zdw 52 505

Pokój
przyjezdnym. 27 Grudnia 9, III. zdw 52 499

Pokoje
umeblowane dla pań, panów, małżeństw, poleca „Informator" Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 52 537

Pokój
umeblowany, używanie kuchni małżeństwu lub panom. Walczak, Górna Wilda 111. zdw 52 456

Dwuosobowy
elektrycznością, wolny 15 maja. Szymański, Wielkie Garbary 29, front. zdw 50 341

Pokój
w śródmieściu inteligentnej osobie za 50 zł wynajmę. Małe Garbary 7, II., lewo. zdw 52 624

Pokój
2 panom lub małżeństwu. Małeckiego 5, Jaraszkiewicz. zdw 52 738

Pokój
wynajmę panienkom. Stary Rynek 10, wchód Kurzanoga IV. zdw 52 234

Pokój
frontowy wydzierżawię 2 panom od 15 maja. Strzelecka 20, I., lewo. zdw 52 201

Pokój
umeblowany dla 2 panów zaraz do wynajęcia. Małeckiego 3 parter, lewo. zdw 52 313

Pokój
2 panom, utrzymaniem lub bez. Wielkie Garbary 18, wejście Woźna, II. prawo. zdw 52 654

Pokój
skromny dwom panom ewentl. paniom 15. Kramarska 15, II. zdw 52 652

Skromna
panienka zaraz na wspólny pokój Mostowa 16, III. lewo. zdw 52 651

Pokój
dla panów wzgl. pań używaniem kuchni. Wolnica 7, II. prawo. zdw 52 659

Pokój
dla 2 panów. Stryjakowska, ul. Mostowa 15. zdw 52 645

Śródmieście
pokój wynajmę. Kręta 24, III., prawo. zdw 52 643

Pana
na stancję 15 zł Adres Kurjer zdw 52 635

2 panów
wspólny pokój z dobrem utrzymaniem lub bez zaraz poszukuję Thiessowa, Rybaki 16, I. piętro. zdw 52 633

Pokój
umeblowany wynajmę. Reja 1, I. prawo. zdw 52 638

Pokój
wspólny panienkom. Strzelecka 8, III., lewo. zdw 52 571

Pokój
wspólny dla pana. Wielkie Garbary 5, IV., lewo. zdw 52 580

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
częściowo umeblowanego można wstawić szafę i umywalnię z używaniem kuchni, bez pościeli, poszukuje młode bezdz. małżeństwo Oferty tylko z podaniem ceny do Kurjera zdw 52 567

Przyszłe
młode małżeństwo poszukuje najmniej 2 pokoi (ewentualnie bez mebli) z możliwością używania kuchni. Zgłoszenia wraz warunkami Kurjer zdw 52 408

Małżeństwo
szuka próżnego pokoju w śródmieściu, najchętniej wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 52 427

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje dwóch pokoi z używaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 52 067

Pokoju
bardzo eleganckiego okolice Gwarnej, telefon, łazienka absolutnie niekrępującego z utrzymaniem poszukuje kierownik biura zaraz Zgłaszać tel 58 86 godz. 9—13 i 15—18. zdw 52 409

Biurowa
poszukuje pokoju umeblowanego od 1. VI. w śródmieściu. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 52 417

Pokoiku
skromnego poszukują 2 siostry od 15. Oferty, cena Kurjer zdw 52 515

Małżeństwo
poszukuje próżnego lub skromnie umeblowanego pokoju z używaniem kuchni Oferty Kurjer zdw 52 503

Umeblowanych
pokoi poszukuje „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 52 538

Pokoju
zupełnie niekrępującego poszukuje bankowiec. Oferty z ceną do Kurjera zdw 52 710

Pan
poszukuje tańszego pokoju. Oferty Kurjer zdw 52 552

13 LOKALE

Poszukuję
lokali fabrycznych obszernych, lekki przemysł możliwie z sklepem. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 028

Ubikacje
dwie nadające się na warsztaty do odstąpienia. Adres wskaże W. Kamiński. Łazienna 1 a. zdw 51 955

2 pokoje
na biura z telefonem lub lokali biurowych z telefonem w śródmieściu poszukuję Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 52 380

Na biura
5 ubikacyj suterenowych, jasnych komfortowych, elektryka, centralne ogrzewanie przy ul. Mickiewicza wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia Jaroszewski, Masztalarska 6. zdw 52 512

14 DZIERŻAWY

Sad
o 73 drzewach owocowych w Poznaniu zaraz do wydzierżawienia Warunki poda Centrala Pługów Parowych T. z o. p. Fabryka Maszyn, Poznań, św Wawrzyńca 36 dw 5040

Dzierżawy
składu z mieszkaniem w dużej kościelnej wsi poszukuję zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 338/9

Sutereny
cichy przemysł, poszukuję. Oferty Kurjer zdw 52 572

Domek
2 pokoje, kuchnia z ogrodem, stacja od Poznania 1 700, 2 lata dzierżawa policzona. Oferty Kurjer zdw 52 743

Skład
do wydzierżawienia Jan Karpiński, Kramarska 25. zdw 52 378

Poszukuję
dzierżawy gospodarstwa od 10 do 50 mórg blisko Poznania. Kurjer zdw 52 473

Willa
okolica Teatru komfortowa wolne całkowicie z ogrodem wydzierżawię 600 złotych miesięcznie. Poważni lokatorowie zgłoszą się do Kurjera zdw 52 502

Składnica
węgla (kopalnia złota) hurt i detal w powiatowem mieście (Poznańskie) z dostawą do wszelkich urzędów wraz z spedycją jest zaraz lub później do wydzierżawienia. Objekt 10 000 zł. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 52 682

Autobus
mały około 14 miejsc potrzebny na 2 ewentualnie 4 tygodnie. — Szczegółowe oferty do Kurjera zdw 52 708

Skład Toruń
(centralne ogrzewanie) w centrum Torunia pod korzystnemi warunkami do wynajęcia lecz tylko poważnej firmie. Zgłoszenia z podaniem branży K. Stryczyński, Poznań, Dąbrowskiego 3. I. zdw 52 715

Skład
rzeźnicki z mieszkaniem, w ruchliwem mieście powiatowem, położony przy targowisku zaraz wydzierżawię. Zgłoszenia: Wojciech Zielewicz, Ostrzeszów (Poznańskie). nw 11 271

Letnisko
restauracja 8 pokoi, kuchnia, sala, piwnica, 7 mórg ziemi, 2 morgi łąki, 5 mórg ogrodu z żywym, martwym inwentarzem na korzystnych warunkach na 6 lat zaraz do wydzierżawienia. Letnisko Jankowo - Doine, pow. Gniezno. nw 11 264

Drukarnię
zaprowadzoną na prowincji wydzierżawię lub sprzedam potrzebne 5—10 tys. zł. Zgłoszenia Kurjer nw 11 258

2 ubikacje
parter i piętro do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer rw 9954

Skład paszy
dobrze prosperujący sprzedam. Oferty Kurjer zdw 52 261

15 LETNISKA

Hel
Pensjonat Darzbór poleca pokoje z utrzymaniem Zgłoszenia Poznań, Górna Wilda 15 Tucholczanka zdw 52 007

Żegiestów - Zdrój
Pension - hotel „Warszawianka" z nowoczesnym komfortem Majorowej Haliny Liske, otwarty. — Pokój z utrzymaniem w maju 12 zł. Kuchnia wykwintna, na żądanie djetetyczna. Telefon nr 3. nw 11 114

Letnisko!
Do wynajęcia kilka pokoi z utrzymaniem blisko Góreckiego jeziora i 2 pokoje z kuchnią pod Śremem wśród lasu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 52 038

Zakopane — „Januszek"
ul. Chałubińskiego. Pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Kuchnia wykwintna. Piękny duży park Maj czerwiec 8.50. zdw 49 052

Krynica Willa „Flora" Kiepurowej
poleca obok łazienek komfortowe pokoje słoneczne z wykwintnem utrzymaniem Ceny na maj i czerwiec zniżone zdw 49 464

Kuźnica
Pełne morze. Pensjonat „Mewa" Koncewiczowej. Pokoje wykwintne utrzymanie Pianino, dancing Panom urzędnikom studentom zniżka. Informacje: Warszawa, Złota 27 — 14. np 11 128

O Uzdrowiskach
ich środkach leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacyj Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4, tel. 434-38, 409-74. nw 11 063

Pokój
na letnisko dla 1—2 pań pod Poznaniem zaraz do wynajęcia. — Adres wskaże Kurjer zdw 52 452

Uzdrowisko Zagórze
w pięknej lesistej okolicy z dogodną komunikacją do Gdyni, Zoppot, Orłowa i Helu ma jeszcze pokoje do wynajęcia Zgłoszenia przyjmuje M. Bauza Zagórze, powiat Morski zdw 52 416

Pokoje
na letnisko wydzierżawię z używaniem kuchni, tanio Adres Kurjer zdw 52 666

Pokoju
z kuchnią na lipiec i sierpień poszukuje blisko Poznania gdzie las, plaża i sucha okolica. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 747

16 OSOBISTE

Autobusy
do Gniezna, ul. Żydowska nar. Dominikańska, godz. 10.45, 13.45 i 19.40. zdw 51 942

43 673 z 12. 4. 30
Kościan! Dlaczego dotychczas nie mam wiadomości pod podanym adresem? zdw 52 336

21 ZGUBY

Zaginioną
książeczkę wojskową na nazwisko Stanisław Zieliński, unieważniam. zdw 51 963

Rehpintscher
z opaską, zabłąkany do odebrania. Cerba, Marcelińska 3. zdw 52 527

22 ROZMAITE

Dużo
bogatych pań pragnie bezzwłocznie wyjść zamąż za inteligentnych panów, nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chcesz ożenić się szybko i dobrze napisz zaraz do biura „Przyszłość" w Warszawie, ul. Jasna 15. Pw 11 274-62.284

Zakłady Ślusarsko - Mechaniczne
Naprawia rowery, maszyny do szycia, pisania i t. d. W. Osicki, Pocztowa 27 zdw 49 146

Dekatyzowanie plisowanie
wykonuję szybko, najtaniej. Półwiejska 17. zdw 51 710

Dywany
reparuje Tabernacki, Raczyńskich 2, przy placu Bernardyńskim, parter. dw 5020

Cukiernictwa
kurs miesięczny wieczorny 15 zł Kursy Gospodarcze Zawodowe w Poznaniu św. Marcin 69. nw 11 131

Tapicer
u Skierskiej, ul Wrocławska 17 naprawia materace 4 zł, leżanki 5 zł, dekoracje tanio w domu i po za domem. zdw 52 734

Malarskie
prace wszelkiego rodzaju wykonuje Zygalski, Szamarzewskiego 10, III., prawo. zdw 52 735

Kapelusze
damskie wykonuję, przerabiam. Sokołowska, Zwierzyniecka 22, telefon 7922, dawniej plac Wolności. rw 9 919

Jasnowidz
z Pewuki metapsycholografolog przyjmuje Wożna 18 III., prawo. zdw 52 401

Krawcowa
poleca się w dom na garderobę damską i dziecięcą. 3 zł dziennie i utrzymanie, przyjmuje różne robótki i haftuje monogramy oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 52 400

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przeszłość, przyszłość, z rąk, kart. — Strzelecka 18, narożnik Łąkowej, III., prawo. zdw 52 345

Sprzedaję
jaja wylęgowe Langshanów oraz koguta z kurami po niskich cenach. Zgłoszenia Jaroszewska obok dworca Ławica. zdw 52 513

Wyniki Sądu Konkursowego
na plakat i godło Państwowej Wytwórni i Materjałów Kruszących Zagożdżon, pow. Kozienice zostały ogłoszone w nr. 125 Kurjera Warszawskiego z dnia 9 go maja rb. nw 10 922

Agentury
przyjmowanie prac dla Mech. Zakładu szybkiego żelowania „Tempo" oddamy we wszystkich dzielnicach miasta obuwnikom lub składom obuwia. Zgłoszenia ul. Romana Szymańskiego 1. zdw 52 532

Przyjmuję
do okretki i szyję wszelką bieliznę szybko i tanio. Piekary 24 III front. zdw 52 602

Robótki
ręczne rysuję. Jankowska, Stary Rynek 48, II. Olbrzymi wybór, niskie ceny. zdw 52 695

Książkowa - bilansistka
przyjmie zajęcie na 2—3 godziny dziennie. Oferty Kurjer zdw 52 690

Krawcowa
wykonuje eleganckie suknie do 15, płaszcze, kostjumy do 25, poranniki 6 zł. Gwarna 18, III., lewo. zdw 52 675

Specjalista
wykonuje garderobę dziecięcą. Wały Król. Jadwigi 7 a, II. zdw 52 438

Filet
wyucza Tomaszewska, Szamarzewskiego 2. zdw 52 717

23 OŻENKI

Małopolanin
łagodnego charakteru poślubi pannę lub wdowę, wiek obojętny która da mu posadę lub zapewni byt. Posiadam 5 kl. gim. i 3 letnią szkołę handlową. Rzecz traktuję na serjo. Oferty do Kurjera zdw 52 096

Dla
starszej panny, posiadającej majątku w realnościach i gotówce 500 000 zł, poszukuje odpowiedniej partji. Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. zdw 52 150

Który
z panów zechciałby zawrzeć znajomość w celu matrymonjalnym z panną lat 33, własne mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 52 349

Młoda
przystojna i pełna życia osóbka szuka męża. Poważniejsi i dobrze sytuowani panowie mają pierwszeństwo. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 52 477

Kawaler
29 lat, posiadający 50 000 zł gotówki szuka odpowiedniej partji z majątkiem 200—300 mórg ziemi. Oferty Kurjer zdw 52 450

Urzędnik
państwowy przystojny brunet lat 28 pragnie poznać pannę w stosownym wieku, skromną, zgrabną, inteligentną, gospodarną, zdrową o dobrym charakterze. Cel matrymonjalny. Poważne zgłoszenia Kurjer zdw 52 442

Panna
lat 32, posiadająca małą własność, szuka na tej drodze znajomości panów. Cel matrymonjalny. Oferty Kurejr zdw 52 488

Dwie panienki
pragną w celu matrymonjalnym poznać panów pragnących słonecznego pożycia. Łaskawe oferty proszę złożyć do Kurjera zdw 52 402

Panna
przystojna, wykształcona, lat 22, posag 40 000, poszukuje odpowiedniej partji, najchętniej urzędnika. Cel matrymonjalny. — Poważne zgłoszenia „Wanda" Fabryczna 35a, IV. zdw 52 689

2 rzemieślników
lat 25—26 z braku znajomości poznają panie średniego wieku. Oferty możliwie z fotografją do Kurjera zdw 52 554

Kawaler
w średnim wieku poszukuje spółniczki, panny lub bezdzietnej wdowy, posiadającej około 20 tys. zł do powiększenia swego przedsiębiorstwa przemysłowego, po wspólnem porozumieniu się, ożenek. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 52 702

Dr. prawa
jedynak posiedziciela ziemskiego lat 26, przystojny, znawczynie twierdzą, że kandydat na dobrego męża poszukuje na tej drodze w celu matrymonjalnym znajomości pani odpowiedniej tylko co do zalet charakteru, wieku, powierzchowności. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 52 680

Która
z pań miłych, szlachetnego serca skromnych wymagań nawiąże korespondencję z blondynem po trzydziestce na stanowisku. Cel matrymonjalny. Łask. odpowiedzi Kurjer zdw 52 771

24 NAUKA

Do egzaminów
i repetycyj można najskuteczniej być przygotowanym bez pomocy korepetytora, używając pomocy szkolnych Wajnera. Katalog na żądanie wysyła gratis. Wydawnictwo „Pomoc Szkolna" Wajnera Warszawa, Bielańska 5/55. np 11 172

Szofer
kawaler, trzeźwy, sumienny z 4 letnią praktyką, posiadający czerwony dyplom poszukuje posady zaraz lub później za złożeniem kaucji 400 zł. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 52 277

Fordzista
poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 51 097

Panienka
lat 17 po ukończeniu jednorocznego kursu gospodarczego szuka posady gosp. przy pani domu. — Oferty Kurjer zdw 51 459

Gospodyni-kuchmistrzyni
z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15 lub 1 do kasyna lub pensjonatu z kuchnią Warszawską. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 612

Służąca
skromna, uczciwa z gotowaniem do wszystkiego od 15. V szuka posady. Oferty Kurjer zdw 52 433

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi popołudniowej. Oferty Kurjer zdw 52 454

Poszukuję
posady od 15 V do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego. Patronowska, Piotra Wawrzyniaka 22. jw 3 886

Posługaczka
poszukuje do sprzątania biur lub posługi. Oferty Kurjer zdw 52 431

Gospodyni
która już prowadziła samodzielnie gospodarstwo, poszukuje odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer jw 3 882

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 429

Wdowa
zaufana, sumienna średni wiek, zajmie się samodzielnie gospodarstwem domowem. Oferty Kurjer zdw 52 428

51000
nakładu posiada tygodnik
Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.
OGŁOSZENIA
przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych mas, znajdą w nim najodpowiedniejszy organ.
Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.
Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu
św. Marcin 70.

Lekcji
konwersacji i literatury niemieckiej poszukuję. Oferty Kurjer zdw 52 464

Kurs fryzjerski
dla pań ondulacje, farbowanie Henną włosów, oraz manicure udzielam. Oferty Kurjer zdw 52 593

Kondycje
na wakacje przyjmie studentka, poznanianka. Łaskawe oferty Kurjer zdw 52 756

25 MUZYKA

Duet
damski lub męski pierwszorzędny potrzebny od 15 b. m. lub 1. 6. rb. Zgłoszenia z podaniem wymagań Cukiernia-Kawiarnia Marciniak, Pleszew. zdw 52 418

Fortepian
wolny do ćwiczeń. W. Garbary 20, I., lewo. zdw 52 716

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Panienka
z wykształceniem licealnem, zna perfect język francuski, angielski pisanie na maszynie, szuka odpowiedniej posady jako korespondentka zaraz lub później. — Zgł. pod J. Kowalska, Ostrów Wlkp., Kościelna 11, II ptr. zdw 51 691

Młynarz
samotny, z dobremi referencjami i świadectwami, poszukuje posady. Reparacje wykonuje w drzewie i ślusarstwie. Stawię kaucję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 51 687

Poszukuję
posady sekretarki. Oferty Kurjer zdw 51 575

Książkowa - kasjerka
z kilkuletnią praktyką, piszaca również na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 52 025

Kuśnierz wiedeński
dobry przykrawacz, przyjmie stanowisko kierownicze. Dokładnie obeznany w wszelkich pracach kuśnierskich. Doskonały krój futer damskich i męskich gwarantowany. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 52 072

Panienka
przyjmie posadę do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer zdw 52 232

Posługaczka
szuka całodziennej posługi z praniem. Oferty Kurjer zdw 52 236

Dziewczyna
uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 52 233

Ogrodnik
dzielny fachowiec, kawaler zmieni posadę od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 52 156

Samodzielna książkowa - kasjerka
obeznana z wszelkiemi pracami biurowemi poszukuje posady za złożeniem kaucji lub pożyczki 1.000—1.500 zł Zgłoszenia Kurjer rw 9854

Poszukuję
posługi z dobrem poleceniem. — Oferty Kurjer zdw 52 644

Posługi
szukam. Oferty Kurjer zdw 52 646

Panienka
która była przy dzieciach poszukuje posady w lepszym domu. — Oferty Kurjer zdw 52 634

Posługaczka
poszukuje posługi w centrum. — Oferty Kurjer zdw 52 570

Panienka
nawskroś sumienna poleca się jako pielęgniarka do starszej osoby albo z całą opieką do dziecka z szyciem. Zna również wszelką pracę i gotowanie. Oferty Kurjer zdw 52 335

Nauczyciel rysunków
wyszkolenie niemieckie, pracował długo w szkolnictwie państwowem, zna nowoczesne malarstwo zdobnicze, reklamowe i dekorację wystaw, poszukuje odpowiedniej posady ewentualnie w Oddziale Propagandy poważnego przedsiębiorstwa lub instytucji. Poważne referencje. Łaskawe oferty Kurjer zdw 52 395

Technik dentystyczny
pracujący samodzielnie w złocie i kauczuku, poszukuje posady zaraz lub od 1. 6. miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. nw 11 268

Wiejska
praczka, czysta, sumienna poszukuje pracy poza domem lub w pralni. Oferty Kurjer rw 9956

Chemik
sudent III. roku poszukuje praktyki. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 754

Poszukuję
posady woźnego, inkasenta lub za robotnika przy złożeniu kaucji 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 741

Posługaczka
poszukuje posługi lub prania. — Oferty Kurjer zdw 52 714

Biegły rysownik
przyjmie na po południe prace rysunkowe, miernictwo, meljoracje rolne i budownictwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 455

Panienka
ukończyła 3-miesięczny kurs gotowania szuka posady przy dobrej gosposi na probostwo od 1. 6 lub 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 448

Bufetowa
przystojna, fachowa, polski i niemiecki język, szuka posady zaraz lub 15. V. Oferty Kurjer zdw 52 445

Poszukuję
zaraz posady jako początkująca ekspedjentka do rzeźnictwa. — Zgłoszenia Kurjer zdw 52 443

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 430

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer jw 3 888

Dziewczyna
do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer jw 3 889

Inteligentna
panienka szuka jakiejkolwiekbądź posady zaraz Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 52 414

Biuralistka
z praktyką poszukuje posady. — Kurjer zdw 52 413

Posługaczka
poszukuje posługi popołudniowej, najchętniej Łazarz. Oferty Kurjer zdw 52 415

Starsza
kobieta poszukuje jakiejkolwiek posady w gospodarstwie domowem a najchętniej do dzieci. — Oferty Kurjer zdw 52 421

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady zaraz jako początkująca. Oferty Kurjer zdw 52 419

Posługaczka
z gotowaniem i praniem szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 52 495

Poszukuję
posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 492

Panienka
z gimnazjalnem wykształceniem, z 2 letnią praktyką biurową, poszukuje pracy, najchętniej u budowniczego. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 543

2.000 zł
kaucji złożę za otrzymanie posady portjera, woźnego, inkasenta lub stróża, znam język francuski i niemiecki, przebywałem 5 lat we Francji. Ostatnie 2 lata zajmowałem posadę portjera w hotelu we Francji. Oferty Kurjer zdw 52 517

Dziewczyna
przyjmie posadę do wszystkiego w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 52 388

Starszy pomocnik
z ondulacją poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 52 387

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz lub piętnastego. Oferty Kurjer zdw 52 384

Sierota
z lepszej rodziny poszukuje posady do dzieci, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 52 382

Szofer - mechanik
z kilkoletnią praktyką poszukuje stałej posady, najchętniej zaraz. Oferty proszę składać do Kurjera zdw 52 379

Kucharka
samodzielna poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52 374

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 52 368

Dziewczyna
młoda, uczciwa poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 52 365

Nauczycielka
z pozwoleniem rządowem poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 363.

Panienka
z ukończonym kursem handlowym, z krótką praktyką biurową, poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 52 360

Bufetowa
rutynowana dobremi świadectwami przyjmie posadę zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 359

Dziewczyna
młodsza z prowincji poszukuje posady do dzieci lub do lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 52 357

Szofer
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady, złoży odpowiednie zagwarantowanie Oferty Kurjer zdw 52 356

Szofer - biurowy
z kilkoletnią praktyką szoferską i biurową poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 52 354

Młodzieniec
chcący kształcić się bardzo uczciwy, prosi o pracę. Zgłoszenia Wł. Kasprzak Gawrony p Śrem. zdw 52 341

Szofer
kawaler z trzyletnią praktyką poszukuje posady obojętnie gdzie zaraz lub później Adres Wł. Czarnecki Gniezno, Polna 7. zdw 52 332

Wiejska
uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Gracz, Polna 37. zdw 52 330

Pokojowa
z dobremi świadectwami, prasowaniem i cośkolwiek szyciem, poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 52 478

Wiejska
dziewczyna poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 52 470

Starsza
dziewczyna przyjmie posadę do prac domowych z gotowaniem od 15. Oferty Kurjer zdw 52 466

Dziewczyna
wiejska, starsza, szuka posady zaraz w średnim domu. Oferty Kurjer zdw 52 465

Poszukuję
prania lub posługi, Rybaki 28, w podwórzu, II., Michalak u p. Kamiński. zdw 52 463

Praczka
uczciwa, czysta poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 52 615

Samodzielna Książkowa - bilansistka
pisząca biegle maszyną poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52 621

Fryzjerka
kursistka z roczną praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52 622

Sierota
poszukuje posady do dzieci od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 52 604

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 52 607

Dziewczyna
uczciwa sumienna, pracowita, kochająca dzieci poszukuje posady jako niania od 15. 5. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 610

Dziewczyna
chętna, pracowita poszukuje posady od 15. 5. do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 52 601

Biuralistka
początkująca pisząca maszyną, z książkowością szuka posady. Oferty Kurjer zdw 52 599

Krawcowa
szuka pracy poza dom. Oferty Kurjer zdw 52 687

Panienka
ze szkołą gospodarczą, dobrze rach., władająca polskim i niemieckim, poszukuje posady do składu z utrzymaniem zaraz. — Oferty Kurjer zdw 52 696

Biuralistka - maszynistka
z dłuższą praktyką, z ukończonym 2 letnim kursem Miejskiej Szkoły Handlowej, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52 693

Praczka
uczciwa poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer zdw 52 648

Gosposia
z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52596

Panienka
z ukończoną roczną nauką krawieczczyzny i cośkolwiek haftu, znająca obsługę poszukuje posady od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 718

Panienka
zamiejscowa lat 21, cośkolwiek szycia przyjmie posadę w lepszym domu w Poznaniu do dzieci lub pomocy pani. Oferty Kurjer, filja Jeżyce jw 3892

Zabezpieczę
1000 zł. kaucją, posadę biurową, inkasenta lub t. p. Oferty Kurjer rw 9967

Sierota
przyjmie zarząd domu u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer rw 99 65

Gospodarz
poszukuje miejsca, w gospodarstwie lub na probostwie, zarządzającego lub pod dyspozycję. — Obecnie w miejscu objąć mogę posadę 15. 6. lub później. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera zdw 52 566

Poszukuję
posługi. Oferty do Kurjera zdw 52 551

Bufetowa
młodsza, inteligentna z dobremi świadectwami, poszukuje posady miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 52 549

Piekarz
czeladnik lat 21 syn piekarza, trzeźwy i rzetelny, pragnąc się wydoskonalić w swym zawodzie poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer pod zdw 52 730

Szofer
początkujący szuka posady w mieście lub w majątku, wysłużony kawalerzysta, wolnych chwilach może się zająć ujeżdżaniem koni lub polowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 035

Posady
za woźnego, inkasenta lub innej poszukuję, kaucja na żądanie. — Oferty Kurjer zdw 52 213

Poszukuję
posady jako uczennica do cukierni, piekarni z całem utrzymaniem. Oferty Kurjer zdw 51 850

Gospodyni
w średnim wieku poszukuje posady 15 maja Oferty Kurjer zdw 52 048

Stróż
dzielny w swym zawodzie szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 52 052

Pielęgniarka
z dobremi świadectwami z 5 letnią praktyka poszukuje posady do niemowlęcia, od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 52 054

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady od 15 maja Oferty Kurjer zdw 52 298

Kucharka
w starszym wieku, umiejąca gotować i zaprawiać konserwy poszukuje posady od 15 maja. — Oferty Kurjer zdw 52 299

Sierota
lat 19, sympatyczna, pedantka w czystości umiejąca dobrze gotować, znająca wszelkie prace domowe, pragnie objąć posadę u samotnej osoby lub u bezdzietnego małżeństwa. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 52 300

Służąca
uczciwa, czysta, pracowita, poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 52 199

Organista
egzaminowany szuka posady stałej na zastępstwo lub podług życzenia mógłby z Poznania dojeżdżać. Oferty Kurjer zdw 51 176

Dziewczyna
uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje miejsca do wszystkiego od 15. 5 Zgłoszenia do Kurjera zdw 52 312

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer zdw 52 287

Kuchmistrz
pierwszorzędny warszawski poszukuje posady zaraz lub na sezony. Zgłoszenia do Kurjera zdw 52 297

Magistra farmacji
poszukuje posady w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 51 637

Młodszy
pomocnik handlowy z branży kolonjalnej budowli i restauracji poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem lub przyjmie bufet na rachunek własny. Może stawić 500 zł kaucji. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdp 52 081

Żelaźniak
młodszy dzielny ekspedjent poszukuje posady możliwie zaraz. Łaskawe oferty uprasza Kwiatkowski, Smolice, p. Gostyń zdp 52 080

Posadę
kierownika oddziału, magazyniera lub tp przyjmę za kaucją do 2000 zł. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 51 596

28 WOLNE MIEJSCA

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego potrzebna od 15. Przecznica 3, parter, prawo. zdw 52 075

Nowość w Polsce!
Panie — panowie do akwizycji poszukiwani Wysoka prowizja. Śniadeckich 30. II. 4—7. zdw 49 961

Agenci i Organizatorzy losowi

jakoteż ci, którzy nimi zostać pragną, otrzymają przy sprzedaży obligacyj premjowych (losowych) najwyższą prowizję i najlepsze warunki już przy pierwszej racie. Ze względu na nowe grupy losowe - duży zbyt zapewniamy. — Zdolnym dajemy wolny bilet kolejowy i wysokie pensje. Wszystkich pouczamy. Oferty Ludowy Bank Spółdzielczy, Lwów, plac Akademicki 4. Pw 10 810-72 64

Do

nowootwierającego się składu kawy, cukrów i towarów kolonjalnych (w rodzaju Kaizera) poszukuję samodzielnej ekspedjentki, kasjerki znającej książkowość amerykańską, samodzielego ekspedjenta, rutynowanego w dekoracji i pisaniu reklam, specjalisty w paleniu kawy, władającego polskim, niemieckim ewentl. angielskm. Reflektuje się na siły fachowe. Oferty z fotografją, odpisem świadectw oraz podaniem wynagrodzenia do Czoska, Hotel Starogdyński Gdynia nw 11 158

Szewcy

wprawni do prac maszynowych poszukiwani. Zgłoszenia osobiste od 4—6 ul. Romana Szymańskiego 1, „Tempo". zdw 52 530/31

Uczeń

syn uczciwych rodziców z dobrem wychowaniem, który ukończył conajmniej 7 klasową szkołę powszechną potrzebny zaraz do składu kolonjalnego, delikatesów i restauracji w mieście w pobliżu Poznania. Zgłoszenia Kurjer pod nw 11 257-8

Odstąpię

duży pokój z kuchnią i śpiżarkę z meblami w śródmieściu za zgodą gospodarza. Oferty Kurjer zdw 52 640

Zaufanej osoby

czystej, uczciwej na cały dzień bez spania poszukuje młode małżeństwo dzieckiem. Oferty do Kurjera zdw 52 581

Młodsza

dziewczyna do dzieci potrzebna. Adres Kurjer zdw 52 347

Klinika

chorób dziecięcych U. P., Poznań Marji Magdaleny 3. Z dniem 1 września organizuje roczny kurs dla dozorczyń niemówląt, utrzymanie i mieszkanie wolne Informacje codziennie 11—1. Zgłoszenia do 20 czerwca. zdw 52 457

Młodszego

pomocnika krawieckiego potrzebuje zaraz Gronikowski, Kopernika 1, II. piętro. zdw 52 449

Urzędnik gospodarczy

pod ogólną dyspozycję, samotny, potrzebny od 1. 7. ewentualnie rychlej. Uwzględnione być mogą tylko zgłoszenia z dłuższą praktyką i najlepszemi referencjami. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 447. Nieodpowiednie pozostaną bez odpowiedzi.

Dziewczyna

umiejąca gotować zaraz potrzebna. Zgłoszenia czwartek, 15. godz. 8—9 rano Traugutta 5, III. piętro, p. Metelska. zdw 52 420

Młodszą

dziewczynę przychodnią, czystą, uczciwą do dzieci i lekkich prac od 15. 5. Biedermann Gen. Chłapowskiego 3, parter, prawo. zdw 52 493

Służąca

potrzebna zaraz lub 15 b. m. do Kościana. Zgłoszenia Kuszewska, Wierzbięcice 14. zdw 52 486

Krawcowa

potrzebna zaraz. Zgłoszenia od 7 wiecz. Wojciechowska, Długa 18. zdw 52 520

Rutynowanej

techniczki dentystycznej do samodzielnego prowadzenia praktyki dentystycznej poszukuje. Zgłoszenia wraz z podaniem warunków pod zdw 52 510

Panienka

do 3 dzieci (3½ i 4½ letnie) potrzebna. Zgłoszenia pomiędzy 4—6. Wierzbiecice 14, dom ogrodowy, mieszkanie 15. zdw 52 521

Niniejszem podajemy do wiadomości publicznej, iż z dniem dzisiejszym **otworzyliśmy palarnię kawy jęczmiennej i słodowej**, którą prowadzić będziemy pod firmą

Palarnia Kawy Jęczmienno-Słodowej

„BASIA"

W. Przybylski i W. Komisarek

Poznań, ul. Marszałka Focha 55. Tel. 77-58.

Prosząc gorąco Szan. P. P. Kupców i Szan. Publiczność o łaskawe życzliwe poparcie naszej nowopowstałej polskiej krajowej instytucji, zapewniamy, iż staraniem naszym będzie zadowolić Szan. P. P. Kupców i Szan. naszych Konsumentów. zw 23 535

Prawdziwa Kawa Słodowa

„BASIA"

z różnemi niespodziankami w paczce, jest najtańsza, bardzo smaczna, pożywna i treściwa, a po zakupie 10 paczek, otrzymuje każda gospodyni **1 paczkę gratis.**

Uwaga: Prosimy zważać na nasze opakowanie, żółte torebki i znak ochronny.

Freblanka

z praktyką i szyciem, dobrze polecona potrzebna na wieś do trojga dzieci 5 do 9 lat. Zgłoszenia z dołączeniem kopji świadectw skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 52 733

Bona potrzebna

do dwojga dzieci, konwersacja niemiecka, Brześć n/Bug. Trzeciego Maja 12, Gotz. zdw 52 732

Pomocnik

fryzjerski dzielny w strzyżeniu dla pań lub damsko - męski potrzebny od 1. 6. Reflektuje się tylko na dobre siły. L. Czekoński, Gostyń, Kolejowa 1. nw 11 260

Poszukuję

pomocnika ogrodniczego, dobrego kwiaciarza oraz ucznia mającego chęć wyuczenia się ogrodnictwa Zgłoszenia Jan Dopierała, Zakłady Ogrodnicze, Gniezno, Witkowska 4, tel. 170. nw 11 265

Samodzielna kucharka

w młodszym wieku potrzebna zaraz do restauracji. Zgłoszenia Dancing — Restauracja Jazz-Palais, Sołacz, Sołacka 1. dw 5 046

Młodszy

pomocnik krawiecki potrzebny Głogowski, Poznań, Jezuicka 9. rw 9 973

Uczciwa

dziewczyna do wszystkiego poszukiwana. Zgłoszenia 6—8 po południu. Mickiewicza 13. zdw 52 665

Agenci Losowi

organizatorzy generalni zastępcy zgłosić się w własnym interesie do związku osobiście lub listownie. Związek ma zadanie kontrolować książki banków, aby wypłacały ciężko zapracowane prowizje agentom należących do związku. Związek jest czysto chrześcijański i do takowego żaden Żyd nie należy. Nie dajcie sobie głowy żydowskim ogłoszeniem zawracać. Sekretarjat Związku Wrocławska 22. zdw 52 750

Fryzjerka

lub kursistka może się zaraz zgłosić, Wielka 17, I., prawo. przyjmuje od 8—9 wieczorem. zdw 52 739

Dziewczyna

do wszystkiego z dobrem gotowaniem może się zgłosić od 15. 5. 30. Górna Wilda 42. I. prawo. zdw 52 670

Dziewczyna

uczciwa z dobremi świadectwami do wszystkiego potrzebna. — Droga Dębińska 1. Restauracja. zdw 52 673

Czeladnik

obuwniczy, rutynowany do prowadzenia warsztatu na stałą pracę. Szczurek, pracownia obuwia, Nekla, powiat Środa. rw 9963

Krawcowa

samodzielna, zdolna siła oraz uczennica na rok nauki potrzebne Salon Mód „Mira", Wrocławska 14. zdw 52 560

Apteka

w Gostyniu (Wlkp.) poszukuje od 15 maja względnie 1 czerwca rb. magistra i elewa (ki). Do zgłoszeń dołączyć warunki. zdw 52 556

Krawcowa

w dom potrzebna zaraz. Bramborowa, Różana 21. zdw 52 558

Ekspedjent (ka)

młodszy, prowincja potrzebny. Kaucja 1 000 zł. Zgłoszenia Czesława 9, I. piętro, lewo. zdw 52 631

Panienka

do składu potrzebna (prowincja) kaucja 600 zł. Zgłoszenia 7—8 wiecz. Przemysłowa 40, front III. piętro. zdw 52 630

Służąca

potrzebna zaraz. Słowackiego 36. III., prawo. zdw 52 623

Gorseciarka

wprawna otrzyma pracę w dom. Anflinkowa, Chwaliszewo 76. zdw 52 626

Cukiernik oraz kawiarka

potrzebni na sezon letni do pierwszorzędnej kawiarni w Gdyni. Zgłoszenia wraz z referencjami kierować do Dyrekcji Kina „Morskie Oko" w Gdyni. zdw 52 721

Potrzebni

zaraz blacharze wyspecjalizowani w robotach lotniczych. Oferty „Plage Laśkiewicz", Lublin. zdw 52 728

Nauczają nawet w szkole Że Molina jest na mole

Pw 11 209-18,10

Dziewczyna

wszelkich prac domowych może się zaraz zgłosić. Adres W. Springer, Gąsiorowskich 11, skład kolonjalny. zdw 52 362

Bieliźniarki

na lepsza bieliznę damską i pościelową mogą się zgłosić. F. Woźniak, Kramarska 15, skład bielizny zdw 51 989

Tech. dentystyczna

z znajom. operat. na prow. ze skromnemi wymaganiami poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 11 171

Samodzielnej

księgowej - bilansistki a zarazem korespondentki poszukuje się. — Oferty z podaniem warunków i odpisami świadectw: Odlewnia dzwonów Braci Felczyńskich, — Przemyśl, Krasińskiego 63. Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. dw 5039

Poszukujemy zdolnych zastępców!

Do sprzedaży losów na raty. Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad zł 4 000 nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechowujemy we własnym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent P. K. P. Piszcie natychmiast: „Najwyższa prowizja", „Par" Lów, Akademicka 14. Pw 11 222-72,71

Fryzjerki

lub pomocnika damskiego poszukuje Fryzjernia dworcowa, Gdynia. nw 11 157

Dziewczyna

młodsza do wszystkiego potrzebna zaraz do małego domu, jedno dziecko. Król, Wiśniowa 73, II. piętro. zdw 52 375

Centralna Drogerja — J. Czepczyński — Poznań

Stary Rynek 8. Telefony: 33-24, 33-15, 32-38, 31-15, 33-53, 32-39.

poleca **w mniejszych ilościach dla ogrodników i ogródków**

Saletrę chilijską
Sól potasową
Tomasówkę
Superfosfat
Nawóz uniwersalny.

Pw 11550-19,161

KINO RENAISSANCE, Kantaka 8/9.

Rin-Tin-Tin w sensacyjnym filmie p. t.

W Krainie srebrnych lisów

Dla młodzieży dozwolony. Pw 11 588-20.23

Zarobek

dobry znajdzie wymowna pani przez sprzedaż pewnego rodzaju losów w Poznaniu. Kaucja 100 do 200 złotych. Zgłoszenia ul. Kozia 14, I., prawo. zdw 52 342

Zdolna

do krawieczczyzny potrzebna zaraz. Sokołowska, Zwierzyniecka 22. zdw 52 333

Do 2 osób

potrzebna od 15. 5. czysta uczciwa służąca z dobrem gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 328

Poszukiwana

młoda, bezpretensjonalna osoba, któraby chciała bezpłatnie spędzić 4 tygodnie na wsi wzamian drobnych usług dla samotnego starszego pana. Piśmienne zgłoszenia Kurjer zdw 52 468

D. K. W. motocykl

300 ccm, 8 K. M., luksus, wykonanie z wszelkiemi szykanami, światłem elektr. Boscha, trąbką itd., jak nowy, korzystnie na sprzedaż. Jechał tylko 2 000 klm. „AMOLA" Sp. z o. o., Poznań Bukowska 11-13. Telefon 71-71. nw 11 253

Służąca

młodsza z gotowaniem i praniem potrzebna zaraz. Zgłoszenia Marszałka Focha 41, Golubski. zdw 52 461

Dziewczyna

do sprzedaży lodów zaraz potrzebna. Fabryczna 35 b. parter, lewo zdw 52 424

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Melodja serc".
Aurora: „Najnowsze dzieje Tarzana".
Casino: „Piękność Amerykańska".
Collosseum: „Królowa Nocy".
Edison: „Amor na Nartach".
Harfa: „Z dnia na dzień".
Metropolis: „Usta nigdy niecałowane" i „Donżuanki".
Odeon: „Biała Niewolnica".
Renaissance: W krainie srebrnych lisów.
Słońce: „Wielkomiejska Młodzież".
Wilsona: „Chińska Papuga".

Kucharka i pokojowa

potrzebne do cukrowni blisko Poznania z pierwszorzędnemi poleceniami i bardzo dobrym gotowaniem i zaprawianiem Reja 2, — Karpowier, od godz. 3—4. zdw 52 501

Zastępców i organizatorów

sprzedaży losów na raty poszukuje pierwsza i jedynie chrześcijańska instytucja bankowa, dająca najwyższą prowizję. Zdolni otrzymają bilet kolejowy, patent, stałą płacę i ubezpieczenie. Oferty: Spółdzielczy Bank dla eskontu i zaliczek, Lwów, ulica Akademicka 10. nw 11 254

Panienka

do krawieczczyzny potrzebna zaraz. Piotrowska, Sieroca 5-6. zdw 52 544

Zastępców

z własnym samochodem ciężarowym i kaucją na prowincję poszukuje fabryka cukierków. — Oferty Kurjer rw 9959

Posługaczka

uczciwa i chętna do pracy zaraz potrzebna. Zgłoszenia Sobocka, Wielkie Garabry 23, I. prawo. zdw 52 540

Uczciwa

dziewczyna do wszystkiego potrzebna. Brzykcy, Półwiejska 38a, II. piętro. zdw 52 528

Służąca

potrzebna. Jasna 12, III., lewo. zdw 52 523

Posługaczka

potrzebna. św. Marcin 59, III. zdw 52 516

Chłopiec

do posyłek zaraz potrzebny. — Bracia Deutsch, Wielkie Garbary 34. zdw 52 606

Kucharki

bufetowe zaraz. Zgłoszenia św. Wojciech 1, restauracja. zdw 52 686

Dziewczę

pozaszkolne do drobnych, lekkich posług domowych potrzebne. Ul. Żupańskiego (Wilda) 22a, I. zdw 52 704

Afiszer

energiczny i doświadczony potrzebny. Oferty do Kurjera zdw 52 709

Uczeń

szewski potrzebny zaraz. Frankiewicz, ul. Dąbrowskiego 59, skład obuwia. jw 3890

1 funt (½ kg. najlepszych czekoladek) 9,00 zł

Kto raz kupi — kupuje stale niedoścignione w smaku

najstosowniejszy prezent na **św. Zofję**

Walerja Patyk

Aleje Marcinkowskiego nr. 6 (przy poczcie)

Wykwintne bonboniery. Pw 11562-19,52

Kasjerka

umiejąca pisać na maszynie potrzebna zaraz. Centrala Spożywcza, ul. Wroniecka 12. rw 9 971

Potrzebny

natychmiast człowiek, który wykonuje samodzielnie prace terrasowe, mozaikowe, pomniki (nagrobki) oraz wyzłaca litery (napisy). Posada stała. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 11 275

Panienka

do szycia potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 52 595

Agenci i Organizatorzy losowi

jakoteż ci, którzy nimi zostać pragną, otrzymają przy sprzedaży obligacyj premjowych (losowych) najwyższą prowizję i najlepsze warunki już przy pierwszej racie. Ze względu na nowe grupy losowe - duży zbyt zapewniamy. — Zdolnym dajemy wolny bilet kolejowy i wysokie pensje. Wszystkich pouczamy. Oferty Ludowy Bank Spółdzielczy, Lwów, plac Akademicki 4. Pw 10 810-72.64

Potrzebny

młodszy człowiek do koni oraz wszelkich robót gospodarskich. Praktyka wymagana. Wawrzyniak Lasek, stacja Luboń, pod Poznaniem. zdw 52 656

Dzielny

akwizytor na druki może się zgłosić na pensję i prowizję. Oferty Kurjer zdw 52 548

Służąca

potrzebna zaraz. Skrzetuska ul. ul. Dąbrowskiego 52, front I., lewo. zdw 52 594

Panienki

do wypiekania wafli potrzebne zaraz. Zgłoszenia K. Czajka ul. Mostowa 34 zdw 52 597

Lekarz

poszukuje panienki do pomocy w godzinach przyjęć. Początkowe wynagrodzenie 50.— zł. Zgłoszenia jedynie z fotografją do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 20,14 Pw 11 581-20,14

Uczeń

rzeźnicki, uczciwych rodziców, potrzebny zaraz. Wincenty Zając, mistrz rzeźnicki, Krzyżowa nr. 3. rw 9966

Kucharka

pierwszorzędna siła, z dobremi świadectwami, potrzebna zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 52 351

Szofer - stangret

z dłuższą praktyką potrzebny zaraz lub później na wieś. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem żądanego wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 856

Poszukuję

ucznia zaraz do warsztatów ortopedycznych Zgłosz. od 11—13 przy ul. Śniadeckich 12. zdp 52 034

Do mej apteki

poszukuję zaraz lub później asystenta (tki) z wojewódzkim egzaminem lub magistra dłuższą praktyką. Reflektuję tylko na dobre siły. Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnem mieszkaniu i utrzymaniu przyjmuje Florjan Nowaczkiewicz, właśc. apteki w Jutrosinie. dw 4962

Bieliźniarki

do wykwintnej bielizny, dobrze poleconej poszukuje się do dworu na kilka tygodni. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod dw 5032

Uczennice

do filet i haftów przyjmę. Marsz. Focha 28, I. piętro, lewo. zdw 52 391

Służąca

zaraz. Kwiatowa 14, parter, prawo. zdw 52 390

Służąca

porządna do wszelkich prac może się zgłosić od 15. 5 Jadłodajnia obywatelska, Chwaliszewo 76 zdw 52 462

Aptekarza zastępcy

na lipiec i sierpień poszukuje M. Sieg. Janówiec Wlkp. dw 5033

Dziewczyny

do dzieci nieniżej lat 20, poszukuje od 15. 5. Górna Wilda 42, I., prawo. zdw 52 346

Panienka

początkująca, pisząca na maszynie. Biuro Prawne Piekary 8a. zd 52 574

Czeladnik

krawiecki potrzebny. J. Tamaszewski, Wodna 25. zd 52 603

Służąca

potrzebna do dwojga dzieci i wszelkich prac domowych Zgłoszenia Kościelna 3, skład obuwia. j 3 887

Poszukuję

dobrego czeladnika obuwniczego na stałą posadę kierownicza. — Oferty Orędownik zd 52 444

Syn

uczciwych rodziców chcący wyuczyć się malarstwa może się zgłosić między 2 a 3 godziną. — Leon Janiszewski, mistrz malarski, Zielona 2. zdw 51 526/7

Poszukuję

młodszego pomocnika krawieckiego. Głowacki, Bnin, powiat Śrem Rynek 58. zd 52 701

Humor zagraniczny

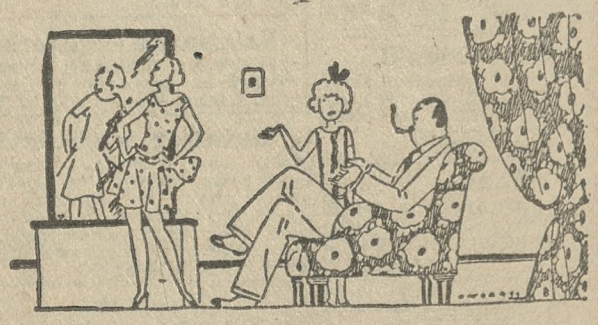

— Czemu płaczesz, malutka?
— Bo mamusia ubrała się w moją nową sukienkę!
(Passing Show London) S. F.

Przedpłata za maj 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek montowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149